

RAPORT ROCZNY 2015
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU ZACHODNIEGO WBK S.A.

2015

Bank Zachodni WBK

 Grupa Santander

WYBRANE DANE FINANSOWE		w tys. PLN		w tys. EUR	
		za okres :	do 31.12.2015	do 31.12.2014	do 31.12.2015
Dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.					
I	Wynik z tytułu odsetek	4 309 151	3 996 822	1 029 715	954 055
II	Wynik z tytułu prowizji	1 938 100	1 847 761	463 128	441 067
III	Wynik operacyjny	3 150 581	2 638 656	752 863	629 856
IV	Zysk przed opodatkowaniem	3 178 292	2 640 041	759 485	630 187
V	Zysk netto należny udziałowcom BZ WBK S.A.	2 327 273	1 914 711	556 125	457 048
VI	Przepływy pieniężne netto - razem	(853 283)	60 496	(203 901)	14 441
VII	Aktywa razem	139 708 700	134 501 874	32 783 926	31 556 172
VIII	Zobowiązania wobec banków	5 704 604	8 359 856	1 338 638	1 961 349
IX	Zobowiązania wobec klientów	101 865 376	94 981 809	23 903 643	22 284 168
X	Zobowiązania razem	119 140 570	116 450 180	27 957 426	27 320 972
XI	Kapitały razem	20 568 130	18 051 694	4 826 500	4 235 200
XII	Udziały niekontrolujące	1 176 101	1 520 799	275 983	356 802
XIII	Zyski udziałowców niesprawujących kontroli	207 278	132 581	49 531	31 648
XIV	Liczba akcji	99 234 534	99 234 534		
XV	Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	207,27	181,91	48,64	42,68
XVI	Współczynnik kapitałowy	14,62%	12,91%		
XVII	Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	23,45	19,91	5,60	4,75
XVIII	Zysk rozwodniony na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	23,41	19,86	5,59	4,74
XIX	Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)*	*	0	*	0

* Na dzień publikacji niniejszego raportu Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. nie zakończył analizy w zakresie rekomendacji wypłaty dywidendy za rok 2015.

Na dzień publikacji niniejszego raportu Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. nie zakończył analizy w zakresie wykorzystania niepodzielonej części zysku za 2014 rok, która nie została wypłacona zgodnie z zaleceniami KNF.

Dla celów ustalenia podstawowych wielkości w EUR zastosowanych w wybranych danych finansowych przyjęto następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej – 4,2615 kurs NBP z dnia 31.12.2015 r. oraz 4,2623 kurs NBP z dnia 31.12.2014 r.,
- dla pozycji rachunku zysków i strat na 31.12.2015 r. – 4,1848 kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2015 r.; na 31.12.2014 r. – 4,1893 kurs wyliczony jako średnia z kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2014 r.

Na dzień 31.12.2015 r. wartości bilansowe denominowane w walutach obcych przeliczone zostały na złotówki zgodnie z tabelą nr 254/A/NBP/2015 z dnia 31.12.2015 r.

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU ZACHODNIEGO WBK S.A.
ZA 2015 ROK**

2015

Bank Zachodni WBK

 Grupa Santander

Szanowni Państwo,

Rok 2015 był rokiem względnej stabilności w polskiej gospodarce. Obserwowaliśmy szeroko zakrojony wzrost gospodarczy zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym. Grupa Banku Zachodniego WBK umocniła swoją pozycję pośród najważniejszych instytucji oferujących usługi finansowe, osiągając wyniki znacznie powyżej średniej dla sektora we wszystkich segmentach.

Ogółem jednak rok 2015 był trudnym rokiem dla polskiego sektora finansowego, przynosząc zwiększone koszty regulacyjne, niższe stopy procentowe i nieoczekiwane opłaty na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Prognozy ekonomiczne: wzrost pomimo przeciwności

Jednym z największych wyzwań, przed którymi stanęła europejska gospodarka w roku 2015, okazało się utrzymanie spójności i wiarygodności strefy euro. Wydarzenia związane z greckim kryzysem ekonomicznym uwydatniły potrzebę skutecznego rozwiązywania problemów strukturalnych już na etapie ich wystąpienia.

W III kwartale 2015 r. PKB strefy euro wzrósł r/r o 1,6%. Dla obszaru EU-28 wskaźnik ten był jeszcze wyższy i wyniósł 1,9%. Z pewnością, znaczący wpływ na poprawę popytu wewnętrznego, który był głównym motorem wzrostu europejskich gospodarek, miała akomodacyjna polityka pieniężna realizowana przez Europejski Bank Centralny. Możliwym zagrożeniem dla stabilności pozostaje jednak niepewna sytuacja międzynarodowa oraz napięcia geopolityczne.

Polska gospodarka nie pierwszy już raz wykazała się swoim prorozwojowym charakterem oraz odpornością na zewnętrzne wstrząsy. Prognozowany wzrost PKB w 2015 r. na poziomie 3,6 proc. stawia Polskę w ścisłej czołówce europejskich gospodarek. Motorami rozwoju okazała się nie tylko konsumpcja, ale również – pomimo sporego załamania się rynków wschodnich i zmienności koniunktury w Niemczech – eksport oraz inwestycje. Kurs złotego, choć podlegał okresowym fluktuacjom, pozostał stabilny i konkurencyjny. Pewnym wyzwaniem okazał się poziom inflacji, który od ponad półtora roku odnotowuje w Polsce wartości ujemne i który przełożył się na strukturalną wrażliwość w obszarze finansów publicznych oraz polityki pieniężnej. Faktem wartym podkreślenia i docenienia jest z pewnością decyzja Komisji Europejskiej o zdjęciu z Polski procedury nadmiernego deficytu, co było wyrazem uznania istnienia solidnych podstaw do potencjalnego wzrostu polskiej gospodarki, dzięki któremu deficyt finansów publicznych ma się zbliżyć do europejskich limitów. Deflacja nie ma jednak negatywnego wpływu na sytuację finansową przedsiębiorstw i przyczynia się do wzrostu realnych wynagrodzeń.

Sektor stabilny, ale pod presją

W roku 2015 polski sektor bankowy został niezależnie oceniony jako stabilny i solidny. Badanie stabilności, wykonane przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), w którym udział wzięło 13 instytucji finansowych z Polski (w tym Bank Zachodni WBK), stanowiących ponad 80% aktywów krajowych banków komercyjnych, potwierdziło dobrą ocenę.

Utrzymująca się deflacja i środowisko wciąż rekordowo niskich stóp procentowych stanowiły dla banków i ich wyników zasadniczy punkt odniesienia. Jednak to kumulacja wielu innych zdarzeń sprawiła, iż dziś przychodowość sektora bankowego w Polsce mierzy się z wyzwaniami, których skala pozwala twierdzić, że z tak wyjątkową sytuacją nie mieliśmy do czynienia w historii polskiej bankowości ostatniego ćwierćwiecza. Duże znaczenie dla sektora miała gwałtownawyżka kursu franka szwajcarskiego, wywołując dyskusję na temat udziału sektora bankowego w uregulowaniu kwestii kredytów walutowych. Negatywne konsekwencje dla wyników sektora bankowego w IV kwartale 2015 r. miała decyzja Komisji Nadzoru Finansowego o ogłoszeniu upadłości jednego z największych banków spółdzielczych w Polsce, co miało niekorzystny wpływ na wyniki sektora bankowego. Na zwiększającą się presją regulacyjną podyktowaną uwarunkowaniami zewnętrznymi, jak i wewnętrzną sytuacją sektorową, nałożyła się presja ze strony nowo wybranych instytucji władzy ustawodawczej i wykonawczej na wprowadzenie w lutym 2016 r. w życie tzw. podatku bankowego.

Także rok 2016 będzie obfitował w wyzwania dla branży bankowej. Wśród nich wymienić należy m.in. wyższe limity nałożone przez krajowy nadzór na banki z dużymi portfelami frankowymi oraz nowe wymogi kapitałowe wynikające z dyrektywy CRD IV. Niezależnie od wspomnianych wyzwań, polskie banki są jednymi z najbardziej stabilnych na europejskich rynkach.

Wyniki z działalności/Realizacja strategii

Kluczowym elementem naszej strategii nadal pozostają nasi klienci. W ramach tego podejścia dążymy do zbudowania podstaw umożliwiających nam zapewnienie klientom wysokiej jakości usług dostępnych za pośrednictwem oddziałów, bankowości internetowej, bankowości mobilnej oraz kanałów zdalnych, przy jednoczesnym uproszczeniu procesów i procedur oraz skupieniu się na tym, co dla nich najważniejsze. Nasze wyniki pokazują, że kluczowe wskaźniki Grupy są solidne i zmierzają we właściwym kierunku.

Rok 2015 potwierdził skuteczność przyjętej przez Grupę Banku Zachodniego WBK strategii opartej na dywersyfikacji działalności oraz poprawie jakości świadczonych usług. Zysk brutto Grupy Banku Zachodniego WBK przekroczył poziom 3,2 mld PLN, odnotowując wzrost o ok. 20% w porównaniu z 2014 rokiem. Wartość aktywów Grupy w 2015 roku wyniosła 139,7 mld PLN w porównaniu z poziomem 134,5 mld PLN odnotowanym w 2014 roku. Wpływ na łączny zysk Grupy Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. przed opodatkowaniem przyniosła sprzedaż części akcji towarzystw ubezpieczeniowych BZ WBK-Aviva TUO S.A. oraz BZ WBK-Aviva TUŃ S.A., co pozwoliło na wygenerowanie dodatkowych 523,0 mln zł. Pomimo obniżki stóp procentowych

oraz opłaty interchange wygenerowaliśmy wyższe przychody odsetkowe oraz przychody z tytułu opłat i prowizji w porównaniu z poprzednim rokiem.

Santander Consumer Bank pozostaje liderem na polskim rynku kredytów konsumenckich. Na dzień 31 grudnia 2015 roku należności kredytowe brutto Grupy Santander Consumer Bank S.A. wzrosły w porównaniu z końcem 2014 r. o 557 mln PLN tj. 4,0% głównie w wyniku wyższego salda kredytów gotówkowych i kart kredytowych. Saldo kredytów gotówkowych wzrosło głównie na skutek większej sprzedaży w rezultacie obniżki rynkowych stóp procentowych oraz intensywnej kampanii marketingowej. Bank został w 2015 roku wyróżniony m.in. tytułem Wielkiej Perły Polskiej Gospodarki a także otrzymał Godło Firmy Przyjaznej Klientowi.

Wynik Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. z tytułu odsetek zwiększył się dzięki poszerzeniu zakresu konsolidacji o Grupę SCB S.A. oraz organicznego rozwoju wolumenów biznesowych w warunkach ożywienia koniunktury gospodarczej i rekordowo niskich stóp procentowych.

Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. efektywnie zarządzała przy tym kosztami w rygorystycznych ramach budżetowych, ponosząc przy tym obowiązkowe koszty uczestnictwa w systemie bankowym i systemie gwarantowania depozytów.

Na koniec 2015 roku Grupa Banku Zachodniego WBK (ogółem banku Zachodniego WBK i Santander Consumer Banku) miała łącznie 6,4 mln klientów. Bank Zachodni WBK otworzył ponad 300 tys. nowych kont osobistych, w tym blisko 200 tys. Kont Godnych Polecenia. Liczba klientów w segmencie MŚP wzrosła o 12%, przy jednocześnie wysokim wskaźniku aktywności transakcyjnej tych klientów oraz cross-sellingu. Odnotowaliśmy 17% wzrost finansowania klientów z segmentu MŚP w porównaniu z poprzednim rokiem, a całkowita wartość kredytów udzielonych na rzecz tych klientów wyniosła 10 mld PLN. W obszarze bankowości korporacyjnej odnotowaliśmy 13% wzrost wolumenu kredytów, znacząco przekraczający wzrosty odnotowywane na rynku. Ponadto Bank w dalszym stopniu zwiększał bazę depozytową poprzez poszerzenie oferty produktów bankowości transakcyjnej.

Wzrostu kredytów udzielonych klientom indywidualnym w skali całej Grupy wyniósł 8,7% r/r a należności od firm i instytucji publicznych wobec Grupy wzrosły o 10,7%.

Grupa Banku Zachodniego WBK utrzymała w 2015 roku pozycję lidera w zakresie efektywności mierzonej wskaźnikiem ROE, a także jednego z liderów, biorąc pod uwagę wskaźnik kosztów do dochodów oraz współczynniki adekwatności kapitałowej.

Grupa Banku Zachodniego WBK silnie wspiera rozwój polskich przedsiębiorstw i uzyskuje wiodącą pozycję w obszarze handlu zagranicznego. Program Rozwoju Eksportu to inicjatywa Banku Zachodniego WBK realizowana we współpracy z partnerami, takimi jak Google, Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. i Bisnode pod patronatem Ministra Spraw Zagranicznych i Ministra Gospodarki. Dostęp do Portalu Santander Trade oraz Santander Trade Club umożliwi polskim przedsiębiorstwom poszukiwanie kontrahentów w innych krajach.

Bank przyjazny i społecznie odpowiedzialny

Bank Zachodni WBK poszerza horyzonty swojej działalności także o wymiar społeczny i kulturowy. Dzieje się to poprzez takie inicjatywy jak, między innymi wspieranie XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina i wielu kampanii angażujących społeczność lokalną, jak na przykład „Tu mieszkam, tu zmieniam”, w ramach której w roku 2015 sfinansowano 300 projektów. Bank działa również na rzecz polskiej edukacji, kultury oraz dziedzictwa narodowego poprzez takie programy jak Santander Universidades wspierający 52 uczelnie. W ramach programu w ciągu roku ufundowanych zostało 800 stypendiów dla studentów i wydano ponad 60 tysięcy kart studenckich Smartcard z funkcją płatniczą. W 2015 r. otwartych zostało pięć oddziałów dedykowanych potrzebom studentów. Bank Zachodni WBK był jedynym bankiem, którego Raport CSR został wyróżniony za wiarygodność, kompleksowe prezentowanie danych oraz jako dobre narzędzie do podejmowania działań inwestorskich.

Santander Consumer Bank aktywnie wspiera czołowe postaci świata sportu. Jest oficjalnym sponsorem głównym Justyny Kowalczyk – najbardziej utytułowanej polskiej sportsmenki. Grupa Santander zaangażowana jest również w sponsoring najbardziej uznanego zespołu w historii Formuły 1 - Scuderia Ferrari. Bank wspiera również organizacje charytatywne zajmujące się dziećmi, m. in. prowadzoną przez Fundację „Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową” budowę Przylądka Nadziei – nowoczesnej kliniki onkologicznej, która otoczy opieką około 2000 dzieci.

Zmiany w Zarządzie

Dla Banku Zachodniego WBK rok 2015 był kolejnym okresem rozwoju biznesowego i organizacyjnego pomimo zmian w Zarządzie. Z Bankiem rozstał się Mateusz Morawiecki, który po ośmiu latach pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Banku wybrał służbę publiczną, obejmując funkcję wicepremiera i ministra rozwoju w polskim rządzie. Życząc mu powodzenia w misji publicznej, dziękujemy mu za wielki wkład w rozwój Banku Zachodniego WBK przez te wszystkie lata.

Powitaliśmy także nowych członków Zarządu: Beatę Daszyńską-Muzyczkę, Carlosa Polaino Izquierdo oraz Pawła Wieczorka. Ich doświadczenie i wiedza jeszcze bardziej umocnią silny już Zarząd.

Bank nowoczesny, wielokanałowy i skoncentrowany na kliencie

Dobre wyniki wypracowane w 2015 r. przede wszystkim odzwierciedlają zaufanie klientów, które zdobywamy, oferując wysokiej jakości usługi. Cieszy nas perspektywa współpracy z rosnącą grupą klientów, których będziemy obsługiwać w możliwie

najnowocześniejszy, przystępny i prosty sposób. Nadal będziemy rozwijać nasze nowe kanały, ale też postaramy się maksymalnie uprościć produkty, procesy i procedury. Stawiamy czoła wyzwaniom, tworząc nowe i dogodne rozwiązania, które pozwolą nam zaspokoić potrzeby klientów grupy Banku Zachodniego WBK..

Z optymizmem i pewnością patrzymy w przyszłość – otoczenie nadal będzie stawiać przed nami nowe wyzwania, jednak dzięki naszym pracującym z pasją i oddanym obsłudze klienta ludziom Grupa Banku Zachodniego WBK będzie dalej prosperowała i kontynuowała działania na rzecz klientów, pracowników, lokalnych społeczności, akcjonariuszy i polskiej gospodarki.

Gerry Byrne

Przewodniczący Rady Nadzorczej, Pełniący obowiązki Prezesa Zarządu

Banku Zachodniego WBK SA

SPIS TREŚCI

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	9
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów.....	9
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	10
Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach własnych.....	11
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych	12
Noty objaśniające do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	13
1. Informacja ogólna o emitencji	13
2. Zasady sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
3. Sprawozdawczość według segmentów biznesowych.....	34
4. Zarządzanie ryzykiem.....	39
5. Zarządzanie kapitałem.....	64
6. Wynik z tytułu odsetek.....	67
7. Wynik z tytułu prowizji	68
8. Przychody z tytułu dywidend.....	68
9. Wynik handlowy i rewaluacja	69
10. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	69
11. Pozostałe przychody operacyjne	69
12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych.....	70
13. Koszty pracownicze.....	70
14. Koszty działania banku	71
15. Pozostałe koszty operacyjne	71
16. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	72
17. Zysk na akcję	72
18. Gotówka i operacje z bankami centralnymi	72
19. Należności od banków	73
20. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	74
21. Pochodne instrumenty zabezpieczające.....	75
22. Należności od klientów	76
23. Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	78
24. Inwestycje w podmioty stowarzyszone.....	79
25. Wartości niematerialne	82
26. Rzeczowy majątek trwały.....	84
27. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	86
28. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	86
29. Pozostałe aktywa.....	87
30. Zobowiązania wobec banków	87
31. Zobowiązania wobec klientów.....	87
32. Zobowiązania podporządkowane.....	88
33. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.....	89
34. Pozostałe pasywa.....	90
35. Kapitał akcyjny	92
36. Pozostałe kapitały.....	93
37. Kapitał z aktualizacji wyceny.....	93
38. Rachunkowość zabezpieczeń.....	94
39. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży	95
40. Wartość godziwa.....	96
41. Zobowiązania warunkowe	98
42. Aktywa i pasywa stanowiące zabezpieczenie	99
43. Leasing finansowy i operacyjny	99
44. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa.....	101
45. Podmioty powiązane	101
46. Informacje o liczbie oraz wartościach wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych.....	105
47. Włączenie Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. w strukturę Banku Zachodniego WBK S.A.	105

48.	Przejęcie kontroli nad Santander Consumer Bank S.A.	106
49.	Nabycia, sprzedaże i likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych.....	107
50.	Świadczenia na rzecz pracowników	109
51.	Program motywacyjny w formie akcji.....	111
52.	Informacje o zatrudnieniu.....	114
53.	Dywidenda na akcję.....	114
54.	Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego.....	114

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	za okres:	01.01.2015 31.12.2015	01.01.2014 31.12.2014
Przychody odsetkowe		5 708 829	5 723 043
Koszty odsetkowe		(1 399 678)	(1 726 221)
Wynik z tytułu odsetek	Nota 6	4 309 151	3 996 822
Przychody prowizyjne		2 358 072	2 211 332
Koszty prowizyjne		(419 972)	(363 571)
Wynik z tytułu prowizji	Nota 7	1 938 100	1 847 761
Przychody z tytułu dywidend	Nota 8	105 278	80 229
Zyski (straty) netto na udziałach w podmiotach powiązanych	Nota 49	522 995	10 602
Wynik handlowy i rewaluacja	Nota 9	223 642	101 043
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	Nota 10	277 350	225 552
Pozostałe przychody operacyjne	Nota 11	163 607	317 034
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	Nota 12	(810 692)	(836 555)
Koszty operacyjne w tym:		(3 578 850)	(3 103 832)
<i>Koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	<i>Noty 13, 14</i>	<i>(3 208 701)</i>	<i>(2 719 479)</i>
<i>Amortyzacja</i>		<i>(256 561)</i>	<i>(308 022)</i>
<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>	<i>Nota 15</i>	<i>(113 588)</i>	<i>(76 331)</i>
Wynik operacyjny		3 150 581	2 638 656
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności		27 711	1 385
Zysk przed opodatkowaniem		3 178 292	2 640 041
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego	Nota 16	(643 741)	(592 749)
Skonsolidowany zysk za okres		2 534 551	2 047 292
w tym:			
<i>zysk należny udziałowcom BZ WBK S.A.</i>		<i>2 327 273</i>	<i>1 914 711</i>
<i>zysk należny udziałowcom niesprawującym kontroli</i>		<i>207 278</i>	<i>132 581</i>
Zysk na akcję	Nota 17		
Podstawowy (zł/akcja)		23,45	19,91
Rozwodniony (zł/akcja)		23,41	19,86

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	za okres:	01.01.2015 31.12.2015	01.01.2014 31.12.2014
Skonsolidowany zysk za okres		2 534 551	2 047 292
Pozostałe całkowite dochody netto, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:		(177 216)	256 216
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		(111 009)	488 423
<i>w tym podatek odroczony</i>		<i>21 092</i>	<i>(92 800)</i>
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		(107 777)	(172 108)
<i>w tym podatek odroczony</i>		<i>20 478</i>	<i>32 701</i>
Pozostałe całkowite dochody netto, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego:		8 055	(11 670)
Rezerwa na odprawy emerytalne-zyski/straty aktuarialne		9 944	(14 408)
<i>w tym podatek odroczony</i>		<i>(1 889)</i>	<i>2 738</i>
Pozostałe całkowite dochody netto, razem		(169 161)	244 546
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES SPRAWOZDAWCZY		2 365 390	2 291 838
Dochód całkowity ogółem przypadający:			
<i>Udziałowcom BZ WBK S.A.</i>		<i>2 152 641</i>	<i>2 157 350</i>
<i>Udziałowcom niesprawującym kontroli</i>		<i>212 749</i>	<i>134 488</i>

Noty przedstawione na stronach 13 - 114 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	na dzień:	31.12.2015	31.12.2014
AKTYWA			
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	Nota 18	6 229 853	6 806 521
Należności od banków	Nota 19	3 853 257	2 523 063
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 20	4 165 511	5 238 741
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 21	164 777	238 889
Należności od klientów	Nota 22	94 930 844	85 820 571
Inwestycyjne aktywa finansowe	Nota 23	24 622 078	27 057 093
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	Nota 24	831 142	42 792
Wartości niematerialne	Nota 25	465 687	505 385
Wartość firmy	Nota 49	1 688 516	2 542 325
Rzeczowy majątek trwały	Nota 26	830 493	756 950
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	Nota 27	1 251 808	1 181 610
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	Nota 28	1 569	1 378
Pozostałe aktywa	Nota 29	673 165	1 786 556
Aktywa razem		139 708 700	134 501 874
PASYWA			
Zobowiązania wobec banków	Nota 30	5 704 604	8 359 856
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Nota 21	2 079 805	1 258 224
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 20	2 535 684	2 781 680
Zobowiązania wobec klientów	Nota 31	101 865 376	94 981 809
Zobowiązania podporządkowane	Nota 32	526 634	1 539 967
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Nota 33	4 320 891	3 373 374
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		228 488	624 189
Pozostałe pasywa	Nota 34	1 879 088	3 531 081
Zobowiązania razem		119 140 570	116 450 180
Kapitały			
Kapitały własne należne udziałowcom BZ WBK S.A.		19 392 029	16 530 895
Kapitał akcyjny	Nota 35	992 345	992 345
Pozostałe kapitały	Nota 36	14 685 919	12 309 424
Kapitał z aktualizacji wyceny	Nota 37	776 914	951 546
Zyski zatrzymane		609 578	362 869
Wynik roku bieżącego		2 327 273	1 914 711
Udziały niekontrolujące		1 176 101	1 520 799
Kapitały razem		20 568 130	18 051 694
Pasywa razem		139 708 700	134 501 874

Noty przedstawione na stronach 13 - 114 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitałach własnych

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski		Razem
				zatrzymane oraz wynik roku bieżącego	Udziały niekontrolujące	
Nota	35	36	37			
Kapitały według stanu na 31.12.2014	992 345	12 309 424	951 546	2 277 580	1 520 799	18 051 694
Całkowite dochody razem, które mogą być przeniesione do wyniku finansowego	-	-	(182 687)	2 327 273	212 749	2 357 335
Całkowite dochody razem, które nie mogą być przeniesione do wyniku finansowego	-	-	8 055	-	-	8 055
Korekta kapitałów własnych z tytułu utraty kontroli nad podmiotami						
BZ WBK - Aviva	-	1 032 206	-	(342 467)	(540 854)	148 885
Odpis na pozostałe kapitały	-	1 329 746	-	(1 329 746)	-	-
Wycena płatności w formie akcji	-	18 754	-	-	-	18 754
Dywidendy	-	-	-	-	(16 593)	(16 593)
Inne	-	(4 211)	-	4 211	-	-
Stan na 31.12.2015	992 345	14 685 919	776 914	2 936 851	1 176 101	20 568 130

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 776 914 tys. zł znajduje się: wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości 183 416 tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 786 398 tys. zł, wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w kwocie (195 500) tys. zł oraz stan rezerwy na odpisy emerytalne - skumulowana strata aktuarialna w kwocie 2 600 tys. zł.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	Kapitał akcyjny	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski		Razem
				zatrzymane oraz wynik roku bieżącego	Udziały niekontrolujące	
Nota	35	36	37			
Kapitały według stanu na 31.12.2013	935 451	10 115 745	708 907	2 111 985	610 855	14 482 943
Całkowite dochody razem, które mogą być przeniesione do wyniku finansowego	-	-	254 309	1 914 711	134 488	2 303 508
Całkowite dochody razem, które nie mogą być przeniesione do wyniku finansowego	-	-	(11 670)	-	-	(11 670)
Emisja akcji*	56 894	2 102 575	-	-	-	2 159 469
Korekta kapitałów własnych z tytułu przejęcia kontroli nad Santander Consumer Bank	-	(663 825)	-	-	995 059	331 234
Odpis na pozostałe kapitały	-	750 915	-	(750 915)	-	-
Wycena płatności w formie akcji	-	6 846	-	-	-	6 846
Korekta kapitałów wynikająca z tytułu włączenia Domu Maklerskiego w strukturę BZ WBK S.A.	-	(2 832)	-	2 832	-	-
Inne	-	-	-	(101)	-	(101)
Dywidendy	-	-	-	(1 000 932)	(219 603)	(1 220 535)
Stan na 31.12.2014	992 345	12 309 424	951 546	2 277 580	1 520 799	18 051 694

W saldzie kapitału z aktualizacji wyceny w wysokości 951 546 tys. zł znajduje się: wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości 493 867 tys. zł, wycena kapitałowych papierów wartościowych w wysokości 571 335 tys. zł, wycena z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych w kwocie (108 201) tys. zł oraz stan rezerwy na odpisy emerytalne - skumulowana strata aktuarialna w kwocie (5 455) tys. zł.

* Szczegółowe informacje na temat emisji akcji zostały zawarte w nocie 35.

Noty przedstawione na stronach 13-114 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
za okres:		
Zysk przed opodatkowaniem	3 178 292	2 640 041
Korekty razem:		
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(27 711)	(1 385)
Amortyzacja	256 561	308 022
Odpisy z tytułu (odwrócenia) utraty wartości	1 733	14 028
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(823 152)	(244 697)
	2 585 723	2 716 009
Zmiany:		
Stanu rezerw	(1 078 594)	(30 308)
Stanu aktywów/zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	1 722 927	(415 159)
Stanu należności od banków	(246 273)	(404 211)
Stanu należności od klientów	(9 110 273)	(5 809 053)
Stanu zobowiązań wobec banków	(2 669 542)	(124 276)
Stanu zobowiązań wobec klientów	6 653 539	9 322 696
Stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	(171 366)
Stanu pozostałych aktywów i pasywów	1 014 948	(273 321)
	(3 713 268)	2 095 002
Odsetki i opłaty wyłączone z działalności operacyjnej	643 823	353 104
Dywidendy otrzymane	(103 899)	(80 278)
Podatek dochodowy zapłacony	(1 048 980)	(567 112)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(1 636 601)	4 516 725
Wpływy	125 797 137	252 427 064
Zbycie udziałów w podmiotach powiązanych	244 316	2 592
Zbycie/zapadalność inwestycyjnych aktywów finansowych	125 398 533	252 318 165
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego	50 389	26 029
Dywidendy otrzymane	103 899	80 278
Wydatki	(124 877 359)	(257 000 117)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(124 527 238)	(256 692 323)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowego majątku trwałego	(350 121)	(307 794)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	919 778	(4 573 053)
Wpływy	3 359 574	2 729 755
Emisja dłużnych papierów wartościowych	2 111 125	1 955 600
Zaciągnięcia kredytów i pożyczek	1 248 449	771 100
Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału	-	3 055
Wydatki	(3 496 034)	(2 612 931)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(728 200)	(902 863)
Spląty kredytów i pożyczek	(2 143 089)	(194 952)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	(16 593)	(1 220 537)
Inne wydatki finansowe	(608 152)	(294 579)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(136 460)	116 824
Przepływy pieniężne netto - razem	(853 283)	60 496
Środki pieniężne na początek okresu	13 530 975	12 300 487
Środki pieniężne nabyte w wyniku objęcia kontroli/połączenia jednostek gospodarczych	-	1 169 992
Środki pieniężne na koniec okresu *	12 677 692	13 530 975

*Instrumenty stanowiące środki pieniężne zostały zaprezentowane w nocie 44.

Noty przedstawione na stronach 13-114 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

Noty objaśniające do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacja ogólna o emitencie

Bank Zachodni WBK S.A. jest bankiem mającym siedzibę w Polsce: 50-950 Wrocław, Rynek 9/11, NIP 896-000-56-73, REGON 930041341, zarejestrowanym w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z numerem KRS: 0000008723.

Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. zawiera dane Banku oraz jego jednostek zależnych (razem zwanych Grupą) oraz udziały w jednostkach stowarzyszonych.

Bezpośrednią jednostką dominującą dla Banku Zachodniego WBK S.A. jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na międzybankowych rynkach zagranicznych, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo prowadzi również usługi:

- pośrednictwa obrotu papierami wartościowymi,
- leasingu,
- faktoringu,
- zarządzania aktywami/funduszami,
- dystrybucji usług ubezpieczeniowych,
- handlu akcjami i udziałami spółek prawa handlowego,
- działalności maklerskiej.

W skład Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. wchodzi następujące podmioty zależne i stowarzyszone:

w tys. zł

Podmioty zależne:

Podmioty zależne	Siedziba	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2015	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2014
1. BZ WBK Finanse Sp. z o.o.	Poznań	100,00	100,00
2. BZ WBK Faktor Sp. z o.o.	Warszawa	100% głosów należy do BZ WBK Finanse Sp. z o.o.	100% głosów należy do BZ WBK Finanse Sp. z o.o.
3. BZ WBK Leasing S.A.	Poznań	100% głosów należy do BZ WBK Finanse Sp. z o.o.	100% głosów należy do BZ WBK Finanse Sp. z o.o.
4. BZ WBK Lease S.A.	Poznań	100% głosów należy do BZ WBK Finanse Sp. z o.o.	100% głosów należy do BZ WBK Finanse Sp. z o.o.
5. Lizar Sp. z o.o. ¹⁾	Warszawa	-	100% głosów należy do BZ WBK Lease S.A.
6. BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.	Poznań	100,00	100,00
7. Gieldokracja Sp. z o.o. ²⁾	Poznań	100,00	100,00
8. BZ WBK Nieruchomości S.A.	Zakrzewo	99,99	99,99
9. BZ WBK Asset Management S.A. ³⁾	Poznań	50,00	50,00
10. BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Poznań	100% głosów należy do BZ WBK Asset Management S.A.	100% głosów należy do BZ WBK Asset Management S.A.
11. BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. ⁴⁾	Poznań	-	66,00
12. BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. ⁴⁾	Poznań	-	66,00
13. Santander Consumer Bank S.A. ⁵⁾	Wrocław	60,00	66,67
14. Santander Consumer Finanse Sp. z o.o.	Wrocław	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.
15. Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	Wrocław	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.
16. AKB Marketing Services Sp. z o.o. w likwidacji	Poznań	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.	100% głosów należy do Santander Consumer Bank S.A.
17. SC Poland Auto 2014-1 Limited ⁶⁾	Dublin	spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.	spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.
18. SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o. ⁷⁾	Warszawa	spółka zależna Santander Consumer Bank S.A.	-

¹⁾ W dniu 29.10.2015 r. spółka BZ WBK Lease S.A. zawarła umowę z Poland Media Properties S.A. w sprawie sprzedaży wszystkich udziałów w spółce Lizar Sp. z o.o., która tym samym przestała być członkiem Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

²⁾ Szczegółowe informacje zostały opisane w nocie 47.

³⁾ Na dzień 31.12.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. był współwłaścicielem spółki BZ WBK Asset Management S.A. razem z Banco Santander S.A. Obaj właściciele wchodzić w skład Grupy Santander i posiadają po 50% udziału w kapitale zakładowym spółki. W praktyce, Bank Zachodni WBK S.A. sprawuje kontrolę nad spółką oraz jej podmiotem zależnym BZ WBK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A., ponieważ za jego pośrednictwem Banco Santander realizuje swoją politykę w Polsce. W związku z powyższym, spółka traktowana jest jako zależna.

⁴⁾ W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUŃ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Obie spółki są traktowane jako stowarzyszone. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w nocie 49.

w tys. zł

- 5) Szczegółowe informacje zostały opisane w nocie 48.
- 6) SC Poland Auto 2014-1 Limited spółka celowa powołana do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w której udziałowcami są zagraniczne osoby fizyczne niepowiązane z Grupą; spółka kontrolowana przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.
- 7) SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o. spółka celowa powołana do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w której udziałowcem jest zagraniczna osoba prawna niepowiązana z Grupą; spółka kontrolowana przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

W dniu 01.07.2014 r. Bank Zachodni WBK S.A. objął kontrolę nad Santander Consumer Bank S.A. i pośrednio jego spółkami zależnymi.

Przedmiotem działalności Santander Consumer Banku jest m.in.:

- otwieranie i prowadzenie rachunków bankowych,
- przyjmowanie wkładów oszczędnościowych i lokat terminowych,
- przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych,
- udzielanie i zaciąganie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- przyjmowanie i dokonywanie lokat w bankach i innych instytucjach finansowych krajowych i zagranicznych,
- udzielanie gwarancji bankowych oraz przyjmowanie poręczeń i gwarancji bankowych,
- prowadzenie doradztwa finansowego i inwestycyjnego oraz świadczenie usług agencyjnych i przedstawicielskich w zakresie działania Banku,
- skupowanie, sprzedawanie oraz pośredniczenie w zakresie obrotu wierzytelnościami,
- nabywanie i posiadanie akcji, udziałów, obligacji, a także innego rodzaju praw i papierów wartościowych emitowanych przez spółki i inne osoby prawne, koordynowanie i zarządzanie działalnością takich spółek i innych osób prawnych,
- zakładanie lub udzielanie pomocy w zakładaniu spółek lub innych osób prawnych, których powstanie zostanie uznane za leżące w interesie banku, jak również obejmowanie lub nabywanie w innej formie udziałów, akcji lub papierów wartościowych emitowanych przez te spółki lub osoby prawne,
- dokonywanie operacji natychmiastowych i terminowych, a także innych operacji derywatami.

Natomiast w przypadku spółek zależnych Santander Consumer Bank S.A. dodatkowo:

- AKB Marketing Services Sp. z o.o. w likwidacji - działalność pomocnicza usług bankowych,
- Santander Consumer Multirent Sp. z o.o. - działalność leasingowa (leasing finansowy i operacyjny),
- Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. - podstawową działalnością Spółki jest inwestowanie nadwyżek środków pieniężnych oraz współpraca z TUIr Warta S.A. i TUŻ Warta S.A. w zakresie pośrednictwa finansowego,
- SC Poland Auto 2014-1 Limited - spółka specjalnego przeznaczenia - podmiot powołany do przeprowadzenia transakcji sekurytyzacji.
- SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o. - spółka specjalnego przeznaczenia - podmiot powołany do przeprowadzenia transakcji sekurytyzacji.

Podmioty stowarzyszone:

Podmioty stowarzyszone	Siedziba	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2015	Udział [%] w liczbie głosów na WZA na dzień 31.12.2014
1. POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	Szczecin	50,00	50,00
2. Metrohouse Franchise S.A. ¹⁾ *	Warszawa	20,13	20,13
3. BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. ²⁾	Poznań	49,00	-
4. BZ WBK - Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. ²⁾	Poznań	49,00	-

¹⁾ Szczegółowe informacje o Metrohouse Franchise S.A. zostały opisane w nocie 49 oraz w nocie 54.

²⁾ W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUŃ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w nocie 49.

* Spółki stowarzyszone spółki zależnej BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o., wyceniane w sprawozdaniu metodą praw własności z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Nabycie akcji spółek nastąpiło w ramach budowania portfela inwestycji własnych o charakterze pre-IPO.

w tys. zł

2. Zasady sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BZ WBK S.A. za okres obrotowy zakończony 31 grudnia 2015 zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupą Kapitałową.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 9 lutego 2016 roku.

Zmiany zasad rachunkowości

Grupa Kapitałowa zastosowała takie same zasady rachunkowości, jak przy sporządzaniu Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2014.

Porównywalność z wynikami poprzednich okresów

Nie dokonano istotnych zmian prezentacyjnych danych finansowych w okresach porównywalnych.

W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUnŻ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna.

Po transakcji, Bank posiada 49% łącznej liczby akcji w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczby głosów na walnych zgromadzeniach każdego z towarzystw ubezpieczeniowych, a pozostałe 51% akcji oraz głosów jest w posiadaniu Aviva Ltd. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w notcie 49.

Zmiany wartości szacunkowych

W porównaniu ze sprawozdaniem skonsolidowanym Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. za 2014 r., w 2015 r. zakres danych objęty szacunkami nie uległ zmianie.

w tys. zł

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które mogą mieć zastosowanie w Grupie BZ WBK, a nie są jeszcze obowiązujące i nie zostały wcześniej wprowadzone

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący w Unii Europejskiej od	Wpływ na Grupę BZ WBK
MSR 19 Świadczenia pracownicze - poprawka	Poprawka ma zastosowanie do składek na programy określonych świadczeń wnoszonych przez pracowników lub strony trzecie. Celem tej zmiany jest uproszczenie zasad rachunkowości dotyczących składek niezależnych od okresu zatrudnienia.	1 luty 2015	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Doroczne poprawki do MSSF cykl 2010-2012	Poprawki dotyczą: • MSSF 2 Pojęcia „warunków nabycia uprawnień”; • MSSF 3 zapłaty warunkowe przy łączeniu jednostek; • MSSF 8 grupowanie segmentów operacyjnych oraz uzgadnianie sumy aktywów segmentów sprawozdawczych z aktywami jednostki; • MSSF 13 należności i zobowiązania krótkoterminowe; • MSR16/MSR 38 aktualizacja – metoda proporcjonalna; • MSR 24 kadra zarządzająca.	1 luty 2015	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSR 27 Zastosowanie metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych	Zmiana umożliwi jednostkom stosowanie metody praw własności jako jednej z opcjonalnych metod ujmowania inwestycji w jednostkach zależnych, współkontrolowanych i stowarzyszonych w ich jednostkowych sprawozdaniach finansowych.	1 stycznia 2016	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Doroczne poprawki do MSSF cykl 2012-2014	Poprawki dotyczą: • MSSF 5 Zmiany w metodach zbycia; • MSSF 7 Kontrakty usługowe; • MSR 19 Stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych; • MSR 34 Ujawnienie informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.	1 stycznia 2016	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne	Zmiana wprowadza nowe dodatkowe wytyczne w sprawie sposobu wykazywania nabycia udziałów we wspólnej działalności gospodarczej. Określa sposób księgowania takiego nabycia.	1 stycznia 2016	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSR 16 i MSR 38	Nowelizacja MSR 16 i MSR 38 ustanawia zasadę „konsumowania korzyści ekonomicznych” w odniesieniu do ujmowania amortyzacji. RMSR wyjaśniła, że metoda oparta o przychody generowane z działalności nie powinna być stosowana do naliczania amortyzacji.	1 stycznia 2016	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe *	Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy, do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.	1 stycznia 2016	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSSF 10 *, MSSF 12 i MSR 28	Zmiany będą miały zastosowanie wyłącznie w przypadku sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do jego jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.	1 stycznia 2016	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSR 1	Jakość prezentacji i ujawnianie informacji.	1 stycznia 2016	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Nowelizacja MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych *	Zmiany doprecyzowujące MSR 7 mają na celu poprawę informacji przekazywanych na rzecz użytkowników sprawozdań finansowych o działalności finansowej jednostki.	1 stycznia 2017	Grupa nie ukończyła analizy zmian.
Nowelizacja MSR 12 Podatek dochodowy *	Zmiany do MSR 12 wyjaśniają sposób wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej.	1 stycznia 2017	Grupa nie ukończyła analizy zmian.
Nowelizacja MSSF 15 *	Przychody z umów z klientami.	1 stycznia 2018	Grupa nie ukończyła analizy zmian.
MSSF 9 Instrumenty finansowe *	Zmiana klasyfikacji i wyceny - zastąpienie aktualnie obowiązujących kategorii instrumentów finansowych dwoma kategoriami wyceny: zamortyzowany koszt i wartość godziwa. Zmiany w rachunkowości zabezpieczeń.	1 stycznia 2018	Grupa nie ukończyła analizy zmian.
Nowelizacja MSSF 16 Leasing *	Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.	1 stycznia 2019	Grupa nie ukończyła analizy zmian.

* Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE.

w tys. zł

Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów lub interpretacji, które zostały po raz pierwszy zastosowane w roku obrotowym 2015

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujący w Unii Europejskiej od	Wpływ na Grupę BZ WBK
KIMSF 21 Opłaty	KIMSF 21 to interpretacja MSR 37 – Rezerwy warunkowe i aktywa warunkowe. Interpretacja wyjaśnia, że zdarzeniem skutkującym powstanie zobowiązania do uiszczenia opłaty jest działalność podlegająca opłacie określona w odpowiednich przepisach prawnych.	17 czerwca 2014	Interpretacja nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Doroczne poprawki do MSSF cykl 2011-2013	Poprawki dotyczą : <ul style="list-style-type: none"> • MSSF 3 zakres wyjątków dla joint ventures; • MSSF 13 Zakres punktu 52 (portfel wyjątków); • MSR 40 Wyjaśnienie powiązania MSSF 3 z MSR 40 przy klasyfikacji nieruchomości jako nieruchomości inwestycyjne i nieruchomości zajmowane przez właściciela. 	1 stycznia 2015	Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Zasady rachunkowości przedstawione poniżej, zostały zastosowane dla wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zasady rachunkowości zostały zastosowane jednolicie przez poszczególne jednostki Grupy.

Zasady rachunkowości

Zastosowanie szacunków

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów.

Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

w tys. zł

Najistotniejsze szacunki dokonywane przez Grupę

Utrata wartości należności kredytowych

Szacowanie potencjalnej wartości strat kredytowych jest zawsze obarczone niepewnością i zależy pod względem ryzyka kredytowego od wielu czynników, w tym historycznych trendów w zakresie strat kredytowych, klasyfikacji należności, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach, wobec których Grupa BZ WBK ma zaangażowanie oraz innych czynników zewnętrznych, w tym wymagań prawnych i regulacyjnych. Na kredyty ze zidentyfikowaną przesłanką utraty wartości tworzone są odpisy aktualizujące, jeśli w ocenie kierownictwa szacowana spłata możliwa do uzyskania od dłużnika, łącznie z wartością posiadanych zabezpieczeń, może być niższa od kwoty pozostałej do spłaty ekspozycji. Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości.

Proces identyfikacji kredytów, które wymagają utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości opiera się na kilku niezależnych poziomach weryfikacji. Jakość portfela należności kredytowych oraz rezerwy kredytowe są regularnie monitorowane na poziomie centralnym. W całej Grupie istnieje jednolity system klasyfikacji należności na podstawie ustalonych kryteriów, a jego kluczowym celem jest wczesna identyfikacja zagrożonych kredytów, umożliwiającą odpowiednio szybkie podjęcie działań naprawczych. System klasyfikacji kredytowej odgrywa kluczową rolę przy ustalaniu poziomu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w Grupie BZ WBK; na jego podstawie rozpoczynany jest proces, którego efektem jest utworzenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości dla poszczególnych zaangażowań cechujących się ryzykiem braku spłaty.

Analiza utraty wartości jest przeprowadzana:

- w odniesieniu do indywidualnych ekspozycji kredytowych stanowiących istotne pozycje sprawozdawcze, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości oraz objętych klasyfikacją klientów Global Corporate Banking, komercyjnych, property i samorządów lokalnych, jak również istotnych ekspozycji detalicznych (analiza indywidualna);
- w odniesieniu do portfela ekspozycji kredytowych, które indywidualnie nie są istotne (analiza portfelowa) lub są indywidualnie istotne, ale bez zidentyfikowanych przesłanek utraty wartości.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wycena aktywów trwałych Grupy jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu określenia, czy zaistniały przesłanki dokonania odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, należy określić wartość odzyskiwalną aktywów.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

W przypadku pozostałych należności odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości tworzy się do wysokości oszacowanych kwot możliwych do uzyskania, a dla pozostałych należności długoterminowych również z uwzględnieniem dyskontowania.

Aktywa do zbycia wycenia się według mniejszej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub oszacowanej wartości godziwej pomniejszonej o oszacowane koszty sprzedaży.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Niektóre instrumenty finansowe Grupy są wykazywane według wartości godziwej. Są to m.in. wszystkie instrumenty pochodne, pozostałe aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz papiery wartościowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży. Instrumenty finansowe są wyceniane poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny. W przypadku, gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych i towarów, zmienności kwotowań cen opcji oraz kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Dla instrumentów finansowych, których wartość bilansowa oparta jest na obowiązujących cenach lub modelach wyceny, w uzasadnionych przypadkach Grupa bierze pod uwagę konieczność rozpoznania dodatkowej korekty do wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

w tys. zł

Inne wartości szacunkowe

Rezerwy związane ze świadczeniami pracowniczymi po okresie zatrudnienia tj. rezerwy na odprawy emerytalne są wyceniane metodą aktuariálną. Wycena aktuariálna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku.

Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu prawdopodobnej kwoty do zapłaty.

Szczegółowe informacje dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze opisane zostały w notcie 50.

Wartość godziwa praw planu motywacyjnego jest ustalana w oparciu o modele wyceny płatności w formie akcji. Model ten uwzględnia cenę wykonania, cenę akcji na dzień przyznania, stopę dyskontową - stopę wolną od ryzyka, oczekiwaną zmienność ceny akcji w okresie trwania programu oraz inne właściwe czynniki wpływające na wartość godziwą. Grupa szacuje prawdopodobieństwo vestingu programu, co ma wpływ na wartość programu w kosztach okresu.

Szczegółowe informacje dotyczące wykorzystanych szacunków z działalności bancassurance znajdują się sekcji wynik z tytułu działalności bancassurance.

Podstawy konsolidacji

Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są te podmioty, które są kontrolowane przez BZ WBK S.A. Kontrola ta istnieje wówczas, gdy Bank ma bezpośredni lub pośredni wpływ na politykę finansową i operacyjną podmiotu, który pozwala mu na osiągnięcie korzyści ekonomicznych z działalności tego podmiotu.

Przyjmuje się, że Bank jako jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonał inwestycji wtedy i tylko wtedy, gdy:

- sprawuje władze nad jednostką w której dokonał inwestycji;
- z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonał inwestycji podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawo do zmiennych wyników finansowych;
- posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonał inwestycji do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych są zawarte w sprawozdaniu skonsolidowanym od momentu przejęcia kontroli do chwili jej ustania.

Metoda nabycia (przejęcia)

Grupa BZ WBK stosuje metodę przejęcia przy rozliczaniu nabycia jednostek zależnych. Zastosowanie metody przejęcia wymaga od jednostki przejmującej:

- ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolowanych udziałów na dzień przejęcia (dzień objęcia kontroli);
- ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazjonalnego nabycia.

Jednostka przejmująca wycenia:

- możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania według ich wartości godziwej na dzień przejęcia;
- wszelkie niekontrolujące udziały w wartości godziwej lub w wartości proporcjonalnego udziału niekontrolujących udziałów w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto przejmowanej jednostki.

Wspólne przedsięwzięcia

Wspólne przedsięwzięcia są to jednostki, nad którymi Grupa sprawuje współkontrolę na mocy zawartej umowy. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wspólne przedsięwzięcia ujmowane są metodą praw własności.

Jednostki stowarzyszone

Jednostkami stowarzyszonymi są te jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, ale nie są jednostkami zależnymi ani wspólnym przedsięwzięciem.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki stowarzyszone ujmowane są metodą praw własności.

w tys. zł

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach i stratach jednostki stowarzyszonej według wielkości posiadanych udziałów w kapitale własnym, począwszy od dnia rozpoczęcia wywierania znaczącego wpływu do dnia, w którym znaczący wpływ wygasa. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce stowarzyszonej, wartość bilansowa jest zredukowana do zera. Wówczas ujmowanie wszelkich dodatkowych strat jest zaniechane, za wyjątkiem strat wynikających z przyjęcia na siebie przez Grupę prawnych lub zwyczajowych obowiązków lub z faktu dokonania płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Transakcje podlegające wyłączeniu przy konsolidacji

Salda wewnątrzgrupowe oraz niezrealizowane zyski i straty lub przychody i koszty powstałe w wyniku transakcji wewnątrzgrupowych podlegają wyłączeniu podczas przygotowywania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Walutą funkcjonalną w Grupie jest PLN.

Transakcje w walutach obcych są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, przeliczane są po kursie obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym w dniu transakcji. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane w wartości godziwej, przeliczane są na walutę, w której sporządzane jest sprawozdanie finansowe po kursie, który obowiązywał na dzień ustalenia ich wartości godziwej. Różnice kursowe powstające z przeliczenia rozpoznawane są w zyskach lub stratach z wyjątkiem różnic kursowych powstających z przeliczenia instrumentów kapitałowych innych jednostek zaklasyfikowanych do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które odnoszone do innych całkowitych dochodów.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności;
- kredyty i należności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;
- inne zobowiązania finansowe.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Jest to składnik aktywów lub zobowiązań finansowych spełniający jeden z poniższych warunków:

- (a) Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu.
Składniki aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - (i) nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie;
 - (ii) częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków;
 - (iii) instrumentami pochodnymi z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.
- (b) Przy początkowym ujęciu został wyznaczony przez Grupę jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktualnie w Grupie nie występuje ta kategoria instrumentów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie zapadalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu zapadalności. W przypadku sprzedaży lub przekwalifikowania inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności o wartości większej niż nieznaczną w stosunku do całkowitej kwoty inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności przed terminem zapadalności, cała kategoria inwestycji podlega przeklasyfikowaniu do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. W takim przypadku przez okres 2 lat Grupa nie może kwalifikować do kategorii inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności żadnych aktywów finansowych. Aktualnie w Grupie nie występuje ta kategoria instrumentów finansowych.

w tys. zł

Kredyty i należności

Kredyty i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- (a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- (b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży;
- (c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do kategorii kredytów i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz klientom włączając skupione wierzytelności, inwestycje w instrumenty dłużne pod warunkiem, że nie są kwotowane na aktywnym rynku oraz należności z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Kredyty i należności obejmują również należności z tytułu leasingu finansowego w Spółkach Leasingowych oraz należności z tytułu faktoringu w Spółce Faktor.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące:

- (a) kredytami i należnościami;
- (b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności;
- (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Inne zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe obejmują zobowiązania finansowe nienależące do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Są to zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu i obejmują: zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu, otrzymane kredyty i pożyczki, wyemitowane dłużne instrumenty finansowe oraz zobowiązania podporządkowane.

Ujmowanie

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Należności leasingowe w spółkach leasingowych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dacie, od której przysługuje leasingobiorcy prawo do korzystania z przedmiotu leasingu. Pozostałe umowy dotyczące przypadków, w których klient nie ma jeszcze postawionego do dyspozycji przedmiotu leasingu są prezentowane jako zobowiązania warunkowe.

Standaryzowaną transakcję kupna składnika aktywów finansowych ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozliczenia transakcji. Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych. Kredyty są rozpoznawane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w momencie wypłaty środków do kredytobiorcy. Kredyty są ujmowane na zobowiązaniach warunkowych w momencie podpisania umowy.

Wyłączenie

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Standaryzowaną transakcję sprzedaży składnika aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień rozliczenia transakcji sprzedaży. Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło - to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

w tys. zł

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niesklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Najlepszą podstawą do wyznaczenia wartości godziwej przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty) chyba, że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne zawierają wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, za wyjątkiem:

- (a) kredytów i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej;
- (b) inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej;
- (c) inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Wartość godziwa instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z bieżących cen kupna. W przypadku braku aktywnego rynku dla danego instrumentu lub w przypadku nienotowanych papierów wartościowych, Grupa ustala wartość godziwą przy zastosowaniu technik wyceny, do których zalicza się wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki wyceny powszechnie używane przez uczestników rynku.

W przypadku braku możliwości uzyskania wiarygodnej wyceny wartości godziwej, instrumenty finansowe nienotowane ujmują się w cenie nabycia i dokonuje okresowych weryfikacji utraty wartości.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem:

- (a) zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej;
- (b) zobowiązań finansowych powstałych w wyniku przeniesienia składnika aktywów finansowych, które nie kwalifikuje się do wyłączenia.

Należności leasingowe w Spółkach Leasingowych ujmują się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Należności od klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Kalkulacja przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej dokonywana jest miesięcznie na podstawie wpływów i wydatków związanych z umową leasingu.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Przekwalifikowanie

Określony składnik aktywów finansowych zaklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, może zostać przekwalifikowany z tej kategorii w przypadku, gdy spełnia definicję kredytów i należności oraz gdy Grupa ma zamiar i możliwość utrzymać ten składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności. Wartość godziwa składnika aktywów finansowych w dniu przekwalifikowania uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

W przypadku składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, zyski lub straty ujęte w kapitałach własnych do dnia przekwalifikowania, amortyzuje się i ujmuje w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez okres pozostały do terminu wymagalności. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem a kwotą umorzeniową amortyzuje się przez okres pozostały do terminu wymagalności instrumentu. Amortyzacja prowadzona jest przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

w tys. zł

Zyski i straty wynikające z wyceny w terminie późniejszym

Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, niestanowiących części powiązania zabezpieczającego, ujmują się w następujący sposób:

- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmują się w przychodach lub kosztach;
- zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, ujmują się w innych całkowitych dochodach do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych, kiedy inne całkowite dochody poprzednio ujęte w kapitale własnym przenosi się do zysków lub strat. Jednakże odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmują się w rachunku zysków i strat. Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmują się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto wtedy i tylko wtedy, gdy łącznie spełnione są dwa warunki:

- (a) istnieje ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot;
- (b) oraz w przypadku, gdy rozliczenie ma zostać dokonane w kwocie netto albo realizacja składnika aktywów i wykonanie zobowiązania następuje jednocześnie.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Grupa pozyskuje/lokuje środki także poprzez sprzedaż/kupno instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu/odsprzedaży w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Papierów wartościowych sprzedanych z przyrzeczeniem ich odkupu ("transakcje repo oraz sell-buy-back") nie wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu stanowi koszt odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Papierów wartościowych kupionych z przyrzeczeniem ich odsprzedaży ("transakcje reverse repo oraz buy-sell-back") nie rozpoznaje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego. Różnica pomiędzy ceną zakupu a ceną odsprzedaży stanowi przychód odsetkowy i jest rozliczana w czasie przez okres życia kontraktu.

Pochodne instrumenty finansowe

Pochodne instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty.

Grupa wydziela wbudowane instrumenty pochodne od umowy zasadniczej i ujmuje je analogicznie jak pozostałe instrumenty pochodne, jeżeli cechy ekonomiczne i ryzyka związane z wbudowanymi instrumentami pochodnymi nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykami właściwymi dla umowy zasadniczej oraz umowa zasadnicza nie jest wyceniana w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wbudowane instrumenty finansowe wyceniane są w wartości godziwej, a jej zmiany są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe w celu zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stóp procentowych wynikającymi z działalności Grupy. Instrumenty pochodne, które nie podlegają zasadom wyceny zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, klasyfikowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu i wyceniane w wartości godziwej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń ujmuje wpływające na rachunek zysków i strat skutki kompensowania zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza się i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji oraz charakter zabezpieczanego ryzyka. Grupa dokumentuje w momencie ustanowienia zabezpieczenia i na bieżąco ocenę efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zmian wartości godziwej pozycji zabezpieczanej.

w tys. zł

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe m.in. w celu zabezpieczenia przed ryzykiem stóp procentowych wynikających z działalności operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej Grupy.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w następujących sytuacjach:

- (a) zostało stwierdzone, że instrument pochodny nie jest lub przestał być efektywny dla zabezpieczenia danego ryzyka;
- (b) instrument pochodny wygaś, został sprzedany, zapadł lub został wykonany;
- (c) instrument zabezpieczany zapadł, został sprzedany lub spłacony.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Jest to zabezpieczenie przed wpływem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które może wpływać na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane jest w następujący sposób: zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego (pochodnego instrumentu zabezpieczającego) wykazuje się w rachunku zysków i strat, zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka, korygują wartość bilansową zabezpieczanej pozycji i są ujmowane w rachunku zysków i strat. Zasada ta ma zastosowanie do zabezpieczanej pozycji, którą w innych okolicznościach wycenia się według zamortyzowanego kosztu i będącej składnikiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które:

- (a) można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim, jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które
- (b) mogłyby wpływać na zyski lub straty.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, który stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach, zaś nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w zyskach lub stratach.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu - kredyty i należności

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych oraz zobowiązań warunkowych. Składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych a także zobowiązanie warunkowe utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia, powodującego utratę wartości może nie być możliwe. Utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane informacje dotyczące następujących zdarzeń powodujących stratę:

- (a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- (b) niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej;
- (c) przyznanie pożyczkobiorcy przez Grupę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku Grupa by nie udzieliła;
- (d) wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy, postępowanie sanacyjne, układowe lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;
- (e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- (f) pozyskane informacje wskazują na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - (i) negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w Grupie lub

w tys. zł

(ii) krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłacaniem aktywów w Grupie.

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości kredytów i należności, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej w momencie początkowego ujęcia). W przypadku, gdy pożyczka, należność jest instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez rozpoznanie rezerwy. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kalkulacja wartości bieżącej oszacowanych przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczonym składnikiem aktywów, odzwierciedla przepływy pieniężne, które mogą powstać w wyniku egzekucji, pomniejszone o koszty związane z pozyskaniem i sprzedażą zabezpieczenia, niezależnie od tego, czy dokonanie egzekucji jest prawdopodobne.

Grupa okresowo przeprowadza analizę portfela pod kątem występowania obiektywnych dowodów na utratę wartości poszczególnych ekspozycji lub ich grupy.

Dla indywidualnych ekspozycji kredytowych przegląd pod kątem utraty wartości przeprowadzany jest raz na kwartał, a zdarza się, że przeglądy robione są częściej niż raz na kwartał, jeżeli okoliczność tego wymaga. Utrata wartości dla portfela ocenianego łącznie (podejście portfelowe) poddawana jest weryfikacji w okresach miesięcznych. Grupa, przynajmniej dwa razy w roku, przeprowadza na podstawie historycznych obserwacji, walidację (tzw. „back testy”) parametrów wykorzystywanych do kalkulacji rezerw portfelowych.

Utrata wartości dla indywidualnych ekspozycji kredytowych mierzona jest w oparciu o możliwą do uzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżąca wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową, stosując w odniesieniu do ekspozycji indywidualnie istotnych - podejście scenariuszowe. W ramach analizy scenariuszowej opiekun klienta dokonuje wyboru strategii odzwierciedlającą aktualnie realizowaną metodę odzysku. W ramach każdej strategii analizowane są równolegle pozostałe możliwe do realizacji scenariusze, przy czym wybór strategii determinuje ograniczenia wartości pozostałych parametrów stosowanych w modelu. Wyliczenie odpisu aktualizującego/rezerwy w podejściu indywidualnym odbywa się w oparciu o wyliczenie sumy ważonych prawdopodobieństwem odpisów aktualizujących/rezerw obliczonych dla wszystkich możliwych scenariuszy odzysku w zależności od aktualnie realizowanej dla danego klienta strategii odzysku.

W ramach analizy scenariuszowej wykorzystywane są przede wszystkim następujące strategie/scenariusze:

- odzysk z prowadzonej działalności operacyjnej / refinansowania / wsparcia kapitałowego;
- odzysk ze sprzedaży zabezpieczenia w trybie dobrowolnym;
- odzysk w procesie egzekucji;
- odzysk w ramach upadłości układowej / postępowania naprawczego / upadłości likwidacyjnej;
- odzysk w ramach przejęcia zadłużenia/ aktywa / sprzedaży wierzytelności.

W podejściu portfelowym ekspozycje pogrupowane są na portfele wg specyfiki klienta lub produktu (nieruchomości dochodowe, klienci komercyjni, MŚP, kredyty hipoteczne, limity w rachunku, kredyty gotówkowe, itp.). Każdy portfel zawiera pule usystematyzowane wg podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, tj. takich jak:

- klasyfikacja wewnętrzna Banku;
- terminowość obsługi zadłużenia;
- czas, jaki upłynął od zdarzenia default, czyli od zidentyfikowania zagrożenia utratą wartości;
- czas od ustania przesłanek utraty wartości;
- czas od rozpoczęcia procesu egzekucji;
- podjęcia działań restrukturyzacyjnych;
- parametry specyficzne dla części produktów (np. waluta, kanał sprzedaży).

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie istnieją obiektywne dowody utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący czy też nie, to włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia je pod względem utraty wartości. Aktywa ocenione indywidualnie pod względem utraty wartości, w przypadku których Grupa dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości lub postanawia taki odpis dalej ujmować, nie są uwzględniane w łącznej ocenie utraty wartości.

w tys. zł

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Grupę lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne są istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazują, jaka jest zdolność dłużników do spłaty wszystkich dłużnych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Systemy klasyfikacji kredytowej zostały opracowane wewnętrznie i są stale ulepszane, np. poprzez zewnętrzną analizę wskaźnikową pozwalającą na lepsze zastosowanie wyżej wymienionych wskaźników do oszacowania oczekiwanej straty.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki tych aktywów, które znajdują się w grupie. Dane historyczne dotyczące strat są korygowane na podstawie dostępnych bieżących danych tak, aby odzwierciedlić oddziaływanie bieżących warunków, które nie miały wpływu w okresie, na którym opierają się dane historyczne dotyczące strat, jak też, aby wyeliminować czynniki mające wpływ na dane historyczne, a niewystępujące obecnie.

Oszacowania zmian przyszłych przepływów pieniężnych odzwierciedlają i zasadniczo są zgodne ze zmianami powiązanych dostępnych danych w poszczególnych okresach (takich jak stopa bezrobocia, ceny nieruchomości, ceny towarów, status płatności oraz inne czynniki, które wskazują na poniesione w grupie straty i ich rozmiary). Grupa regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

Rezerwy na straty poniesione i nie ujawnione (IBNR- Incurred But Not Reported) są wykorzystywane do pokrycia należności, które na koniec okresu sprawozdawczego uznaje się za objęte utratą wartości, lecz które nie zostały indywidualnie zidentyfikowane. Jak pokazuje doświadczenie, należności takie istnieją w każdym portfelu kredytowym.

Rezerwy IBNR utrzymywane są na poziomie adekwatnym do oceny przez kierownictwo następujących czynników: profili klasyfikacji kredytowej i zmian w tej klasyfikacji, historycznych wskaźników strat kredytowych, zmian w procesie zarządzania kredytami, procedurach, procesach i politykach, warunków ekonomicznych, sytuacji w poszczególnych branżach / profilu portfeli branżowych oraz bieżących szacunków co do straty na portfelu.

Szacunki dotyczące strat poniesionych a nie ujawnionych (IBNR) uwzględniają następujące kluczowe składniki:

- Okres ujawnienia straty (EP), pomiędzy momentem zaistnienia zdarzenia implikującego zagrożenie utraty wartości a momentem powzięcia przez Grupę takiej informacji (Emergence Period-EP),
- Oparte na danych historycznych prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (Probability of Default-PD), które łącznie z EP w najlepszy sposób prezentuje straty poniesione, ale niemożliwe do bezpośredniej identyfikacji,
- Stratę w przypadku niewykonania zobowiązania (Loss Given Default-LGD), tj. tej części zaangażowania, które będzie uznane za stracone w przypadku wystąpienia niewykonania zobowiązania,
- Oszacowanie wysokości ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (Exposure At Default-EAD),
- Współczynnik konwersji zadłużenia określający na jakim poziomie zobowiązanie zostanie zrealizowane (zobowiązanie warunkowe zamieni się na należność bilansową) (Credit Conversion Factor-CCF).

Oszacowania wymienionych parametrów bazują na doświadczeniach historycznych związanych z zrealizowanymi stratami dla kredytów o podobnym charakterze ryzyka ze względu na przyjęty poziom granularności szacowanych parametrów ryzyka.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie rezerwy. Odwrócenie nie może spowodować zwiększenia wartości bilansowej składnika aktywów finansowych ponad kwotę, która stanowiłaby zamortyzowany koszt tego składnika na dzień odwrócenia sytuacji, gdyby ujęcie utraty wartości w ogóle nie miało miejsca.

Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Kiedy prawdopodobieństwo odzyskania należności kredytowych z rozpoznaną utratą wartości się nie zwiększa, można dojść do przekonania, że odzyskanie tych należności jest w praktyce niemożliwe. W takiej sytuacji kwota należności kredytowej podlega spisaniu w ciężar utworzonej uprzednio rezerwy z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych, odzyskane w późniejszych okresach, pomniejszają wartość kosztów rezerw utworzonych z tytułu utraty wartości.

Zasady ustalania utraty wartości są spójne dla całej Grupy.

w tys. zł

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane straty ujęte dotychczas w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do zysków lub strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyśięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w zyskach lub stratach, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zyskach lub stratach.

Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego (tj. efektywnej stopy procentowej ustalonej w momencie początkowego ujęcia). W przypadku, gdy inwestycja jest instrumentem o zmiennej stopie procentowej, to stopa dyskontowa stosowana do oszacowania utraty wartości jest bieżącą efektywną stopą procentową ustaloną w ramach danego kontraktu. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez rozpoznanie rezerwy.

Zobowiązania warunkowe

Grupa tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe (nieodwołalne otwarte linie kredytowe, gwarancje finansowe, akredytywy, itp.). Wartość rezerwy wyznacza się jako różnicę pomiędzy szacunkiem dotyczącym wykorzystania zaangażowania warunkowego a wartością bieżącą spodziewanych przyszłych przepływów pieniężnych z tej ekspozycji.

Rzeczowy majątek trwały**Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych**

Składniki rzeczowego majątku trwałego wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu

Umowy leasingowe, na mocy których Grupa przejmuje zasadniczo całość ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa pozyskane w ramach umowy leasingu finansowego wykazywane są w wartości godziwej lub, jeśli mniejsza, w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, pomniejszonej o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Grupa ujmuje w wartości bilansowej pozycji rzeczowych aktywów trwałych koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Odpisy amortyzacyjne dokonywane są według metody liniowej przez okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych i wykazywane są w rachunku zysków i strat.

Szacowane okresy użytkowania są następujące:

• budynki	40 lat
• budowle	22 lata
• maszyny i urządzenia	3- 14 lat
• samochody	4 lata

w tys. zł

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień klasyfikacji składnika aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, Grupa wycenia taki składnik aktywów w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Ewentualne pomniejszenie wartości bilansowej aktywów przeznaczonych do sprzedaży na dzień ich początkowej klasyfikacji jak i późniejsze odpisy aktualizujące do poziomu wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Wartość firmy oraz wartości niematerialne

Wartość firmy

Wartość firmy (goodwill) powstała przy połączeniu jednostek gospodarczych ujmowana jest w wysokości nadwyżki ceny nabycia nad wartością godziwą udziału w zidentyfikowanych nabytych aktywach, pasywach i zobowiązaniach warunkowych pomniejszonej o utratę wartości. Wartość firmy jest testowana pod kątem ewentualnej utraty wartości w okresach rocznych.

Oprogramowanie komputerowe

Nabyte licencje na oprogramowanie komputerowe są ujmowane w wysokości poniesionych kosztów nabycia i jego zaimplementowania.

Nakłady, które są związane bezpośrednio z produkcją możliwych do zidentyfikowania i unikalnych programów komputerowych kontrolowanych przez Grupę i które prawdopodobnie będą generowały korzyści ekonomiczne przekraczające nakłady w okresie powyżej jednego roku, są wykazywane jako wartości niematerialne.

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabywane przez Grupę, wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o wartość skumulowanej amortyzacji i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są ujmowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja

Amortyzacja jest ujmowana w rachunku zysków i strat przy użyciu metody liniowej w szacowanym okresie użytkowania poszczególnych składników wartości niematerialnych. Szacowany okres użytkowania wynosi 3 lata.

Stawki amortyzacyjne są corocznie weryfikowane. Wnioski z tej weryfikacji mogą stanowić podstawę dla ewentualnej zmiany okresów amortyzacji.

Pozostałe składniki sprawozdania z sytuacji finansowej

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Należności handlowe i inne należności są ujmowane w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Inne zobowiązania

Zobowiązania, inne niż zobowiązania finansowe, są ujmowane w kwocie wymagającej zapłaty.

Kapitały

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego według wartości nominalnej.

w tys. zł

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji.

Kapitał rezerwowany tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych.

W kapitale rezerwowym ujmuje się efekt wyceny programu motywacyjnego realizowanego w formie akcji (MSSF 2.53).

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, różnice z wyceny instrumentów zabezpieczających stanowiących efektywne zabezpieczenie przepływów pieniężnych z uwzględnieniem odroczonego podatku dochodowego oraz zyski aktuarialne z przeszacowania rezerwy emerytalnej. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Oprócz kapitału własnego do kapitałów Grupy zalicza się również udziały niekontrolujące.

Na dzień wyłączenia z ksiąg rachunkowych całości lub części składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży łączne skutki okresowej zmiany wartości godziwej odniesione na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny zostają wyksięgowane (odwrócone). Całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa lub zmniejsza wartość danego składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Skutki zmian wartości godziwej są wyksięgowywane w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowanego obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Działalność powiernicza

Przychody realizowane w ramach świadczenia działalności powierniczej są elementem przychodów prowizyjnych. Korespondujące z nimi aktywa klientów nie są składnikiem aktywów Grupy i w związku z tym nie są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Dywidendy

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązań z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy zawierają wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne i są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Grupy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Rezerwy na odprawy emerytalne są oszacowane na podstawie wyceny metodą aktuarialną. Wycena tych rezerw jest aktualizowana przynajmniej raz w roku.

Płatności w formie akcji

Grupa BZ WBK wprowadziła program motywacyjny polegający na płatności w formie akcji. Dla praw do akcji przyznanych po 7 listopada 2002 roku (MSSF 2.53), wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników jest mierzona w odniesieniu do wartości godziwej przyznanych praw według wartości na dzień przyznania. Koszty usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznane prawa są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym uprawnieni je nabywają bezwarunkowo. Kwota ujęta w kosztach jest określona w odniesieniu do wartości godziwej przyznanych praw. Wartość godziwa praw jest ustalana w oparciu o modele wyceny płatności w formie akcji, które uwzględniają cenę wykonania, cenę akcji na dzień przyznania, stopę dyskontową - stopę wolną od ryzyka, oczekiwaną zmienność ceny akcji w okresie trwania programu oraz inne właściwe czynniki wpływające na wartość godziwą. Grupa ocenia prawdopodobieństwo vestingu programu, co ma wpływ na wartość programu w kosztach okresu.

Warunki nabycia praw zawarte w warunkach przyznania nie są uwzględniane przy ustalaniu wartości godziwej, z wyjątkiem sytuacji, gdy warunki te są uzależnione od czynników rynkowych. Nierynkowe warunki nabycia praw są uwzględniane poprzez korygowanie liczby praw ujętych w wycenie dla potrzeb pomiaru kosztu usług świadczonych przez pracowników, w ten sposób, że ostatecznie kwota ujęta w rachunku zysków i strat odzwierciedla liczbę akcji, którą nabydą uprawnieni.

w tys. zł

Koszty związane z płatnościami w formie akcji są odnoszone do kapitałów własnych. W przypadku gdy warunki planu płatności w formie akcji przewidują emisję nowych akcji, wpływy z emisji akcji zwiększają kapitał akcyjny oraz ewentualną nadwyżką kapitału zapasowego w momencie wykonania prawa.

Rezerwy

Rezerwę tworzy się wówczas, gdy na Grupie ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. W przypadku, gdy kwota ta jest istotna, rezerwa jest szacowana poprzez zdyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o stopę dyskontową przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

W oparciu o powyższą zasadę rozpoznawane są rezerwy na zobowiązania warunkowe takie jak: gwarancje, akredytywy dokumentowe, nieodwołalne niewykorzystane linie kredytowe.

W odniesieniu do działalności ubezpieczeniowej tworzone są rezerwy o charakterze techniczno-ubezpieczeniowym i obejmują rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwy składek.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzona jest w wysokości odpowiadającej ustalonej lub przewidywanej ostatecznej wartości przyszłych wypłat odszkodowań i świadczeń związanych ze zdarzeniami, które miały miejsce przed datą sprawozdawczą wraz z kosztami likwidacji z nimi związanymi.

Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, które zostały zgłoszone ubezpieczycielowi, ustalana jest metodą indywidualną.

Rezerwa składek tworzona jest indywidualnie dla każdej umowy ubezpieczenia, jako składka przypisana przypadająca na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana na bazie dziennej, przy czym w przypadku umów ubezpieczenia, których ryzyko nie jest rozłożone równomiernie w okresie trwania ubezpieczenia, rezerwa tworzona jest proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w następnych okresach sprawozdawczych.

Na każdy okres sprawozdawczy, Grupa wykonuje test adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, którego celem jest potwierdzenie czy poziom tych rezerw pomniejszony o odroczone koszty akwizycji jest wystarczający. Test adekwatności przeprowadzany jest przy wykorzystaniu aktualnych oszacowań przyszłych przepływów środków pieniężnych, wynikających z umów ubezpieczenia, w tym kosztów likwidacji szkód oraz kosztów obsługi polis.

W przypadku, gdy test wykaże, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest niewystarczająca w stosunku do oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, wówczas cała różnica jest bezzwłocznie ujmowana w skonsolidowanych rachunku zysków i strat poprzez utratę wartości odroczonego kosztów akwizycji lub /i utworzenie dodatkowych rezerw.

Wynik z tytułu działalności bancassurance

Dla wybranych produktów kredytowych, dla których zidentyfikowano powiązanie z produktem ubezpieczeniowym, Grupa dokonuje podziału realizowanych przychodów na część ujmowaną w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej oraz na część ujmowaną w przychodach prowizyjnych. Grupa traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe, jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego, co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu.

W celu ustalenia, jaka część przychodu stanowi integralną część umowy kredytowej rozpoznawanej jako przychód odsetkowy metoda efektywnej stopy procentowej Grupa wydziela wartość godziwą oferowanego instrumentu finansowego oraz wartość godziwą produktu ubezpieczeniowego sprzedawanego łącznie z tym instrumentem. Podział wynagrodzenia pomiędzy część stanowiącą element zamortyzowanego kosztu instrumentu finansowego oraz część stanowiącą wynagrodzenie za wykonywane czynności pośrednictwa jest dokonywane w proporcji odpowiednio wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa w stosunku do sumy obu tych wartości.

Część przychodów stanowiących wynagrodzenie za usługę pośrednictwa z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z umową kredytową Grupa rozpoznaje w przychodach prowizyjnych w momencie naliczenia opłaty z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Grupa nie rzadziej niż w okresach rocznych przeprowadza weryfikację poprawności przyjętego podziału dla rozpoznawania poszczególnych rodzajów przychodów.

Przychody od produktów ubezpieczeniowych, które są pobierane cyklicznie w okresie trwania umowy kredytowej (np. miesięcznie, kwartalnie, rocznie), Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat, jako przychody prowizyjne w momencie ich pobrania.

w tys. zł

Wynik z tytułu odsetek

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych są rozpoznawane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wpływu korzyści ekonomicznych do Grupy i kwota przychodu może być wiarygodnie zmierzona.

Przychody i koszty z tytułu odsetek dla wszystkich instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w wysokości wynikającej z wyceny wg zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów.

Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje (np. za uruchomienie i przyznanie kredytu, uruchomienie transzy kredytu, prolongatę kredytu, odnowienie kredytu, prowizja za restrukturyzację, aneksy powodujące zmiany w przepływach), koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

Koszty bezpośrednio związane ze sprzedażą produktów kredytowych są w części rozliczane w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej, gdy istnieje możliwość ich bezpośredniego powiązania z umową kredytową, a w części są rozpoznawane w wyniku z tytułu prowizji, w momencie ich poniesienia, gdy nie ma możliwości jednoznacznego przypisania do określonej umowy kredytowej.

Dla wybranych produktów kredytowych, dla których zidentyfikowano powiązanie z produktem ubezpieczeniowym, Grupa dokonuje podziału realizowanych przychodów na część ujmowaną w przychodach odsetkowych z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej oraz na część ujmowaną w przychodach prowizyjnych. Grupa traktuje sprzedawane produkty ubezpieczeniowe, jako powiązane z kredytami w szczególności, gdy produkt ubezpieczeniowy jest oferowany klientowi wyłącznie z kredytem, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego, co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu kredytu. Grupa nie rzadziej niż w okresach rocznych przeprowadza weryfikację poprawności przyjętego podziału dla rozpoznawania poszczególnych rodzajów przychodów.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są naliczane od wartości bieżącej należności (to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość) przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Wynik z tytułu prowizji

Prowizje rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, rozpoznawane są jako element dochodu odsetkowego a zasady ich rozliczania przedstawione zostały w punkcie 'Wynik z tytułu odsetek'.

Prowizje od limitów kredytowych, kredytów rewaluacyjnych, kart kredytowych i zobowiązań warunkowych rozliczane są liniowo do rachunku zysków i strat.

Pozostałe prowizje i opłaty, nierozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, zalicza się zgodnie z zasadą memoriału do rachunku zysków i strat.

Wynik z tytułu prowizji od walutowych transakcji z klientami w sieci oddziałów uwzględnia elementy rewaluacji.

Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja obejmuje zyski i straty wynikające ze zmian w wartości godziwej aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu i wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Przychody i koszty odsetkowe od tych instrumentów dłużnych są uwzględniane w wyniku odsetkowym.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy zaliczane są do rachunku zysków i strat w momencie nabycia prawa do nich pod warunkiem, że korzyści finansowe wpłyną do Grupy i kwota przychodu może być wiarygodnie zmierzona.

w tys. zł

Wynik na sprzedaży podmiotów zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć

Wynik na sprzedaży akcji i udziałów w podmiotach zależnych ustalany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów netto, a uzyskaną za nie ceną sprzedaży.

Wynik na sprzedaży podmiotów stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć ustalany jest jako różnica między wartością aktywa a uzyskaną ceną sprzedaży.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody operacyjne niezwiązane bezpośrednio z działalnością statutową Grupy. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych, przychody z tytułu sprzedaży pozostałych usług, otrzymane i zapłacone odszkodowania, kary i grzywny.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności dokonane z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane metodą liniową, jako koszty w rachunku zysków i strat przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu finansowego

Minimalne płatności leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązania. Koszty finansowe rozlicza się na poszczególne okresy objęte okresem leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy jest wykazywany w zyskach lub stratach z wyjątkiem pozycji, które ujęto w innych całkowitych dochodach.

Podatek bieżący jest to kwota podatku podlegającego zapłacie od dochodu do opodatkowania za dany rok z zastosowaniem stawek podatkowych, które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego oraz uwzględniając wszelkie korekty podatku podlegającego zapłacie dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową. Powstają z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością wynikającą ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub uregulowania zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi wykorzystanie różnic przejściowych. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i jest pomniejszana w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z tymi aktywami korzyści podatkowych.

Odroczone i bieżące aktywa i zobowiązania finansowe kompensują się tylko wtedy, gdy dotyczą tego samego tytułu rozliczeń podatkowych oraz gdy istnieje ważny tytuł prawny i intencja dokonania rozliczenia w kwocie netto albo realizacji składnika aktywów i wykonania zobowiązania jednocześnie.

Działalność ubezpieczeniowa

Przychody ze sprzedaży usług ubezpieczeniowych

Przychody ze sprzedaży usług ubezpieczeniowych wykazuje się w księgach rachunkowych na podstawie naliczonej składki w oparciu o datę wymagalności. Składki przypisane wykazuje się łącznie z wszystkimi dodatkami i uzupełnieniami za okresy zaległe, po potrąceniu storn, zwrotów, upustów, wszelkich zniżek i bonifikat oraz podatków i innych obciążeń para fiskalnych.

Za składkę przypisaną uważa się kwoty składek z tytułu umów ubezpieczenia należne w okresie sprawozdawczym niezależnie od tego, czy kwoty te zostały opłacone. Należność składek i terminy ich opłacania określają umowy ubezpieczenia. Składki przypisane z tytułu zawartych umów ubezpieczenia ewidencjonuje się w księgach rachunkowych - w ujęciu netto, po uwzględnieniu udziału reasekuratora, stosownie do warunków umów reasekuracyjnych.

W BZ WBK-AVIVA TUO S.A. składki przypisane korygowane są o zmianę stanu rezerwy składek (rezerwa składki na koniec okresu sprawozdawczego minus rezerwa składki na początek okresu sprawozdawczego) wykazywane jako składki zarobione okresu sprawozdawczego – odpowiednio brutto i na udziale reasekuratora.

w tys. zł

Odszkodowania i świadczenia

Odszkodowania i świadczenia obejmują wszelkie świadczenia wynikające z zawartych umów ubezpieczenia wypłacone w okresie sprawozdawczym za szkody i wypadki powstałe w bieżącym okresie lub w okresach i latach poprzednich, powiększone o zmianę stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, które zostały zgłoszone ubezpieczycielowi, ale nie wypłacone, jak i te, które zaszyły, ale nie zostały zgłoszone ubezpieczycielowi (IBNR) do dnia bilansowego. Koszty odszkodowań i świadczeń powiększają wszelkie koszty likwidacji szkód bezpośrednio lub pośrednio z nimi związane. Koszty likwidacji świadczeń obejmują również koszty postępowania spornego.

Odszkodowania i świadczenia odnoszone są bezpośrednio na odpowiednią grupę i rodzaj ubezpieczenia, którego dotyczą. W analogiczny sposób rozliczane są bezpośrednio koszty likwidacji. Pośrednie koszty likwidacji rozliczane są w oparciu o proporcję wynikającą z ilości szkód wypłaconych.

Towarzystwa nie wydzielają wewnętrznych kosztów likwidacji. Koszty likwidacji obejmują zewnętrzne koszty wynikające z prowadzonej przez Towarzystwo działalności ubezpieczeniowej.

Odszkodowania i świadczenia ujmowane są brutto oraz po uwzględnieniu udziału reasekuratora (tj. odszkodowania i świadczenia netto), stosownie do warunków umów reasekuracyjnych. Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach pomniejsza koszt odszkodowań i świadczeń brutto.

3. Sprawozdawczość według segmentów biznesowych

Działalność operacyjną Grupy BZ WBK S.A. podzielono na pięć segmentów działalności: Segment Bankowości Detalicznej, Segment Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej, Segment Global Corporate Banking (w 3 kwartale 2015 r. zmianie uległa nazwa segmentu biznesowego Global Banking & Markets na Global Corporate Banking, kryteria definiujące przynależność do tego segmentu pozostały bez zmian), Segment ALM (Zarządzanie Aktywami i Pasywami) i Operacji Centralnych oraz Segment Santander Consumer. Zostały one wyłonione na podstawie identyfikacji klientów i produktów.

Dochody i koszty przypisane do segmentu osiągane są ze sprzedaży i obsługi klientów oraz produktów w danym segmencie, zgodnie z zasadami przedstawionymi poniżej. Wykazywane są one w rachunku zysków i strat Grupy i dają się przyporządkować do danego segmentu w sposób bezpośredni lub w oparciu o racjonalne przesłanki.

Rozliczenia pomiędzy segmentami dotyczą wynagrodzeń za świadczone usługi i obejmują:

- sprzedaż i/lub obsługę klientów danego segmentu w kanałach sprzedaży/obsługi będących w posiadaniu innego segmentu;
- współdzielenie dochodów i kosztów z transakcji realizowanych z danym klientem, gdzie segment realizujący transakcje nie jest jednocześnie właścicielem danego klienta;
- współdzielenie dochodów i kosztów związanych z realizacją wspólnych przedsięwzięć.

Alokacje dochodów i kosztów regulują wzajemne uzgodnienia pomiędzy segmentami, opierające się o jednostkowe stawki za poszczególne usługi bądź umowy dotyczące podziału łącznych dochodów i/lub kosztów.

Aktywa i pasywa segmentu wykorzystywane są w jego działalności operacyjnej i dają się przyporządkować do segmentu bezpośrednio lub na zasadzie alokacji.

W 2015 roku dokonano:

- zmiany metodologii alokacji kapitałów oraz dochodów z kapitałów do segmentów biznesowych;
- zmiany metodologii alokacji rezerwy obowiązkowej oraz wyników na rezerwie obowiązkowej;
- resegmentacji klientów pomiędzy segmentami biznesowymi;
- w 3 kwartale 2015 r. zmianie uległa nazwa segmentu biznesowego Global Banking & Markets na Global Corporate Banking, kryteria definiujące przynależność do tego segmentu pozostały bez zmian.

We wszystkich przypadkach dane porównywalne zostały odpowiednio dostosowane.

Zasady identyfikacji dochodów i kosztów oraz aktywów i pasywów na potrzeby raportowania segmentowego są zgodne z polityką rachunkowości stosowaną w Grupie Banku Zachodniego WBK S.A.

w tys. zł

Wynik na transakcji zbycia przez Bank pakietu 17% akcji BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. na rzecz AVIVA International Insurance Limited (opisanej w nocie 49) został zaprezentowany w segmencie ALM i Operacji Centralnych.

Segment Bankowości Detalicznej

Przychody segmentu Bankowości Detalicznej pochodzą ze sprzedaży produktów i usług adresowanych do klientów indywidualnych Banku, jak również małych i średnich przedsiębiorstw. W ramach oferty skierowanej do klientów tego segmentu wyróżnić można: szeroką gamę produktów oszczędnościowych, kredyty hipoteczne i konsumenckie, karty kredytowe i debetowe, produkty ubezpieczeniowe i inwestycyjne, usługi rozliczeniowe, zasilenia telefonów GSM, płatności zagraniczne i Western Union oraz usługi dla klientów zamożnych. Dla małych i średnich przedsiębiorstw segment świadczy między innymi usługi w zakresie udzielania kredytów, przyjmowania depozytów oraz usługi z zakresu zarządzania gotówką, leasingu, faktoringu, akredytyw i gwarancji. Segment Bankowości Detalicznej uzyskuje również dochody oferując usługi zarządzania na zlecenie aktywami Klientów w ramach funduszy inwestycyjnych i portfeli indywidualnych. Zajmuje się także realizacją usług na rzecz klientów detalicznych innych banków i instytucji finansowych w oparciu o umowy zawarte z tymi instytucjami.

Segment Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej

W ramach segmentu Bankowości Biznesowej i Korporacyjnej Grupa uzyskuje dochody z produktów i usług skierowanych do przedsiębiorstw gospodarczych, samorządów i sektora publicznego. Poza usługami bankowymi związanymi z transakcjami, kredytowaniem i pozyskiwaniem depozytów, segment świadczy również usługi z zakresu zarządzania gotówką, leasingu, faktoringu, akredytyw i gwarancji.

Segment Global Corporate Banking

W ramach segmentu Global Corporate Banking Grupa uzyskuje dochody z usług i produktów skierowanych do największych międzynarodowych i polskich korporacji, obejmujące:

- bankowość transakcyjną, w ramach której oferowane są takie produkty jak: zarządzanie gotówką, depozyty, leasing, faktoring, akredytywy, gwarancje, kredytowanie bilateralne i produkty w obsłudze handlu zagranicznego;
- kredytowanie, w tym finansowanie projektów, kredyty konsorcjalne oraz programy emisji obligacji;
- produkty mające na celu zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej oferowane wszystkim klientom Banku (segment alokuje przychody i koszty związane z tą działalnością do pozostałych segmentów, przy czym poziom alokacji może się zmieniać w poszczególnych latach);
- usługi organizowania i finansowania emisji papierów wartościowych, doradztwo finansowe oraz usługi brokerskie (do dnia włączenia Domu Maklerskiego w struktury Banku, tj. 31.10.2014 r., powyższe usługi świadczone w ramach działalności Biura Maklerskiego BZ WBK S.A.).

Segment generuje także dochody w związku z zajmowaniem pozycji na rynku międzybankowym w ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej i walutowym.

Segment ALM i Operacji Centralnych

Segment obejmuje operacje centralne takie jak finansowanie działalności pozostałych segmentów Grupy, w tym zarządzanie płynnością oraz ryzykiem stopy procentowej i kursowym. Obejmuje również zarządzanie strategicznymi inwestycjami Banku oraz transakcje, z których dochód i/lub koszty nie mogą być bezpośrednio lub w oparciu o racjonalne przesłanki przyporządkowane do danego segmentu.

w tys. zł

Segment Santander Consumer

Segment ten obejmuje działalność Grupy Santander Consumer, która została włączona do Grupy BZ WBK od 01.07.2014 r. Działalność tego segmentu skupia się na sprzedaży produktów i usług adresowanych zarówno do klientów indywidualnych, jak i podmiotów gospodarczych. W ramach oferty tego segmentu dominują produkty kredytowe tj. kredyty samochodowe, karty kredytowe, pożyczki gotówkowe, kredyty ratalne oraz leasing. Oprócz tego segment Santander Consumer obejmuje lokaty terminowe oraz produkty ubezpieczeniowe (przede wszystkim związane z produktami kredytowymi).

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat w podziale na segmenty

01.01.2015-31.12.2015	Segment Bankowość			Segment ALM i		Razem
	Segment Bankowość Detaliczna *	Biznesowa i Korporacyjna	Segment Global Corporate Banking	Operacji Centralnych	Segment Santander Consumer	
Wynik z tytułu odsetek	1 967 566	535 473	124 524	629 380	1 052 208	4 309 151
w tym transakcje wewnętrzne	(83 786)	(34 068)	125	124 227	(6 498)	-
Pozostałe dochody	1 392 090	295 606	333 461	894 234	210 303	3 125 694
w tym transakcje wewnętrzne	53 782	79 208	(124 282)	45 824	(54 532)	-
Przychody z tytułu dywidend	-	-	1 511	103 761	6	105 278
Koszty operacyjne	(1 931 675)	(303 706)	(217 030)	(323 976)	(545 902)	(3 322 289)
w tym transakcje wewnętrzne	(12 762)	(1 157)	(6)	16 301	(2 376)	-
Amortyzacja	(111 829)	(14 952)	(18 791)	(73 243)	(37 746)	(256 561)
Odписы netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	(514 908)	(177 478)	1 611	3 598	(123 515)	(810 692)
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności	27 700	-	-	11	-	27 711
Zysk przed opodatkowaniem	828 944	334 943	225 286	1 233 765	555 354	3 178 292
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego						(643 741)
Zysk należny udziałowcom niesprawującym kontroli						(207 278)
Zysk za okres						2 327 273

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na segmenty

31.12.2015	Segment Bankowość			Segment ALM i		Razem
	Segment Bankowość Detaliczna *	Biznesowa i Korporacyjna	Segment Global Corporate Banking	Operacji Centralnych	Segment Santander Consumer	
Należności od klientów	49 252 776	25 572 209	7 124 921	79 225	12 901 713	94 930 844
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	14 129	-	-	817 013	-	831 142
Pozostałe aktywa	7 038 655	1 543 655	5 806 180	26 552 429	3 005 795	43 946 714
Aktywa razem	56 305 560	27 115 864	12 931 101	27 448 667	15 907 508	139 708 700
Zobowiązania wobec klientów	65 733 857	18 662 374	7 348 697	1 200 108	8 920 340	101 865 376
Pozostałe zobowiązania i kapitały własne	3 873 763	2 808 843	3 903 254	17 017 309	10 240 155	37 843 324
Pasywa razem	69 607 620	21 471 217	11 251 951	18 217 417	19 160 495	139 708 700

*Obejmuje klientów indywidualnych oraz mikro i małe przedsiębiorstwa.

w tys. zł

Skonsolidowany rachunek zysków i strat w podziale na segmenty

01.01.2014-31.12.2014	Segment	Segment	Global Banking & Markets	Segment ALM i	Segment Santander	Razem
	Bankowość Detaliczna *	Bankowość Biznesowa i Korporacyjna		Operacji Centralnych	Consumer	
Wynik z tytułu odsetek	2 192 209	599 343	152 164	545 298	507 808	3 996 822
w tym transakcje wewnętrzne	(88 532)	(42 324)	22 736	119 281	(11 161)	-
Pozostałe dochody	1 520 600	270 489	342 047	272 172	96 684	2 501 992
w tym transakcje wewnętrzne	52 390	64 303	(120 276)	(808)	4 391	-
Przychody z tytułu dywidend	-	-	1 009	79 216	4	80 229
Koszty operacyjne	(1 837 724)	(259 910)	(197 847)	(263 569)	(236 760)	(2 795 810)
w tym transakcje wewnętrzne	(10 610)	(1 097)	(3 604)	15 318	(7)	-
Amortyzacja	(113 881)	(16 005)	(14 724)	(142 730)	(20 682)	(308 022)
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych	(435 772)	(288 354)	(45 754)	11 442	(78 117)	(836 555)
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	1 195	190	-	1 385
Zysk przed opodatkowaniem	1 325 432	305 563	238 090	502 019	268 937	2 640 041
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego						(592 749)
Zysk należny udziałowcom niesprawującym kontroli						(132 581)
Zysk za okres						1 914 711

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na segmenty

31.12.2014	Segment	Segment	Global Banking & Markets	Segment ALM i	Segment Santander	Razem
	Bankowość Detaliczna *	Bankowość Biznesowa i Korporacyjna		Operacji Centralnych	Consumer	
Należności od klientów	44 106 247	22 535 013	6 782 533	51 119	12 345 659	85 820 571
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	14 129	-	-	28 663	-	42 792
Pozostałe aktywa	9 422 075	1 407 799	7 603 327	26 992 878	3 212 432	48 638 511
Aktywa razem	53 542 451	23 942 812	14 385 860	27 072 660	15 558 091	134 501 874
Zobowiązania wobec klientów	63 504 476	14 954 903	7 224 842	2 429 971	6 867 617	94 981 809
Pozostałe zobowiązania i kapitały własne	5 180 928	2 428 214	5 126 481	18 093 968	8 690 474	39 520 065
Pasywa razem	68 685 404	17 383 117	12 351 323	20 523 939	15 558 091	134 501 874

*Obejmuje klientów indywidualnych oraz mikro i małe przedsiębiorstwa.

w tys. zł

4. Zarządzanie ryzykiem

Grupa BZ WBK jest narażona na szereg ryzyk związanych z bieżącą działalnością. Celem zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, iż Grupa powiększając wartość dla akcjonariuszy będzie podejmować ryzyko w sposób świadomy i kontrolowany. Ryzyko oznacza możliwość zaistnienia zdarzeń, które będą miały wpływ na realizację założonych przez Grupę celów strategicznych.

Polityki zarządzania ryzykiem są opracowywane w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, określenia najkorzystniejszego zwrotu przy zaakceptowanym poziomie ryzyka (risk-reward), a także dla regularnego ustalania i weryfikowania odpowiednich limitów ograniczających skalę narażenia na ryzyko. Grupa BZ WBK na bieżąco modyfikuje i rozwija metody zarządzania ryzykiem, uwzględniając zmiany w profilu ryzyka Grupy, otoczeniu gospodarczym, wymogi regulacyjne i najlepsze praktyki rynkowe.

Zarząd i Rada Nadzorcza wytycza kierunek działań oraz aktywnie wspiera strategię zarządzania ryzykiem. Przejawia się to poprzez akceptację kluczowych polityk w zakresie zarządzania ryzykiem, udział Członków Zarządu w komitetach wspierających zarządzanie ryzykiem, przeglądy i akceptację ryzyk oraz raportów dotyczących poziomu ryzyk.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem. Rada akceptuje strategię, kluczowe polityki zarządzania ryzykiem, wielkość akceptowalnego poziomu ryzyka oraz monitoruje poziom wykorzystania limitów wewnętrznych w odniesieniu do bieżącej strategii biznesowej i otoczenia makroekonomicznego. Prowadzi przeglądy głównych obszarów ryzyka, trybu identyfikacji zagrożeń oraz procesu ustalania i monitorowania działań naprawczych. Rada ocenia czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad prowadzoną działalnością są skuteczne i zgodne z polityką Rady, z uwzględnieniem oceny systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu i Zapewnienia Zgodności Rady Nadzorczej wspiera Radę w wypełnianiu obowiązków nadzorczych. Komitet przeprowadza coroczne przeglądy wewnętrznych mechanizmów kontroli finansowej Grupy, przyjmuje raporty niezależnej jednostki audytu wewnętrznego oraz jednostki zapewnienia zgodności. Komitet otrzymuje regularne kwartalne raporty dotyczące stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych i na ich podstawie ocenia jakość podejmowanych działań. Komitet Audytu ocenia efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz systemu zarządzania ryzykiem.

Komitet Nadzoru Ryzyka wspiera Radę Nadzorczą w ocenie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem oraz środków jakie zostały przyjęte i zaplanowane w celu zapewnienia efektywnego zarządzania znaczącymi ryzykami Grupy.

Zarząd odpowiada za skuteczność zarządzania ryzykiem. W szczególności wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, podział zadań zapewniający niezależność funkcji pomiaru i kontroli ryzyka od działalności operacyjnej, odpowiada za wprowadzenie i aktualizację pisemnych strategii w zakresie zarządzania ryzykiem, a także za przejrzystość działań. Dokonuje przeglądu wyników finansowych Grupy. Zarząd powołał szereg Komitetów bezpośrednio odpowiedzialnych za rozwijanie metod zarządzania ryzykiem i monitorowanie poziomu ryzyka w określonych obszarach.

Komitet Zarządzania Ryzykiem wyznacza kierunek strategii zarządzania ryzykiem w Grupie BZ WBK. Komitet Zarządzania Ryzykiem pełni funkcję nadrzędną w stosunku do wszystkich komitetów wyposażonych w odpowiednie kompetencje do zarządzania ryzykami zidentyfikowanymi w działalności Grupy. Proces kompleksowego raportowania zapewnia Komitetowi pełny i spójny obraz aktualnego profilu ryzyka Grupy.

Komitet Zarządzania Ryzykiem nadzoruje działalność poniższych komitetów działających w obszarze zarządzania ryzykiem:

Forum Zarządzania Ryzykiem, komitet wyposażony w kompetencje do zatwierdzania i nadzoru nad polityką, metodologią pomiaru ryzyka oraz monitorowania poziomu ryzyka w zakresie ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego na księdze bankowej, ryzyka rynkowego na księdze handlowej, ryzyka strukturalnego bilansu oraz ryzyka płynności. Forum działa w ramach 5 paneli kompetencyjnych:

- **Panel Ryzyka Kredytowego;**
- **Panel Ryzyka Rynkowego;**
- **Panel Modeli i Metodologii;**
- **Panel Inwestycji Kapitałowych i Subemisji;**
- **Panel Zarządzania Informacją.**

w tys. zł

Komitet Kredytowy podejmuje decyzje kredytowe zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

Komitet Rezerw podejmuje decyzje w zakresie wysokości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na ekspozycje kredytowe oraz z tytułu ryzyka prawnego a także zatwierdza metodologię i wykaz parametrów stosowanych do wyznaczania kwoty utraty wartości w podejściu portfelowym dla Grupy BZ WBK.

Komitet Monitoringu zapewnia ciągły i efektywny proces monitorowania portfela kredytowego segmentu biznesowego i korporacyjnego.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) wyznacza kierunek działań strategicznych z zakresu ryzyka operacyjnego w Grupie BZ WBK, m.in. w obszarze ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji i zapobiegania przestępstwom.

Komitet ALCO sprawuje nadzór nad działalnością na portfelu bankowym, podejmuje decyzje w zakresie zarządzania płynnością i ryzykiem stopy procentowej na księdze bankowej, oraz odpowiada za finansowanie i zarządzania bilansem, w tym politykę cenową.

Komitet Kapitałowy odpowiada za zarządzanie kapitałem, w tym w szczególności za proces ICAAP.

Komitet Ujawnień weryfikuje publikowane informacje finansowe Grupy BZ WBK pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi.

Komitet ds. Strategii Produktów Oszczędnościowych i Inwestycyjnych odpowiada za zapewnienie zrównoważonego wzrostu portfela produktów oszczędnościowych i inwestycyjnych.

Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów zatwierdza nowe produkty i usługi do wprowadzenia na rynek z uwzględnieniem analizy ryzyka reputacji.

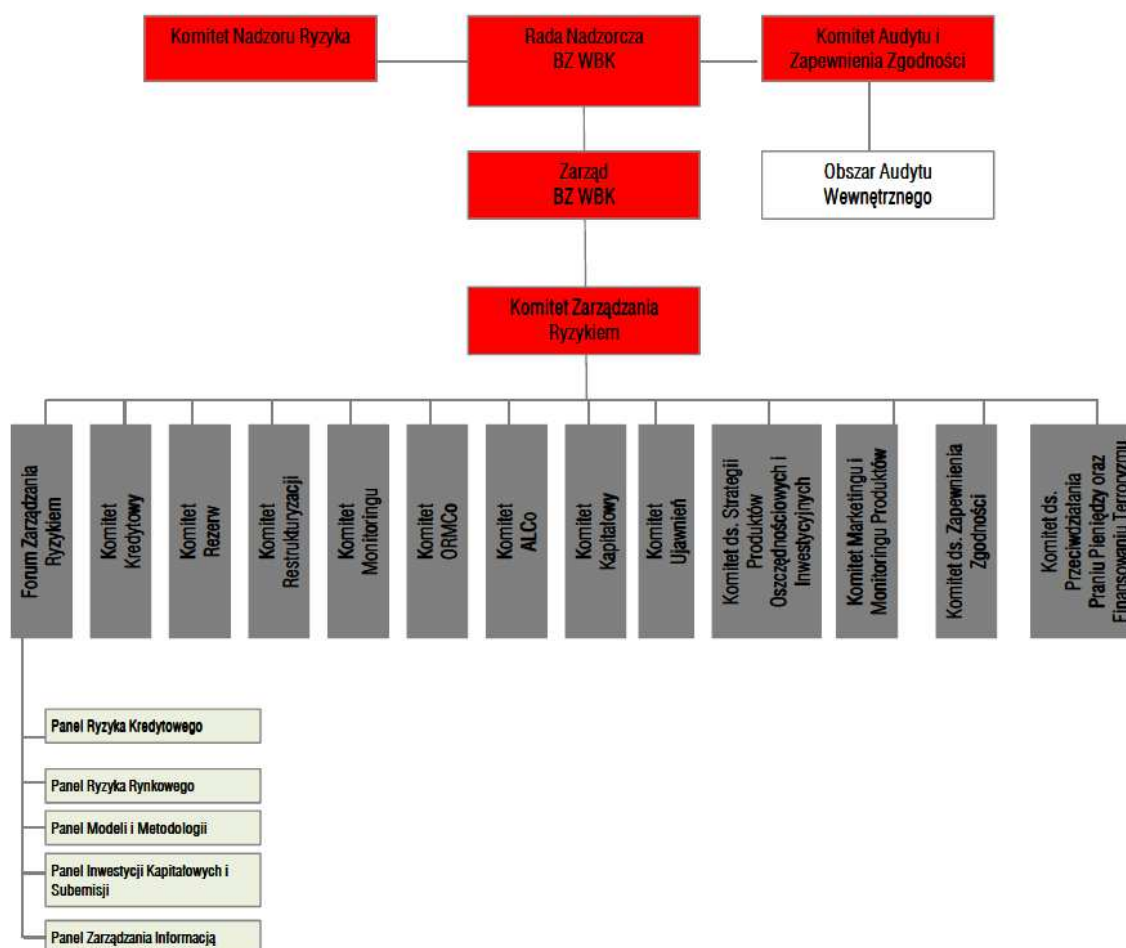
Komitet ds. Zapewnienia Zgodności odpowiada za wyznaczanie standardów w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz kodeksów postępowania przyjętych w Grupie.

Komitet ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy oraz Finansowaniu Terroryzmu zatwierdza politykę Banku w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz akceptuje i monitoruje działania Grupy podejmowane w tym zakresie.

Komitet Restrukturyzacji podejmuje decyzje w zakresie klientów korporacyjnych z trudnościami finansowymi, m.in. w zakresie strategii wobec klienta, umorzenia i sprzedaży wierzytelności zgodnie z obowiązującymi poziomami kompetencji kredytowych.

w tys. zł

Poniższy rysunek przedstawia strukturę ładu korporacyjnego w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się w ramach zatwierdzonego przez Komitet Zarządzania Ryzykiem profilu ryzyka, wynikającego z przyjętego ogólnego poziomu akceptacji ryzyka.

W Grupie BZ WBK poziom akceptowalnego ryzyka został wyrażony w postaci zdefiniowanych i skwantyfikowanych limitów i zapisany w postaci „Deklaracji akceptowalnego poziomu ryzyka”, zatwierdzonej przez Zarząd i zaakceptowanej przez Radę Nadzorczą. Na podstawie globalnych limitów wyznaczane są limity obserwacyjne oraz konstruowane polityki zarządzania ryzykiem.

Grupa jest narażona na szereg ryzyk wpływających na realizowane cele strategiczne. Grupa nieustannie analizuje ryzyka, identyfikując ich źródła, tworząc odpowiednie mechanizmy zarządzania ryzykami, obejmujące m.in. ich pomiar, kontrolę, ograniczanie i raportowanie. Wśród ryzyk o największym znaczeniu można wymienić:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko rynkowe na księdze bankowej i księdze handlowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności.

Szczegółowe zasady, role i odpowiedzialności jednostek Grupy zostały opisane w odpowiednich politykach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

w tys. zł

Grupa BZ WBK szczególnie dba o spójność procesów zarządzania ryzykiem na poziomie całej Grupy Kapitałowej, co pozwala na adekwatne kontrolowanie skali narażenia na ryzyko. Spółki zależne wdrażają polityki i procedury zarządzania ryzykiem odzwierciedlające zasady przyjęte przez Grupę BZ WBK.

Bank, w granicach i na zasadach wynikających z obowiązującego prawa, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Santander Consumer Bank S.A., kierując się przy tym regułami odnoszącymi się do nadzorowania spółek zależnych wchodzących w skład Grupy BZ WBK. Przedstawicielami Banku w Radzie Nadzorczej Santander Consumer Bank S.A. są: Członek Zarządu Banku zarządzający Pionem Zarządzania Ryzykiem oraz Członek Zarządu Banku zarządzający Pionem Zarządzania Finansami. Zgodnie ze „Strategią inwestycji Banku Zachodniego WBK S.A. w instrumenty rynku kapitałowego” odpowiadają oni – razem z Radą Nadzorczą SCB – za sprawowanie nadzoru nad Santander Consumer Bank S.A. oraz prowadzenie działalności spółki w oparciu o przyjęte plany oraz zgodnie z procedurami zapewniającymi bezpieczeństwo działalności. Bank monitoruje profil i poziom ryzyka Santander Consumer Bank S.A. za pośrednictwem komitetów zarządzania ryzykiem Banku Zachodniego WBK S.A.

Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa Grupy BZ WBK koncentruje się na wzroście portfela kredytowego przy zagwarantowaniu jego wysokiej jakości, dobrej rentowności oraz satysfakcji klienta.

Ryzyko kredytowe oznacza możliwość poniesienia straty w wyniku niespłacenia w terminie przez dłużnika zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami i innymi opłatami. Ryzyko kredytowe przejawia się także w postaci spadku wartości aktywów kredytowych i udzielonych zobowiązań warunkowych, będącego następstwem pogorszenia oceny jakości kredytowej dłużnika. Pomiar ryzyka kredytowego opiera się na oszacowaniu wielkości aktywów kredytowych ważonych ryzykiem, przy czym stosowane wagi ryzyka uwzględniają zarówno prawdopodobieństwo zaniechania spłat, jak i wielkość możliwej do poniesienia straty w przypadku niedotrzymania warunków umowy przez kredytobiorcę.

Ryzyko kredytowe Grupy wynika głównie z działalności kredytowej w segmencie detalicznym, korporacyjnym i na rynku międzybankowym. Jest ono zarządzane w ramach polityki ustalonej przez Zarząd na bazie przyjętych procedur kredytowych oraz poprzez system limitów kompetencyjnych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia kadry zarządzającej. Stosowany przez Grupę wewnętrzny system monitoringu oraz klasyfikacji kredytów umożliwia wczesne wykrywanie sytuacji groźących pogorszeniem jakości portfela kredytowego. Ponadto Grupa szeroko stosuje narzędzia ograniczania ryzyka kredytowego w postaci zabezpieczeń (finansowych i rzeczowych) oraz szczególnych warunków umownych i klauzul, czyli tzw. covenants.

Grupa rozwija i udoskonala oparte na ryzyku metody wyceny kredytów, alokacji kapitału oraz pomiaru efektywności. Dla wszystkich portfeli kredytowych używane są modele wyceny ryzyka.

W 2015 r. jednym z priorytetów było dostosowanie wewnętrznych przepisów Banku do nowych wymogów nadzorczych w zakresie zarządzania ryzykiem. Zmiany te miały na celu osiągnięcie jeszcze większego bezpieczeństwa w obszarach narażonych na ryzyko. Dodatkowo przeprowadzono szereg zmian mających na celu optymalizację procesów i narzędzi, ze szczególnym uwzględnieniem jakości obsługi klientów (np. usprawnienia wdrożone w zakresie procesu kredytowego dla klientów detalicznych i korporacyjnych).

Grupa stale udoskonala procesy i procedury pomiaru, monitorowania i zarządzania ryzykiem portfela kredytowego Banku dostosowując je również do nowelizowanych wymogów nadzorczych, w tym szczególnie do Rekomendacji KNF.

Grupa wnikliwie analizuje rozwój sytuacji na rynku makroekonomicznym, jak również monitoruje ekspozycję kredytową w poszczególnych segmentach klientów i branżach gospodarki w celu zapewnienia odpowiedniej i szybkiej reakcji oraz adekwatnego dostosowania parametrów polityki kredytowej. Grupa dokonuje również zmian w zarządzaniu polityką cenową w odpowiedzi na obniżki bazowych stóp procentowych.

Forum Zarządzania Ryzykiem

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym w Grupie BZ WBK sprawuje Panel Ryzyka Kredytowego (PRK) działający w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem. Głównym obszarem odpowiedzialności PRK jest tworzenie i zatwierdzanie najlepszych praktyk branżowych, analiz sektorowych, polityk kredytowych oraz wdrażanie systemów klasyfikacji i wyceny ryzyka zmierzających do zapewnienia zrównoważonego wzrostu portfela kredytowego. Dopasowując funkcjonowanie procesów zarządczych w Grupie do aktualnych celów strategicznych, w ramach struktury PRK wyodrębniono komitety dedykowane do głównych segmentów klientów: segmentu detalicznego, segmentu MŚP oraz segmentu biznesowego i korporacyjnego. Natomiast nadzór na modelami ryzyka kredytowego pełni Panel Modeli i Metodologii.

w tys. zł

Pion Zarządzania Ryzykiem

Pion Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialny za skonsolidowany proces zarządzania ryzykiem kredytowym obejmujący zarządzanie i nadzór nad procesem kredytowym, zdefiniowanie polityki kredytowej, dostarczanie narzędzi decyzyjnych oraz narzędzi pomiaru ryzyka kredytowego, kontrolę jakości portfela kredytowego, jak również dostarczanie rzetelnej informacji zarządczej nt. portfela kredytowego.

Polityki kredytowe

Polityki kredytowe odnoszą się do poszczególnych segmentów biznesowych, portfeli kredytowych oraz kategorii produktów bankowych i zawierają wytyczne w zakresie określania obszarów występowania specyficznych rodzajów ryzyka, ich pomiaru, a także metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez Grupę (np. wskaźniki „Loan-to-Value”, ryzyko kursowe w przypadku kredytów walutowych).

Grupa regularnie przegląda i aktualizuje polityki kredytowe, dostosowując je do strategii Grupy, bieżącej sytuacji w otoczeniu makroekonomicznym oraz zmian przepisów prawa i wytycznych organów nadzoru.

Proces podejmowania decyzji kredytowych

Proces podejmowania decyzji kredytowych, jako element zarządzania ryzykiem, opiera się na systemie Indywidualnych Kompetencji Kredytowych dostosowanych do wiedzy i doświadczenia pracowników, w ramach segmentów biznesowych wyodrębnionych w strukturze organizacyjnej. Zaangażowania powyżej 25 mln zł akceptowane są przez Komitet Kredytowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele kierownictwa najwyższego szczebla.

Grupa stale podejmuje działania mające na celu dostarczanie najwyższej jakości usług kredytowych przy jednoczesnym dostosowaniu ich do oczekiwań kredytobiorców i zapewnieniu bezpieczeństwa portfela kredytowego. W tym celu, ustanowiony system kompetencji zapewnia rozdzielenie funkcji zatwierdzania ryzyka transakcji od funkcji sprzedażowych.

Klasyfikacja kredytowa

Grupa BZ WBK dynamicznie rozwija stosowane narzędzia do oceny ryzyka kredytowego, dostosowując je do zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego, wymogów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz najlepszych praktyk branżowych.

Modele oceny ryzyka kredytowego wykorzystywane są przez Grupę dla najistotniejszych portfeli kredytowych, w tym klientów korporacyjnych, MŚP, kredytów mieszkaniowych, portfela na finansowanie nieruchomości dochodowych, kredytów gotówkowych, kart kredytowych i limitów w kontaktach osobistych.

Grupa prowadzi okresowy monitoring klasyfikacji kredytowej według zasad opisanych w Podręcznikach Kredytowych. Dodatkowo dla wybranych modeli realizowany jest automatyczny proces weryfikacji klasy ryzyka w oparciu o długość opóźnienia w spłacie lub analizę danych behawioralnych klienta. Weryfikacja klasyfikacji następuje również w przypadku podejmowania kolejnych decyzji kredytowych.

Przeglądy kredytowe

Grupa dokonuje regularnych przeglądów mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości portfela kredytowego, właściwej klasyfikacji i adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, zgodności z procedurami i podjętymi decyzjami kredytowymi, a także zapewniających obiektywną ocenę profesjonalizmu w zarządzaniu kredytami. Przeglądy dokonywane są przez dwie wyspecjalizowane jednostki: Departament Przeglądów Kredytowych i Departament Kontroli i Oceny Jakości, które są niezależne od jednostek podejmujących ryzyko kredytowe w ramach swoich kompetencji.

Zabezpieczenia

Funkcjonujący w Grupie BZ WBK model zabezpieczeń prawnych zakłada, iż centralną jednostką kompetencyjną odpowiedzialną za prawidłowy przebieg procesów tworzenia i funkcjonowania zabezpieczeń jest Centrum Zabezpieczeń i Dokumentacji Kredytowej.

Centrum Zabezpieczeń jest odpowiedzialne za tworzenie i funkcjonowanie zabezpieczeń prawidłowych i zgodnych z polityką kredytową dla wszystkich segmentów biznesowych, zapewnienie jednolitych w Grupie procedur wewnętrznych regulujących tworzenie i funkcjonowanie zabezpieczeń oraz sprawny i prawidłowy przebieg procesów ustanawiania, monitorowania i zwalniania zabezpieczeń.

Ponadto Centrum wspiera – w zakresie zabezpieczeń – jednostki kredytowe w procesie podejmowania decyzji kredytowych oraz tworzeniu polityk kredytowych. Centrum dba o gromadzenie danych na temat zabezpieczeń oraz zapewnia odpowiednią informację zarządczą.

w tys. zł

Poniższe tabele przedstawiają typy zabezpieczeń, które mogą być przyjmowane pod kredyty i pożyczki udzielone klientom nie będącym podmiotami bankowymi.

Klienci indywidualni

Rodzaj kredytu	Rodzaj zabezpieczenia
gotówkowy	weksel, poręczenie, ubezpieczenie
pod aktywa płynne	kaucja, blokada na rachunku bankowym, fundusze inwestycyjne
studencki	poręczenie
mieszkaniowy	hipoteka, ubezpieczenie, przelew wierzytelności
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie; hipoteka kaucyjna; zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

Podmioty gospodarcze

Rodzaj kredytu	Rodzaj zabezpieczenia
obrotowy	kaucja, zastaw rejestrowy, weksel
rewolwingowy	cesja, weksel, poręczenie, zastaw rejestrowy
na nieruchomości	hipoteka
inwestycyjny	hipoteka, poręczenie, gwarancja
dotowane i z dopłatami	poręczenie, gwarancje
należności leasingowe	weksel, poręczenie wekslowe, cesja prawa do rachunku bankowego, sądowy zastaw rejestrowy na ruchomościach, przewłaszczenie na zabezpieczenie; hipoteka kaucyjna; zobowiązanie dostawcy przedmiotu leasingu do jego odkupu tzw. gwarancja odkupu

Proces zarządzania zabezpieczeniami

Na etapie podejmowania decyzji kredytowej kluczowe zadania Centrum Zabezpieczeń i Dokumentacji Kredytowej dotyczą oceny jakości przyjmowanych zabezpieczeń:

- weryfikacja wycen rzeczoznawców – ocena wartości przedmiotu zabezpieczenia,
- ocena stanu prawnego przedmiotu zabezpieczenia,
- ocena procesów inwestycyjnych na nieruchomościach,
- konsultacje prawne dotyczące proponowanych zabezpieczeń.

Centrum Zabezpieczeń aktywnie uczestniczy w kolejnych etapach procesu kredytowego, realizując m.in. działania obejmujące:

- przygotowanie projektów dokumentacji kredytowej,
- weryfikację i ocenę prawidłowości podpisanej dokumentacji kredytowej,
- weryfikację danych w systemach informatycznych,
- monitoring zabezpieczeń oraz raportowanie,
- zwolnienie zabezpieczeń.

Grupa w ramach procesu zarządzania wierzytelnościami prowadzi między innymi działania związane z realizacją zabezpieczeń. Wybór odpowiedniego zakresu i sposobu działania w celu zaspokojenia roszczeń Grupy z zabezpieczenia jest uzależniony od jego rodzaju (wyróżniamy dwie podstawowe kategorie zabezpieczeń: osobiste i rzeczowe). Zasadniczo Grupa dąży do polubowej (dobrowolnej) realizacji zabezpieczeń w procesie negocjacyjnym. W przypadku braku woli współpracy ze strony dostawcy zabezpieczenia, uprawnienia Grupy w tym zakresie są realizowane zgodnie z przepisami prawa oraz przepisami wewnętrznymi w drodze postępowań egzekucyjnych i upadłościowych.

Testy warunków skrajnych ryzyka kredytowego

Testy warunków skrajnych są jednym z elementów procesu zarządzania ryzykiem kredytowym, służącym do oceny potencjalnego wpływu na sytuację Grupy zdarzeń zachodzących w jego otoczeniu, a także możliwych zmian we wskaźnikach finansowych i makroekonomicznych, bądź zmian w profilu ryzyka. W ramach testów przeprowadzana jest ocena potencjalnych zmian jakości kredytowej portfeli kredytowych, w sytuacji wystąpienia niekorzystnych zdarzeń. Proces ten dostarcza także informacji zarządczej o adekwatności ustalonych limitów i alokowanego kapitału wewnętrznego.

w tys. zł

Kalkulacja utraty wartości

W Grupie BZ WBK odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności kredytowych tworzone są według zasad Międzynarodowych Standardów Rachunkowości/Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSR/MSSF). Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych, która zostaje uznana w przypadku, gdy Grupa posiada obiektywny dowód na to, że nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z zawartą umową kredytową. Obiektywne przesłanki utraty wartości zostały zdefiniowane zgodnie z rekomendacjami Komitetu Bazylejskiego, według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR 39) oraz Rekomendacji R.

Utrata wartości mierzona jest na podstawie szacunkowej, możliwej do odzyskania kwoty. Analizując możliwą utratę wartości należności kredytowych, Grupa stosuje podejście indywidualne (dla ekspozycji indywidualnie istotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości) oraz portfelowe (dla ekspozycji indywidualnie nieistotnych, dla których rozpoznane zostały obiektywne dowody utraty wartości oraz dla ekspozycji o niezidentyfikowanym zagrożeniu utratą wartości).

Grupa dwa razy do roku dokonuje porównania założeń i parametrów wykorzystywanych do kalkulacji utraty wartości ze stanem faktycznym, uwzględniając przy tym wpływ zmiany warunków ekonomicznych, zmiany w politykach kredytowych Grupy i strategiach odzyskiwania należności, zapewniając tym samym adekwatność tworzonych odpisów. Za realizację polityki w zakresie utrzymywania adekwatnego poziomu odpisów odpowiedzialny jest Komitet Rezerw.

w tys. zł

Poniższe tabele przedstawiają maksymalne ekspozycje Grupy BZ WBK na ryzyko kredytowe, dla potrzeb prezentacyjnych pogrupowanych w klasy ryzyka uzależnione od wskaźnika pokrycia odpisem z tytułu utraty wartości.

31.12.2015	Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów	Należności od banków	Inwestycyjne aktywa finansowe	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu*
Portfel z utratą wartości					
Portfel oceniany indywidualnie - z utratą wartości					
	do 50%	1 843 684	-	-	-
	50% - 70%	569 530	-	-	-
	70% - 85%	206 632	-	-	-
	powyżej 85%	666 603	-	-	-
Wartość brutto		3 286 449	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(1 487 149)	-	-	-
Wartość netto		1 799 300	-	-	-
Portfel oceniany kolektywnie - z utratą wartości					
	do 50%	823 145	-	-	-
	50% - 70%	545 530	-	-	-
	70% - 85%	876 338	-	-	-
	powyżej 85%	1 736 821	-	-	-
Wartość brutto		3 981 834	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(2 984 488)	-	-	-
Wartość netto		997 346	-	-	-
Portfel bez utraty wartości (przeterminowany i nieprzeterminowany)					
	do 0,10%	39 355 822	3 853 258	24 622 078	4 165 511
	0,10% - 0,30%	24 656 597	-	-	-
	0,30% - 0,65%	12 005 852	-	-	-
	powyżej 0,65%	16 645 851	-	-	-
Wartość brutto		92 664 122	3 853 258	24 622 078	4 165 511
Odpis z tyt. utraty wartości		(659 526)	(1)	-	-
Wartość netto		92 004 596	3 853 257	24 622 078	4 165 511
Pozostałe należności		129 602	-	-	-
Ekspozycje pozabilansowe					
Udzielone zobowiązania finansowe		21 917 739	-	-	-
Udzielone zobowiązania gwarancyjne		4 425 961	-	-	-
Nominały instrumentów pochodnych - zakupione		-	-	-	201 106 392
Rezerwa na pozabilans		(75 340)	-	-	-
Całkowita ekspozycja pozabilansowa		26 268 360	-	-	201 106 392

*Wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu uwzględnia korektę wyceny do wartości godziwej jak opisano w notcie 20

W 2015 roku Grupa zobowiązała się do udzielenia kredytów w kwocie 1 746 957 tys. PLN wynikających z umów konsorcjalnych z przyszłą datą uruchomienia przypadającą na 2016 r. Powiązana kwota rezerwy na zobowiązania pozabilansowe (powyżej) oraz wymóg kapitałowy z tytułu aktywów ważonych ryzykiem są niematerialne.

w tys. zł

31.12.2014	Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów	Należności od banków	Inwestycyjne aktywa finansowe	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu*
Portfel z utratą wartości					
Portfel oceniany indywidualnie - z utratą wartości					
	do 50%	2 341 427	-	-	-
	50% - 70%	521 469	-	-	-
	70% - 85%	281 069	-	-	-
	powyżej 85%	817 380	-	-	-
Wartość brutto		3 961 345	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(1 771 267)	-	-	-
Wartość netto		2 190 078	-	-	-
Portfel oceniany kolektywnie - z utratą wartości					
	do 50%	780 779	-	-	-
	50% - 70%	576 815	-	-	-
	70% - 85%	844 420	-	-	-
	powyżej 85%	1 446 643	-	-	-
Wartość brutto		3 648 657	-	-	-
Odpis z tyt. utraty wartości		(2 675 337)	-	-	-
Wartość netto		973 320	-	-	-
Portfel bez utraty wartości (przeterminowany i nieprzeterminowany)					
	do 0,10%	34 253 201	2 523 117	27 057 093	5 238 741
	0,10% - 0,30%	21 091 178	-	-	-
	0,30% - 0,65%	9 950 391	-	-	-
	powyżej 0,65%	17 939 218	-	-	-
Wartość brutto		83 233 988	2 523 117	27 057 093	5 238 741
Odpis z tyt. utraty wartości		(679 906)	(54)	-	-
Wartość netto		82 554 082	2 523 063	27 057 093	5 238 741
Pozostałe należności		103 091	-	-	-
Ekspozycje pozabilansowe					
Udzielone zobowiązania finansowe		20 009 637	-	-	-
Udzielone zobowiązania gwarancyjne		4 420 907	-	-	-
Nominały instrumentów pochodnych - zakupione		-	-	-	139 414 357
Rezerwa na pozabilans		(87 517)	-	-	-
Całkowita ekspozycja pozabilansowa		24 343 027	-	-	139 414 357

*Wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu uwzględnia korektę wyceny do wartości godziwej jak opisano w nocie 20

Portfel objęty rezerwą IBNR

	Należności od klientów	
	31.12.2015	31.12.2014
Portfel nieprzeterminowany	88 021 474	78 385 407
Portfel przeterminowany	4 642 648	4 848 581
1-30 dni	3 780 417	3 829 735
31-60 dni	620 103	647 857
61-90 dni	228 795	359 232
> 90 dni	13 333	11 757
Wartość brutto	92 664 122	83 233 988

w tys. zł

Utrata wartości wg klas ryzyka

Wskaźnik pokrycia rezerwą	Należności od klientów		Należności od banków	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Utrata wartości oceniana indywidualnie				
do 50%	(361 251)	(477 016)	-	-
50% - 70%	(342 949)	(309 882)	-	-
70% - 85%	(152 007)	(212 985)	-	-
powyżej 85%	(630 942)	(771 384)	-	-
Suma utraty wartości ocenianej indywidualnie	(1 487 149)	(1 771 267)	-	-
Utrata wartości oceniana kolektywnie				
do 50%	(278 631)	(249 820)	-	-
50% - 70%	(331 738)	(352 230)	-	-
70% - 85%	(682 498)	(653 518)	-	-
powyżej 85%	(1 691 621)	(1 419 769)	-	-
Suma utraty wartości ocenianej kolektywnie	(2 984 488)	(2 675 337)	-	-
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty				
do 0,10%	(13 483)	(11 249)	(1)	(54)
0,10% - 0,30%	(46 675)	(33 686)	-	-
0,30% - 0,65%	(58 580)	(46 791)	-	-
powyżej 0,65%	(540 788)	(588 180)	-	-
Całkowity odpis na poniesione niezidentyfikowane straty	(659 526)	(679 906)	(1)	(54)
Całkowita utrata wartości	(5 131 163)	(5 126 510)	(1)	(54)

Koncentracja ryzyka kredytowego

Grupa BZ WBK przestrzega norm wynikających z Ustawy Prawo Bankowe określających wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie. Według danych na dzień 31.12.2015 r. maksymalny limit dla Grupy zgodnie z art. 71 Ustawy Prawo Bankowe wynosił:

- 3 995 091 tys. zł (25% funduszy własnych Grupy).

Realizowana przez Grupę polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności, m. in. poprzez stosowanie w powyższym zakresie bardziej rygorystycznych zasad niż ustawowe. Efektem tej polityki jest stałe utrzymywanie wysokiego poziomu dywersyfikacji zaangażowań wobec poszczególnych klientów.

Przeprowadzona na dzień 31.12.2015 r. analiza koncentracji zaangażowań, wykazała, że Grupa nie posiada zaangażowań, które przekraczałyby limity wyznaczone przez ustawodawcę.

w tys. zł

Lista 20 największych kredytobiorców (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2015 r. (łącznie z zaangażowaniem poszczególnych klientów w spółkach zależnych).

Symbol PKD	Opis kodu PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany łącznie z zaangażowaniem w spółkach zależnych	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
61	TELEKOMUNIKACJA	1 419 999	1 129 054	290 945
35	ENERGETYKA	1 250 988	72 206	1 178 782
35	ENERGETYKA	970 115	185 115	785 000
47	HANDEL DETALICZNY	935 124	680 160	254 964
07	GÓRNICTWO	840 136	154 719	685 417
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	761 910	404 167	357 743
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	656 772	174 921	481 851
35	ENERGETYKA	560 329	507 363	52 966
35	ENERGETYKA	529 168	480 168	49 000
41	BUDOWNICTWO	429 001	1	429 000
20	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	410 000	143 389	266 611
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	407 369	285 831	121 538
61	TELEKOMUNIKACJA	403 409	-	403 409
33	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	399 986	42 601	357 385
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	389 978	224 679	165 299
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	387 244	385 235	2 009
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	379 217	379 217	-
33	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	371 631	28 189	343 442
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	354 789	226 921	127 868
41	BUDOWNICTWO	351 974	351 714	260
Razem brutto		12 209 139	5 855 650	6 353 489

Lista 20 największych kredytobiorców (lub grupy klientów powiązanych kapitałowo) Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. (kredyty pracujące) stan na 31.12.2014 r. (łącznie z zaangażowaniem poszczególnych klientów w spółkach zależnych).

Symbol PKD	Opis kodu PKD	Łączna kwota brutto	Kredyt wykorzystany łącznie z zaangażowaniem w spółkach zależnych	Otwarta linia kredytowa + Gwarancje + Limity skarbowe i inwestycje kapitałowe
07	GÓRNICTWO	1 297 011	234 317	1 062 694
61	TELEKOMUNIKACJA	1 294 195	1 090 902	203 293
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	1 201 133	875 135	325 998
35	ENERGETYKA	1 197 708	29 579	1 168 129
35	ENERGETYKA	751 000	-	751 000
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	743 207	742 949	258
47	HANDEL DETALICZNY	688 268	668 776	19 492
35	ENERGETYKA	652 386	2 386	650 000
64	POZOSTAŁE USŁUGI FINANSOWE	545 430	338 520	206 910
33	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	515 030	133 603	381 427
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	509 268	505 479	3 789
35	ENERGETYKA	459 786	131 486	328 300
19	PRZEMYSŁ RAFINERYJNY	426 014	382 174	43 840
20	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	417 248	417 248	-
41	BUDOWNICTWO	414 013	357 828	56 185
33	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	400 000	-	400 000
68	OBŚŁUGA NIERUCHOMOŚCI	392 310	392 310	-
41	BUDOWNICTWO	386 000	-	386 000
16	PRZEMYSŁ DRZEWNY	345 425	336 705	8 720
47	HANDEL DETALICZNY	338 247	285 445	52 802
Razem brutto		12 973 679	6 924 842	6 048 837

w tys. zł

Koncentracja branżowa

Polityka kredytowa Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. zakłada dywersyfikację zaangażowania akcji kredytowej. Ryzyko danej branży jest elementem wpływającym na wielkość limitu. Grupa w celu utrzymania odpowiednio zdywersyfikowanego portfela kredytowego i kontrolowania w ten sposób ryzyka związanego ze zbyt wysokim udzieleniem kredytów podmiotom jednej branży, zakłada kredytowanie branż oraz grup i jednostek kapitałowych reprezentujących różne gałęzie przemysłu.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku największy poziom koncentracji zanotowano dla branży „dystrybucja” (12% portfela Grupy BZ WBK), dla sektora produkcyjnego (11%) oraz dla branży „obsługa nieruchomości” (10%).

Grupy PKD w podziale na sektory:

Sektor	Zaangażowanie bilansowe brutto		
	31.12.2015	31.12.2014	
Dystrybucja	11 625 207	11 092 677	
Sektor produkcyjny	10 753 999	9 382 481	
Obsługa nieruchomości	9 756 912	8 998 650	
Sektor rolniczy	2 049 250	1 854 129	
Transport	2 085 106	1 777 227	
Sektor energetyczny	2 082 326	1 717 414	
Budownictwo	1 169 834	1 357 360	
Sektor finansowy	1 818 544	921 974	
Pozostałe sektory	6 626 804	5 721 356	
A	Razem podmioty gospodarcze	47 967 982	42 823 268
B	Portfel detaliczny (w tym kredyty hipoteczne)	51 964 349	48 020 721
A+B	PORTFEL GRUPY BZ WBK	99 932 331	90 843 989
C	Pozostałe należności (obligacje kom., reverse repo)	129 602	103 091
A+B+C	CAŁKOWITY PORTFEL GRUPY BZ WBK	100 061 933	90 947 080

Praktyki w zakresie forbearance

Zgodnie z definicją zawartą w projekcie Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego, jako działanie forbearance (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych, lub który będzie doświadczał trudności zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Grupy BZ WBK S.A. na dotychczasowych warunkach umownych. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym lub częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia i/lub maksymalizację odzysków.

Pojęcie restrukturyzacji nie obejmuje zmian warunków umowy o charakterze technicznym lub operacyjnym, ani zmian spowodowanych czynnikami innymi niż trudności w spłacie (warunki biznesowe, rynkowe).

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na: okresowym zawieszeniu spłat (karencja), zmianie harmonogramu (obniżenie rat), kapitalizacji odsetek, wydłużeniu terminu spłaty, itp. Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

W celu zapewnienia lepszej jakości portfela kredytowego poprzez wczesne wdrażanie działań restrukturyzacyjnych i umożliwienie spłaty kredytów klientom korporacyjnym:

- w ramach uzgodnionych udogodnień od 2014 r. w Banku powołano Komitet Restrukturyzacji. Komitet ten podejmuje decyzje o strategii postępowania wobec klientów o zaangażowaniu nie wyższym niż 25 mln zł; decyzje dotyczące klientów korporacyjnych o zaangażowaniu powyżej 25 mln zł z trudnościami finansowymi, podejmowane są przez Komitet Kredytowy;
- w 2015 r. wprowadzono Model Wczesnej Restrukturyzacji w celu szybkiej identyfikacji klientów korporacyjnych o podwyższonym ryzyku oraz przeprowadzenia skutecznych działań ograniczających ryzyko straty ekspozycji poprzez rozpoczęcie adekwatnych działań restrukturyzacyjnych na wczesnym etapie. W ramach tego modelu pełną odpowiedzialność za zarządzanie ekspozycją kredytową w restrukturyzacji w Banku przejmuje Zespół Wczesnej Restrukturyzacji.

w tys. zł

Portfel należności restrukturyzowanych podlega cyklicznemu monitoringowi. W przypadku udzielenia klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres restrukturyzacji, tj. do momentu uznania, że sytuacja klienta uległa stabilizacji, warunki restrukturyzacji zostały zrealizowane i nie występują przeterminowane płatności pow. 30 dni, klient posiada zdolność kredytową. Ostrożnościowo Bank raportuje klienta jako podlegającego restrukturyzacji przez co najmniej okres 2 lat. Restrukturyzacja w wielu przypadkach jest procesem długoterminowym, toteż Bank zakłada, iż przy zastosowanych rozwiązaniach w kolejnych okresach portfel kredytów w restrukturyzacji będzie rósł. Klasyfikacja klientów do kategorii restrukturyzacji jest odrębną (niezależną) w stosunku do klasyfikacji należności do portfela pracującego/ niepracującego.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom *forbearance* nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku i przedstawiają się następująco: Bank wycenia kredyty i należności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. W sytuacji, gdy warunki pożyczki, należności lub inwestycji utrzymywanej do terminu wymagalności są renegocjowane lub zmieniane w jakikolwiek inny sposób, z powodu trudności finansowych dłużnika lub emitenta, ekspozycja taka jest wyceniana przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej, wyznaczonej przed zmianą warunków (zgodnie z MSR 39 OS 84).

		Wartość bilansowa	
		31.12.2015	31.12.2014
Kredyty i pożyczki <i>forbearance</i> udzielone klientom według wartości brutto			
		4 348 559	4 139 697
	kredyty gospodarcze	3 080 037	3 192 091
	kredyty mieszkaniowe	1 099 200	800 082
	kredyty ludnościowe	169 322	147 524
Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom <i>forbearance</i>			
		(1 363 683)	(1 330 944)
	w tym: ocena indywidualna	(931 812)	(981 876)
Kredyty i pożyczki <i>forbearance</i> udzielone klientom wg wartości netto		2 984 876	2 808 753

Analiza jakości kredytowej aktywów finansowych podlegających *forbearance*:

Kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające <i>forbearance</i>	Zaangażowanie według wartości		Wartość zabezpieczenia		Odpis z tytułu utraty wartości	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	2 869 493	3 083 272	4 610 960	4 381 729	(1 291 777)	(1 255 044)
Kredyty i pożyczki bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	1 479 066	1 056 425	3 418 509	2 902 449	(71 906)	(75 900)
nieprzeterminowane	1 112 524	753 045	2 344 532	2 241 131	(42 255)	(43 931)
z liczbą dni przeterminowania od 1 do 30	249 801	173 990	844 386	275 874	(15 124)	(11 618)
z liczbą dni przeterminowania od 31 do 60	79 954	67 396	177 125	296 773	(8 143)	(10 597)
z liczbą dni przeterminowania od 61 do 90	36 779	61 994	52 466	88 671	(6 384)	(9 754)
Razem brutto	4 348 559	4 139 697	8 029 469	7 284 178	(1 363 683)	(1 330 944)

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom *forbearance* na 31 grudnia 2015 r. wynosiła 119 732 tys. PLN, natomiast na 31 grudnia 2014 r. wynosiła 97 634 tys. PLN.

w tys. zł

Kredyty i pożyczki udzielone Klientom podlegające forbearance według regionu geograficznego (brutto)	31.12.2015	31.12.2014
Dolnośląskie	305 051	251 402
Kujawsko-Pomorskie	70 536	63 646
Lubelskie	48 385	42 383
Lubuskie	67 362	45 792
Mazowieckie	1 880 807	1 909 223
Małopolskie	311 123	394 146
Opolskie	25 221	15 747
Podkarpackie	30 510	21 734
Podlaskie	22 897	13 696
Pomorskie	152 685	105 597
Warmińsko-Mazurskie	39 377	31 490
Wielkopolskie	294 016	255 205
Zachodniopomorskie	82 909	57 658
Śląskie	626 978	575 573
Świętokrzyskie	276 448	269 097
Łódzkie	114 254	87 308
Razem	4 348 559	4 139 697

Kredyty i pożyczki udzielone Klientom podlegające forbearance według branż (brutto)	31.12.2015	31.12.2014
Budownictwo	364 526	263 474
Dystrybucja	265 767	248 313
Energetyczny	588 969	583 062
Finansowy	5 418	5 167
Pozostałe sektory	593 763	690 574
Obsługa nieruchomości	912 205	1 142 042
Produkcyjny	303 185	215 387
Rolniczy	8 409	1 627
Transport	37 795	42 445
Ludność	1 268 522	947 606
Razem	4 348 559	4 139 697

	31.12.2015 *
Wartość bilansowa netto na koniec grudnia 2014 r.	2 808 753
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(32 740)
Wartość brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	(33 356)
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	1 352 572
Inne zmiany/splaty	(1 110 353)
Wartość bilansowa netto na koniec grudnia 2015 r.	2 984 876

*Z uwagi na fakt, iż kategoria ta nie była identyfikowana na poziomie systemów informatycznych Banku we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, Bank nie jest w stanie zaprezentować danych za okres porównywalny.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest definiowane jako możliwość negatywnego wpływu na wynik finansowy zmian rynkowych poziomów stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji, indeksów giełdowych itp. Występuje zarówno w działalności handlowej jak i bankowej (produkty walutowe, produkty na stopę procentową, produkty powiązane z indeksami giełdowymi).

Grupa BZ WBK narażona jest na ryzyko rynkowe wynikające z działalności na rynku pieniężnym i kapitałowym oraz usług świadczonych dla klientów. Oprócz tego Grupa podejmuje ryzyko rynkowe wynikające z aktywnego zarządzania strukturą bilansu (zarządzanie aktywami i pasywami).

Działalność i strategie związane z ryzykiem rynkowym podlegają bezpośredniemu nadzorowi przez Forum Zarządzania Ryzykiem.

w tys. zł

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem rynkowym

Podstawowym celem prowadzonej przez Grupę polityki zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie wpływu zmienności czynników rynkowych na rentowność Grupy, dążąc do zwiększenia dochodów w ramach ściśle określonych parametrów ryzyka przy jednoczesnym zachowaniu płynności Grupy oraz jej wartości rynkowej.

Przyjęte przez Grupę BZ WBK polityki w zakresie ryzyka rynkowego wyznaczają szereg parametrów pomiaru i ograniczania ryzyka w postaci limitów i miar. Limity ryzyka podlegają okresowym przeglądom w celu dostosowania ich do strategii Grupy.

Ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe generowane na działalności bankowej jest zarządzane w sposób scentralizowany przez Pion Zarządzania Finansami. Pion ten jest też odpowiedzialny za pozyskiwanie finansowania, zarządzanie płynnością i dokonywanie transakcji w imieniu ALCO. Działalność ta jest kontrolowana przy pomocy miar i limitów zatwierdzanych przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

Portfel dłużnych papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych na stopę procentową jest zarządzany przez ALCO, który podejmuje wszelkie decyzje dotyczące wartości i struktury portfela.

Ryzyko rynkowe w portfelu handlowym jest zarządzane przez Pion Globalnej Bankowości Korporacyjnej, w ramach którego funkcjonuje Biuro Maklerskie Banku. Działalność handlowa Grupy jest ograniczona przez system miar i limitów m.in. Value at Risk, mechanizm stop loss, limity pozycji oraz limity wrażliwości. Wysokość limitów jest akceptowana przez Forum Zarządzania Ryzykiem, Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

W ramach Pionu Zarządzania Ryzykiem funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego odpowiedzialny za bieżący pomiar podejmowanego ryzyka, wdrożenie procedur kontroli, monitorowanie ryzyka i raportowanie. Departament odpowiada również za kształt polityki ryzyka rynkowego, proponowanie odpowiedniej metodologii pomiaru oraz za zapewnienie spójności procesu zarządzania ryzykiem w całej Grupie. Umieszczenie Departamentu w Pionie Zarządzania Ryzykiem zapewnia pełną niezależność procesu pomiaru i monitoringu od jednostek odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem.

Ryzyko rynkowe generowane przez instrumenty rynku kapitałowego (akcje, indeksy giełdowe) występujące w portfelu Biura Maklerskiego jest zarządzane przez Biuro Maklerskie i nadzorowane przez Forum Zarządzania Ryzykiem BZ WBK.

Metodologie pomiaru

Grupa BZ WBK wykorzystuje kilka metod pomiaru ekspozycji ryzyka rynkowego. Dla portfela bankowego są to: miary wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału oraz wrażliwości wyniku odsetkowego netto, natomiast dla portfela handlowego są to: wartość zagrożona (VaR), mechanizm stop loss, miary wrażliwości (PV01) oraz testy scenariuszy skrajnych. Metodologia pomiaru ryzyka podlega procesowi niezależnej walidacji wstępnej i okresowej, której wyniki są akceptowane przez Panel Modeli i Metodologii funkcjonujący w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

W Grupie BZ WBK VaR jest wyznaczany poprzez zastosowanie procesu modelowania statystycznego, dzięki któremu ustalana jest różnica między wyceną rynkową pozycji opartą na bieżących cenach/stawkach rynkowych, a wyceną opartą o najbardziej dotkliwą zmianę stawek w historycznym okresie obserwacji. VaR jest wyznaczany oddzielnie dla ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego oraz ryzyka ceny instrumentów kapitałowych w Biurze Maklerskim.

Mając na uwadze ograniczenia wynikające z metodologii VaR, Grupa uzupełnia metodologię poprzez pomiar wrażliwości, który wskazuje zmianę wartości pozycji przy danej zmianie cen/rentowności oraz testy warunków skrajnych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest to ryzyko niekorzystnego wpływu zmian poziomów stóp procentowych na dochody i wartość aktywów oraz pasywów Grupy. Głównym źródłem ryzyka przeszacowania są transakcje zawierane w oddziałach, centrach biznesowych i korporacyjnych Banku oraz transakcje zawierane na rynku pieniężnym przez Pion Zarządzania Finansami. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej może być generowane przez transakcje zawierane przez inne jednostki np. objęcie emisji papierów komunalnych i komercyjnych, pożyczki uzyskane przez Bank poza rynkiem międzybankowym. Jednakże wszystkie pozycje generujące ryzyko przeszacowania są przekazywane do zarządzania przez Pion Zarządzania Finansami, gdzie dealerzy Banku ponoszą odpowiedzialność za zawieranie kontraktów na rynku międzybankowym, tak by odpowiednio zarządzać ryzykiem stopy procentowej zgodnie z zatwierdzoną strategią w ramach przydzielonych limitów.

Spółki zależne Banku także ograniczają narażenie na ryzyko stopy procentowej. W przypadku wystąpienia niedopasowania pomiędzy przeszacowaniem aktywów i pasywów spółka zawiera odpowiednie transakcje za pośrednictwem typowych rachunków bankowych prowadzonych w Banku bądź też dokonywane są transakcje pochodne z Bankiem, który od dnia zawarcia transakcji zarządza tym ryzykiem w ramach globalnego limitu Grupy BZ WBK.

w tys. zł

Ryzyko stopy procentowej na portfelu bankowym jest zarządzane w oparciu o następujące limity:

- Limit wrażliwości wyniku odsetkowego netto (NII - wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.);
- Limit wrażliwości ekonomicznej wartości kapitału (MVE – wrażliwość na równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o 100 p.b.).

Miary wrażliwości w 2015 r. oraz w okresie porównywalnym przedstawia poniższa tabela.

Jednodniowy okres utrzymywania pozycji	Wrażliwość wyniku odsetkowego netto (NII)		Wrażliwość ekonomicznej wartości kapitału (MVE)	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
Maksymalny	118	109	215	154
Średni	97	100	186	99
na koniec okresu	116	90	215	154
Wartość limitu	170	130	220	200

W 2015 roku nie odnotowano przekroczeń limitów globalnych NII oraz MVE na portfelu księgi bankowej.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu handlowym

Portfel handlowy zawiera papiery wartościowe i instrumenty pochodne zawarte w celach handlowych przez Pion Globalnej Bankowości Korporacyjnej. Każdego dnia są one rewaluowane do rynku i jakiegokolwiek zmiany ich wartości są natychmiast odnotowane w wyniku.

Główną metodą pomiaru ryzyka stopy procentowej na księdze handlowej jest metodyka VaR, mechanizm stop loss, pomiar wrażliwości PV01 oraz testy warunków skrajnych.

Wielkość VaR jest wyznaczana dla otwartych pozycji Pionu Globalnej Bankowości Korporacyjnej poprzez ustalenie różnicy między wyceną rynkową transakcji na stopę procentową opartą na bieżących krzywych rentowności a wyceną opartą na krzywej rentowności „najgorszego przypadku”, która jest wyliczana na podstawie zmienności stóp procentowych.

Mechanizm „stop-loss” jest wykorzystywany do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach objętych zasadami wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższe miary o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Bazują one na raporcie wrażliwości i scenariuszach skrajnych ruchów stawek rynkowych, wyznaczanych na bazie największych dziennych i miesięcznych zmian stóp procentowych.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec 2015 i 2014 roku, dla 1-dniowego okresu utrzymywania pozycji.

Ryzyko Stopy Procentowej	VAR	
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji	31.12.2015	31.12.2014
Średni	1 643	1 402
Maksymalny	5 534	4 656
Minimalny	375	285
na koniec okresu	837	921
Limit	5 852	5 261

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to niekorzystny (skutkujący stratami) wpływ zmian kursów walutowych na osiągnięte wyniki. Ryzyko jest zarządzane w oparciu o limit wielkości VaR otwartych pozycji walutowych Grupy w portfelu handlowym oraz dla Biura Maklerskiego, który zarządza otwartymi pozycjami związanymi z działalnością arbitrażową. Testy warunków skrajnych uzupełniają powyższą miarę o szacunek potencjalnych strat przy wystąpieniu skrajnych warunków na rynku. Wyliczane są one na podstawie ekspozycji walutowej i scenariuszy założonych skrajnych ruchów kursów walutowych, bazujących na największych wahaniach kursów. Dodatkowo do zarządzania ryzykiem poniesienia strat na pozycjach handlowych wykorzystywany jest mechanizm „stop-loss”.

w tys. zł

Zgodnie z polityką, Grupa nie utrzymuje otwartych pozycji na opcjach walutowych. Transakcje zawierane z klientami są natychmiast zamykane na rynku międzybankowym, stąd Grupa ma ograniczoną ekspozycję na ryzyko rynkowe na portfelu opcji walutowych.

Otwarte pozycje walutowe w spółkach zależnych są nieistotne i nie są włączane do dziennego pomiaru ryzyka.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka na koniec grudnia 2015 i 2014 roku.

Ryzyko walutowe	VAR	
	31.12.2015	31.12.2014
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji		
Średni	636	646
Maksymalny	3 411	2 676
Minimalny	52	88
na koniec okresu	846	369
Limit	1 951	1 754

W 2015 r. miały miejsce przekroczenia limitu VAR dla ryzyka walutowego. Pozycje dla indywidualnych walut mieściły się w ustalonych limitach nominalnych, jednakże spowodowały przekroczenie limitu VAR. Następnego dnia roboczego otwarte pozycje zostały ograniczone i ekspozycja VAR znajdowała się w wyznaczonym limicie. Przekroczenia limitu VAR zostały zaraportowane do odpowiednich Komitetów powołanych przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą.

Ekspozycja na ryzyko walutowe i związana z nią potencjalna strata spowodowana niekorzystnymi zmianami na rynku zarządzana jest za pomocą szeregu niezależnych miar zarządzania ryzykiem. VAR jest miarą ryzyka typu ex-post wspomaganą przez testy warunków skrajnych oraz modele typu backtesting. Bank stosuje dwie metody kalkulacji VAR aby wzmocnić kontrolę zwłaszcza w momentach znacznych zmienności na rynku. Pomimo faktu, iż indywidualne pozycje dealerskie nie przekraczały ustalonych limitów, kompozycja pozycji całkowitej, zmienności rynkowej oraz korelacji kursów walutowych spowodowały przekroczenie całkowitego limitu VAR. Przekroczenia limitu zostały zaraportowane przez odpowiednie jednostki ryzyka w ramach procesu nadzorowanego przez Panel Ryzyka Rynkowego. Zgodnie z funkcjonującymi politykami i procedurami ekspozycja została natychmiast zredukowana przez jednostki Front Office.

Bilans walutowy

W roku 2015 udział aktywów walutowych w bilansie pozostał na poziomie zbliżonym do obserwowanego w roku 2014. Odnotowano nieznaczny wzrost należności od klientów w EUR oraz spadek należności od klientów w CHF będący skutkiem postępującej amortyzacji portfela wycofanych z oferty Grupy kredytów hipotecznych. Widoczny wzrost należności w CHF wyrażonych w PLN wynika ze wzrostu kursu CHF/PLN.

W wyniku ograniczenia finansowania z rynku międzybankowego nastąpił wzrost niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami w CHF. Powstała w wyniku tego luka finansowania została domknięta przez zawarcie transakcji swap na rynku walutowym.

W poniższych tabelach przedstawiono główne pozycje walutowe Grupy - na 31 grudnia 2015 roku oraz w okresie porównywalnym.

31.12.2015	PLN	EUR	CHF	POZOSTAŁE	RAZEM
AKTYWA					
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	5 900 563	202 996	16 367	109 927	6 229 853
Należności od banków	782 061	2 687 425	17 029	366 742	3 853 257
Należności od klientów	63 016 752	16 916 558	13 901 092	1 096 442	94 930 844
Inwestycyjne aktywa finansowe	23 386 981	1 026 241	-	208 856	24 622 078
Wybrane aktywa	93 086 357	20 833 220	13 934 488	1 781 967	129 636 032
PASYWA					
Zobowiązania wobec banków	2 110 432	856 593	2 539 076	198 503	5 704 604
Zobowiązania wobec klientów	88 341 076	9 781 898	689 799	3 052 603	101 865 376
Zobowiązania podporządkowane	100 127	426 507	-	-	526 634
Wybrane pasywa	90 551 635	11 064 998	3 228 875	3 251 106	108 096 614

w tys. zł

31.12.2014	PLN	EUR	CHF	POZOSTAŁE	RAZEM
AKTYWA					
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	6 232 514	380 981	26 100	166 926	6 806 521
Należności od banków	758 875	1 505 728	9 073	249 387	2 523 063
Należności od klientów	56 049 687	14 712 436	13 507 740	1 550 708	85 820 571
Inwestycyjne aktywa finansowe	25 960 811	679 013	-	417 269	27 057 093
Wybrane aktywa	89 001 887	17 278 158	13 542 913	2 384 290	122 207 248
PASYWA					
Zobowiązania wobec banków	4 565 405	154 067	3 533 839	106 545	8 359 856
Zobowiązania wobec klientów	83 414 931	8 207 140	1 023 564	2 336 174	94 981 809
Zobowiązania podporządkowane	175 059	426 290	938 618	-	1 539 967
Wybrane pasywa	88 155 395	8 787 497	5 496 021	2 442 719	104 881 632

Ryzyko ceny instrumentów kapitałowych

Za aktywne zarządzanie ryzykiem ceny instrumentów kapitałowych odpowiedzialne jest Biuro Maklerskie funkcjonujące w ramach Pionu Globalnej Bankowości Korporacyjnej. Źródłem powyższego ryzyka są transakcje własne Biura Maklerskiego zawierane na rynkach regulowanych (instrumenty rynku kasowego i kontrakty futures).

Powyższe ryzyko jest mierzone modelem wartości zagrożonej (VaR) opartym na metodzie analizy historycznej.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Biurze Maklerskim jest nadzorowany przez Forum Zarządzania Ryzykiem BZ WBK. Forum odpowiada m.in. za przyznawanie limitu VaR dla Biura Maklerskiego oraz akceptację zmian w metodologii pomiaru ryzyka i nadzoruje proces zarządzania tym ryzykiem.

Zamieszczona poniżej tabela ilustruje miary ryzyka w 2015 i 2014 roku.

Ryzyko instrumentów kapitałowych	VAR BM	
Jednodniowy okres utrzymywania pozycji	31.12.2015	31.12.2014
Sredni	429	281
Maksymalny	1 057	1 294
Minimalny	90	81
na koniec okresu	230	810
Limit	4 057	3 647

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako ryzyko nie wywiązania się z bezwarunkowych i warunkowych zobowiązań wobec klientów i kontrahentów w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Polityka zarządzania płynnością Grupy BZ WBK ma na celu:

- zapewnienie zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania bieżących i przyszłych zobowiązań po ekonomicznej cenie;
- zarządzanie terminowym niedopasowaniem strumieni aktywów i pasywów;
- ustalenie skali – poprzez szereg limitów wewnętrznych – podejmowanego ryzyka płynności;
- zapewnienie właściwej organizacji procesu zarządzania płynnością w całej Grupie BZ WBK;
- odpowiednie przygotowanie organizacji na wypadek wystąpienia negatywnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych;
- zapewnienie zgodności z obowiązującymi wymaganiami nadzorczymi zarówno jakościowymi, jak i ilościowymi.

Generalną zasadą przyjętą przez Grupę BZ WBK w procesie zarządzania płynnością jest to, że wszystkie oczekiwane wypływy, które wystąpią w ciągu 1 miesiąca związane z lokatami, środkami bieżącymi, uruchomieniami kredytów, realizacją gwarancji, rozliczeniami do realizacji, muszą mieć co najmniej pełne pokrycie przez przewidywane wpływy lub aktywa łatwo zbywalne (QLA – Qualified Liquid Assets), przy założeniu normalnych lub przewidywalnych warunków funkcjonowania Grupy. Zasadniczo do aktywów łatwo zbywalnych (QLA) są zaliczane: gotówka znajdująca się w kasach Banku i na rachunkach w Narodowym Banku Polskim oraz papiery wartościowe, które mogą być sprzedane lub zastawione w ramach transakcji repo lub kredytu lombardowego w NBP.

w tys. zł

Polityka ta ma na celu również zapewnienie odpowiedniej struktury finansowania rosnącej skali działalności Grupy przez zachowanie na zdefiniowanym poziomie wskaźników płynności. Grupa stosuje szereg dodatkowych limitów i wskaźników obserwacyjnych (m.in. wskaźnik kredytów udzielonych do depozytów, wskaźniki uzależnienia od finansowania na rynku hurtowym, wskaźniki wymagane w ramach tzw. Bazylei 3 – LCR i NSFR). Na 31 grudnia 2015 r. LCR wynosił 172,01%, natomiast NSFR 85,23%. W zakresie płynności długoterminowej, oprócz miar wewnętrznych stosowany jest limit tożsamy z limitem regulacyjnym, który wymaga, aby kapitał i stabilne źródła finansowania w całości pokryły wartość portfela kredytowego i aktywów niepłynnych (np. majątek trwałe).

Proces zarządzania

Odpowiedzialność za nadzorowanie procesu zarządzania ryzykiem płynności spoczywa na Komitecie ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), który pełni też funkcję doradczą dla Zarządu. ALCO przygotowuje strategię zarządzania oraz rekomenduje Zarządowi podejmowanie odpowiednich działań w zakresie strategicznego zarządzania płynnością. ALCO nadzoruje również proces zarządzania płynnością w spółkach zależnych.

Codziennie zarządzanie ryzykiem płynności jest delegowane do Pionu Zarządzania Finansami, w ramach którego funkcjonuje Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami odpowiedzialny za opracowanie i aktualizację odpowiednich strategii zarządzania płynnością.

W przypadku wystąpienia niespodziewanych trudności płynnościowych - spowodowanych czynnikami zewnętrznymi lub wewnętrznymi - Grupa posiada opracowany i zatwierdzony przez Zarząd - plan awaryjny płynności uzupełniony testami warunków skrajnych, w którym uwzględniono scenariusze systemowe i idiosynkratyczne.

Pomiar i raportowanie ryzyka

Odpowiedzialność za pomiar i raportowanie ryzyka płynności spoczywa na Pionie Zarządzania Ryzykiem, w ramach którego funkcjonuje Departament Ryzyka Finansowego.

Departament odpowiada za opracowanie polityk zarządzania płynności, wykonywanie testów warunków skrajnych oraz za pomiar i raportowanie ryzyka.

Płynność jest mierzona za pomocą modyfikowanej luki płynności, która jest konstruowana oddzielnie dla pozycji złotych i w walutach obcych. Raportowane pozycje kontraktowe podlegają modyfikacji opartej na: badaniach statystycznych zachowań bazy depozytowej i kredytowej, ocenach możliwości upłynienia papierów wartościowych Skarbu Państwa poprzez ich sprzedaż lub zastawienie w transakcjach repo lub kredycie lombardowym z NBP, ocenach rolowania transakcji na rynku międzybankowym. Urealniona luka płynności służy do wyznaczenia wskaźników płynności, czyli stosunku prognozowanych skonsolidowanych wypływów do prognozowanych wpływów w danym przedziale czasowym. Równoległe pomiar płynności dokonywany jest zgodnie z obowiązującą uchwałą KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności oraz wymaganiami określonymi w Bazylei III oraz CRD4/CRR.

Uzupełnieniem pomiaru płynności są testy warunków skrajnych, służące do oceny narażenia na ryzyko płynności oraz maksymalnego zapotrzebowania na źródła finansowania przy wystąpieniu założonych scenariuszy.

W 2015 r., podobnie jak w roku poprzednim, Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. koncentrowała się na zachowaniu bezpiecznej relacji kredytów do depozytów, która na koniec grudnia 2015 r. wyniosła 93% oraz kontroli kluczowych miar płynności krótko- i długookresowej.

Grupa kontynuowała działania zmierzające do dywersyfikacji źródeł finansowania, emitując w II kwartale 2015 r. własne obligacje w PLN o 3 letnim terminie do zapadalności na łączną kwotę 485 mln PLN oraz w III kwartale 2015 r. bankowe papiery wartościowe w PLN o 6M terminie zapadalności na łączną kwotę 230 mln PLN.

W 2015 r. oraz w okresie porównywalnym wszystkie kluczowe miary nadzorcze dla Grupy były utrzymywane na wymaganym poziomie.

w tys. zł

W poniższych tabelach przedstawiono kontraktowy profil płynności wyliczony na podstawie rzeczywistej zapadalności pozostałej na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz w okresie porównywalnym:

31.12.2015	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiąca	od 3 do 12 miesięcy	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	nieokreślone	Razem
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	6 229 853	-	-	-	-	-	-	6 229 853
Należności od banków	3 848 596	-	4 608	48	5	-	-	3 853 257
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	517 962	176 511	1 327 212	882 830	576 151	653 660	31 185	4 165 511
Należności od klientów	7 554 841	7 242 123	18 320 248	23 385 434	12 872 470	30 686 891	(5 131 163)	94 930 844
Inwestycyjne aktywa finansowe	2 708 756	-	1 146 693	7 054 449	3 869 974	8 683 762	1 158 444	24 622 078
Pozostałe pozycje aktywów	-	-	-	-	-	-	5 907 157	5 907 157
Pozycja długa	20 860 008	7 418 634	20 798 761	31 322 761	17 318 600	40 024 313	1 965 623	139 708 700
Zobowiązania wobec banków	3 493 244	708 930	610 349	892 081	-	-	-	5 704 604
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	612 404	227 031	473 991	475 753	435 991	310 332	182	2 535 684
Zobowiązania wobec klientów	63 486 678	14 608 044	17 407 491	4 720 936	1 069 259	572 968	-	101 865 376
Zobowiązania podporządkowane	-	-	100 127	-	426 507	-	-	526 634
Pozostałe pozycje pasywów	-	-	-	-	-	-	29 076 402	29 076 402
Pozycja krótka	67 592 326	15 544 005	18 591 958	6 088 770	1 931 757	883 300	29 076 584	139 708 700
Luka – bilans	(46 732 318)	(8 125 371)	2 206 803	25 233 991	15 386 843	39 141 013	(27 110 961)	
Warunkowe zobowiązania udzielone								
Finansowe	384 874	2 216 442	11 773 790	2 835 937	3 390 335	1 316 360	(47 009)	21 870 729
Gwarancyjne	602	585 938	1 825 393	1 608 688	186 461	218 880	(28 331)	4 397 631
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy	12 069 341	6 546 566	16 752 047	13 700 572	7 087 351	12 252 630	-	68 408 507
Wypływy	11 992 944	6 513 308	16 698 741	14 690 751	6 910 918	12 480 275	-	69 286 937
Luka – pozabilans	(309 079)	(2 769 122)	(13 545 877)	(5 434 804)	(3 400 363)	(1 762 885)	75 340	

W pozycji „nieokreślone” znajdują się składniki aktywów o nieokreślonej zapadalności, m.in. odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości oraz inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

w tys. zł

31.12.2014	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesiąca	od 3 do 12 miesięcy	od 1 do 3 lat	od 3 do 5 lat	powyżej 5 lat	nieokreślone	Razem
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	6 806 521	-	-	-	-	-	-	6 806 521
Należności od banków	2 504 808	16 820	1 435	-	-	-	-	2 523 063
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	110 929	153 549	403 443	1 617 904	1 982 856	881 522	88 538	5 238 741
Należności od klientów	7 715 234	6 643 007	17 333 914	20 250 513	11 875 607	27 128 806	(5 126 510)	85 820 571
Inwestycyjne aktywa finansowe	4 223 213	-	1 832 043	4 149 671	5 461 532	10 485 722	904 912	27 057 093
Pozostałe pozycje aktywów	-	-	-	-	-	-	7 055 885	7 055 885
Pozycja długa	21 360 705	6 813 376	19 570 835	26 018 088	19 319 995	38 496 050	2 922 825	134 501 874
Zobowiązania wobec banków	4 968 383	284 571	253 783	2 502 536	350 583	-	-	8 359 856
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	578 087	132 000	650 841	763 538	326 575	307 120	23 519	2 781 680
Zobowiązania wobec klientów	59 810 806	13 936 245	15 910 096	3 413 091	1 046 459	865 112	-	94 981 809
Zobowiązania podporządkowane	4 323	-	-	100 133	1 013 543	421 968	-	1 539 967
Pozostałe pozycje pasywów	-	-	-	-	-	-	26 838 562	26 838 562
Pozycja krótka	65 361 599	14 352 816	16 814 720	6 779 298	2 737 160	1 594 200	26 862 081	134 501 874
Luka – bilans	(44 000 894)	(7 539 440)	2 756 115	19 238 790	16 582 835	36 901 850	(23 939 256)	
Warunkowe zobowiązania udzielone								
Finansowe	159 794	1 741 069	10 100 995	4 199 356	1 540 826	2 267 596	(49 693)	19 959 943
Gwarancyjne	5 043	401 480	1 104 482	1 923 618	391 228	595 500	(38 267)	4 383 084
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy	9 390 648	7 471 142	11 853 267	15 252 833	3 608 289	10 579 290	-	58 155 469
Wypływy	9 382 319	7 422 211	12 354 430	16 350 875	3 745 131	10 488 077	-	59 743 043
Luka – pozabilans	(156 508)	(2 093 618)	(11 706 640)	(7 221 016)	(2 068 896)	(2 771 883)	87 960	

W pozycji „nieokreślone” znajdują się składniki aktywów o nieokreślonej zapadalności, m.in. odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości oraz inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

w tys. zł

Raport polityki płynności - Zmodyfikowany profil płynności (z wyłączeniem Grupy Santander Consumer Banku):

Ryzyko płynności	<1T	<1M	>1M
31.12.2015			
Aktywa płynne	21 728 281	441 227	6 124 214
Wpływy Segmentu Skarbu	3 663 745	-	942 880
Pozostałe wpływy	10 904 761	7 270 239	142 518 779
Wyprawy Segmentu Skarbu	(3 954 473)	(473 625)	(629 791)
Pozostałe wyprawy	(11 001 957)	(15 145 062)	(157 330 479)
Luka	21 340 357	(7 907 221)	(8 374 397)
Luka skumulowana	21 340 357	13 433 136	5 058 739

Ryzyko płynności	<1T	<1M	>1M
31.12.2014			
Aktywa płynne	23 893 561	30 000	7 373 468
Wpływy Segmentu Skarbu	2 289 774	151 623	1 191 289
Pozostałe wpływy	18 133 055	6 105 260	120 594 803
Wyprawy Segmentu Skarbu	(5 075 708)	(139 116)	(1 401 245)
Pozostałe wyprawy	(24 430 595)	(18 929 461)	(131 374 283)
Luka	14 810 087	(12 781 694)	(3 615 968)
Luka skumulowana	14 810 087	2 028 393	(1 587 575)

Z uwagi na fakt, iż Grupa Santander Consumer Banku S.A. prowadzi w sposób niezależny pomiar swojej pozycji płynnościowej, poniżej został zamieszczony Raport polityki płynności dla Grupy Santander Consumer Banku wg stanu na 31.12.2015 r. oraz w okresie porównywalnym:

Ryzyko płynności	<1T	<1M	>1M
31.12.2015			
Aktywa płynne	750 000	22 759	1 231 000
Wpływy Segmentu Skarbu	345 993	-	-
Pozostałe wpływy	354 970	1 064 910	14 082 298
Wyprawy Segmentu Skarbu	(21 193)	(130 639)	(5 354 742)
Pozostałe wyprawy	(304 199)	(912 595)	(11 128 562)
Luka	1 125 571	44 435	(1 170 006)
Luka skumulowana	1 125 571	1 170 006	-

Ryzyko płynności	<1T	<1M	>1M
31.12.2014			
Aktywa płynne	960 000	52 014	970 000
Wpływy Segmentu Skarbu	161 314	263 042	-
Pozostałe wpływy	357 453	1 072 359	11 910 605
Wyprawy Segmentu Skarbu	(146 370)	(165 408)	(5 450 394)
Pozostałe wyprawy	(261 029)	(783 087)	(8 940 500)
Luka	1 071 368	438 920	(1 510 289)
Luka skumulowana	1 071 368	1 510 288	-

Ryzyko operacyjne

Grupa BZ WBK przyjęła definicję ryzyka operacyjnego w brzmieniu ustalonym przez Komitet Bazylejski ds. Nadzoru Bankowego: Ryzyko operacyjne jest to możliwość straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizacja prawdopodobieństwa wystąpienia i/lub ograniczenie skutków niespodziewanych niekorzystnych zdarzeń.

Grupa BZ WBK posiada zintegrowaną strukturę zarządzania ryzykiem, która zapewnia, że wszystkie ryzyka mające istotny wpływ na działalność BZ WBK są identyfikowane, mierzone, monitorowane i kontrolowane. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Grupie BZ WBK angażuje pracowników wszystkich szczebli w całej organizacji i zawiera szereg powiązanych elementów. Ryzyko operacyjne dotyczy wszystkich procesów biznesowych podejmowanych przez Grupę, w tym czynności realizowanych przez podmioty zewnętrzne w ramach outsourcingu oraz wykonywanych we współpracy ze stronami trzecimi.

w tys. zł

Grupa BZ WBK opracowała „Strategię zarządzania ryzykiem operacyjnym”, a także odpowiednie Polityki regulujące kwestie dotyczące ryzyka operacyjnego. Ponadto stosowane są szczegółowe procedury i wytyczne opisujące sposób identyfikowania, szacowania, monitorowania i ograniczania ryzyka.

Powołany przez Zarząd Banku Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (ORMCo) jest komitetem zarządczym wyposażonym w kompetencje w zakresie wyznaczania standardów w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie BZ WBK. Komitet ORMCo stanowi główne forum do dyskusji na temat problematyki ryzyka operacyjnego, wyznacza kierunek strategicznych działań z zakresu ryzyka operacyjnego oraz ustala i monitoruje cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ciągłości biznesowej, bezpieczeństwa informacji, ryzyka outsourcingu i insourcingu, przeciwdziałania przestępstwom w odniesieniu do wszystkich obszarów działalności BZ WBK. W ramach Komitetu ORMCo powołane są -dedykowane specyficznym aspektom ryzyka operacyjnego Fora – Forum Przeciwdziałania Przestępstwom oraz Forum Ubezpieczeniowe. Wyniki tych prac przekazywane są Komitetowi Zarządzania Ryzykiem.

Grupa BZ WBK wykorzystuje następujące narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym:

- Identyfikacja i szacowanie ryzyka operacyjnego

W procesie samooceny ryzyka operacyjnego Grupa BZ WBK identyfikuje ryzyka, na które może być narażona w trakcie realizacji swoich funkcji, szacuje je na poziomie inherentnym i rezydualnym pod kątem prawdopodobieństwa i konsekwencji wystąpienia potencjalnych zagrożeń oraz ocenia skuteczność stosowanych mechanizmów kontrolnych. Proces obejmuje także definiowanie działań poprawiających skuteczność funkcjonujących lub/i nowych mechanizmów kontrolnych.

Dodatkowo proces identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego wspierany jest przez inne narzędzie dedykowane specyficznym aspektom ryzyka, np. analizy scenariuszowe, analizy wpływu na biznes, analizy ryzyka w nowych inicjatywach.

- Raportowanie i wyciąganie wniosków ze zdarzeń operacyjnych

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek informowania w cyklu miesięcznym o zaistniałych zdarzeniach operacyjnych. Dla istotnych zdarzeń operacyjnych opracowana jest ścieżka szybkiego powiadomienia kierownictwa wyższego szczebla. Grupa utrzymuje bazę zdarzeń operacyjnych, które zidentyfikowane zostały w całej Grupie BZ WBK. Zebrane dane wykorzystywane są do analizy przyczyn oraz skutków wystąpienia zdarzeń operacyjnych, definiowania wniosków na przyszłość oraz podejmowania działań naprawczych i prewencyjnych.

Grupa uczestniczy także w zewnętrznej bazie danych zdarzeń operacyjnych prowadzonej przez Związek Banków Polskich oraz korzysta różnych źródeł o zdarzeniach zewnętrznych. Analiza zdarzeń zewnętrznych umożliwia dokonywanie benchmarku oraz wyciąganie wniosków ze zdarzeń zaistniałych poza Grupą.

- Analiza wskaźników ryzyka

W Grupie BZ WBK realizowany jest monitoring wskaźników ryzyka, który obejmuje zarówno mierniki finansowe, jak i operacyjne. Wskaźniki te pełnią rolę sygnałów wczesnego ostrzegania przed pojawiającymi się zagrożeniami i stratami operacyjnymi oraz wspierają proces obserwacji poziomu ryzyka występującego w Grupie.

- Plany utrzymania ciągłości biznesowej (BCM)

Każda jednostka organizacyjna ma obowiązek przygotowania i aktualizowania swojego planu BCM w celu zapewnienia nieprzerwanej realizacji krytycznych procesów biznesowych na wypadek ich nieplanowego zakłócenia. Plany BCM podlegają regularnym testom, dzięki którym Grupa BZWBK pozyskuje pewność odtworzenia krytycznych procesów biznesowych na wymaganym poziomie usług i w ustalonych ramach czasowych. Grupa BZ WBK dysponuje lokalizacjami zapasowymi do realizacji procesów krytycznych, gdzie w przypadku wystąpienia incydentu możliwe jest odtworzenie działalności.

- Ubezpieczenie

Grupa BZ WBK zabezpiecza się przed materializacją ryzyka operacyjnego także za pomocą polis ubezpieczeń ryzyk finansowych, ubezpieczeń komunikacyjnych, ubezpieczenia mienia oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

- Okresowa sprawozdawczość dla Komitetu Zarządzania Ryzykiem i Rady Nadzorczej

Proces raportowania dot. ryzyka operacyjnego ma na celu dostarczanie aktualnej i adekwatnej informacji dla kadry zarządzającej. Sprawozdawczość dotyczy zagadnień związanych z ryzykiem operacyjnym oraz obejmuje informacje m.in. na temat zdarzeń i strat operacyjnych, wskaźników ryzyka, informacje o zdefiniowanych działaniach mających na celu ograniczanie ryzyka.

w tys. zł

Funkcjonujący w Grupie BZ WBK System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji posiada certyfikat zgodności z normą ISO 27001:2005.

Ryzyko prawne i regulacyjne (braku zgodności)

Ryzyko prawne i regulacyjne (braku zgodności) jest definiowane przez Bank zgodnie z wytycznymi Komitetu Bazylejskiego.

Bank Zachodni WBK jako bank uniwersalny; świadczący usługi finansowe w szerokim zakresie, zarówno osobom fizycznym, jak i podmiotom gospodarczym oraz jako jednostka dominująca Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK, której spółki świadczą szereg dodatkowych, specjalistycznych usług finansowych, a także jako istotny uczestnik polskiego systemu bankowego, narażony jest na ryzyko prawne i regulacyjne związane przede wszystkim z następującymi obszarami:

- ogólnie obowiązującymi przepisami w zakresie prawa pracy, BHP, podatków, rachunkowości, ochrony danych osobowych itp. obejmującymi wszystkie podmioty gospodarujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- krajowymi i międzynarodowymi (szczególnie: europejskimi) przepisami branżowymi w zakresie sprawozdawczości, norm ostrożnościowych, funkcjonowania na rynku inwestycyjno-kapitałowym, przeciwdziałania procederom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, itp.
- krajowymi i międzynarodowymi przepisami związanymi z rodzajami oferowanych produktów oraz sposobem świadczenia usług przez Bank i Grupę Kapitałową (w szczególności; ustawodawstwo związane z ochroną konsumentów i konkurencji oraz regulacje związane z rynkami kapitałowymi, finansowymi, itp.),
- kodeksami dobrych praktyk i innymi regulacjami, których przestrzeganie Grupa Kapitałowa przyjęła do stosowania, m.in. w związku z uczestnictwem w krajowych lub międzynarodowych stowarzyszeniach branżowych.

W Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. zarządzanie ryzykiem prawnym i regulacyjnym odbywa się w ramach kilku procesów, których koordynację i wykonanie wyznaczono odpowiednim jednostkom organizacyjnym.

Zakres zadań Pionu Prawnego i Zapewnienia Zgodności obejmuje zagadnienia zgodności związanej z wymogami prawnymi i regulacyjnymi w określonych obszarach działalności biznesowej (tzw. conduct of business), w szczególności w obszarach: ochrony praw klienta, wdrażania i sprzedaży nowych produktów, przeciwdziałania procederowi prania brudnych pieniędzy, kwestii etycznych, ochrony informacji wrażliwych oraz ochrony danych osobowych, zarządzania konfliktami interesów.

Zadania w zakresie identyfikacji, interpretacji i upowszechniania wiedzy w Grupie na temat pozostałych wymogów prawnych i regulacyjnych dotyczących Banku jako podmiotu prawnego (tzw. non-conduct of business) zostały powierzone jednostkom posiadającym właściwe kompetencje w tych obszarach, tj.

- prawo pracy – Pion Partnerstwa Biznesowego,
- podatki i sprawozdawczość – Pion Rachunkowości i Kontroli Finansowej,
- normy ostrożnościowe – Pion Zarządzania Ryzykiem,
- problematyka BHP- Pion Partnerstwa Biznesowego.

Zarząd Banku przyjął do stosowania politykę zarządzania ryzykiem braku zgodności, którą zatwierdziła Rada Nadzorcza. W ramach realizacji polityki Obszar Zapewnienia Zgodności, znajdujący się w strukturach Pionu Prawnego i Zapewnienia Zgodności, otrzymał odpowiedni zakres uprawnień jako jednostka wspierająca kierownictwo w efektywnym zarządzaniu ryzykiem braku zgodności oraz ryzykiem utraty reputacji i raportuje wszelkie kwestie do Komitetu Zarządzania Ryzykiem oraz Komitetu Audytu i Zapewnienia Zgodności Rady Nadzorczej. Oba Komitety zapewniają realizację obowiązków regulacyjnych oraz zatwierdzają zasady kontroli wewnętrznej i ramy funkcjonowania polityki zgodności, dbając o to, aby Obszar Zapewnienia Zgodności był niezależny od jednostek biznesowych i posiadał odpowiednie zasoby.

Komitet Audytu i Zapewnienia Zgodności przeprowadza okresowo przegląd najistotniejszych zagadnień związanych z ryzykiem braku zgodności, identyfikowanych przez Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy, w szczególności poprzez:

- monitoring nowych produktów,
- monitoring testowy zgodności,
- monitoring transakcji własnych instrumentami finansowymi pracowników,
- informacje o aktywności regulatorów rynku,

w tys. zł

- przegląd nadchodzących inicjatyw legislacyjnych,
- przegląd kwestii z zakresu przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy,
- przegląd kwestii etycznych,
- przegląd skarg klientów.

Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy są odpowiedzialne za minimalizację ryzyka prawnego i regulacyjnego, utrzymanie właściwych relacji z jednostkami biznesowymi i regulatorami rynku oraz za wsparcie władz Banku i spółek Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK w procesie podejmowania strategicznych decyzji w zakresie zapewnienia zgodności, a także za koordynację – w ramach obowiązujących przepisów prawa – wdrażania jednolitych standardów zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz w zakresie przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy przez jednostki zapewnienia zgodności funkcjonujące w spółkach Grupy. Realizacja ww. zadań dokonuje się w szczególności poprzez:

- niezależną identyfikację, monitorowanie i ocenę ryzyka braku zgodności, na które narażona jest Grupa (ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień wprowadzania nowych produktów i usług, przeciwdziałania korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, a także ochrony informacji poufnej, konfliktów interesów i transakcji własnych pracowników na rynkach papierów wartościowych),
- przeciwdziałanie wykorzystaniu systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu,
- doradzanie i raportowanie Komitetowi Zarządzania Ryzykiem, Zarządowi Banku oraz Komitetowi Audytu i Zapewnienia Zgodności w zakresie efektywności procesów zapewniania zgodności z przepisami prawa i wymogami regulacyjnymi,
- komunikowanie polityk i procedur oraz przekazywanie wskazówek kierownictwu i pracownikom w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- koordynację kontaktów z regulatorami rynku (KNF, UOKiK, GIIF, GIODO),
- koordynację procesu akceptacji nowych produktów,
- wsparcie i koordynację procesów zgodności w zakresie modelu sprzedaży produktów inwestycyjnych i Dyrektywy MiFID,
- utrwalanie zasad etycznego prowadzenia biznesu, przepisów BHP oraz budowanie kultury corporate governance w organizacji.

Oprócz wymienionych jednostek organizacyjnych, w Grupie Kapitałowej Banku Zachodniego WBK funkcjonują także komitety specjalistyczne, wspierające procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności w poszczególnych obszarach. Komitety grupują przedstawicieli kluczowych jednostek biznesowych i zarządzania ryzykiem, dysponujących niezbędną wiedzą merytoryczną i uprawnieniami w celu zapewnienia decyzyjności i wysokiej jakości głosu doradczego w toku prac komitetów. Obszar Zapewnienia Zgodności oraz Departament Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy koordynują i wspierają działalność poszczególnych komitetów, obradom których przewodniczy członek zarządu Banku – kierujący Pionem Prawnym i Zapewnienia Zgodności. Do ww. komitetów należą:

- Komitet Zapewnienia Zgodności,
- Lokalny Komitet Marketingu i Monitoringu Produktów,
- Lokalny Komitet Sterujący Volcker,
- Komitet ds. przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowania terroryzmu,
- Komisja Etyki Biznesu.

Ryzyko reputacji

Ryzyko reputacji jest definiowane jako ryzyko wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku i innych podmiotów należących do Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. przez klientów, kontrahentów, akcjonariuszy, inwestorów lub regulatorów.

Potencjalnymi źródłami ryzyka są zdarzenia wewnętrzne o charakterze operacyjnym oraz zdarzenia zewnętrzne, takie jak negatywne publikacje w mediach, upowszechnianie negatywnych opinii klientów, np. w sieci internetowej, na portalach społecznościowych oraz w innych środkach przekazu. Mogą one dotyczyć bezpośrednio Grupy kapitałowej i oferowanych przez nią produktów, jak również akcjonariuszy Banku oraz całego sektora bankowego czy szerzej finansowego (i to zarówno dotyczące wyłącznie rynku polskiego jak i międzynarodowego).

Czynnikami ryzyka reputacji są również skargi i roszczenia klientów związane z procesem oferowania produktów bankowych, w tym dotyczące m.in. braku dostatecznej (pełnej, prawdziwej, rzetelnej, niewprowadzającej w błąd) informacji o produktach oraz powiązanych z nimi ryzyku, złożoności produktów, niewłaściwych praktyk sprzedażowych, utraty kapitału.

w tys. zł

Właścicielami ryzyka utraty reputacji są: Obszar Komunikacji Korporacyjnej i Marketingu (OKKiM) oraz Obszar Zapewnienia Zgodności (OZZ).

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. oraz ograniczenie i eliminowanie negatywnych zdarzeń mających wpływ na wizerunek oraz wyniki finansowe Grupy.

Kluczowymi mechanizmami ograniczającymi ryzyko reputacji są następujące działania:

- Polityka Informacyjna Banku Zachodniego WBK,
- Codzienny, systematyczny monitoring mediów lokalnych, ogólnopolskich, a także niektórych mediów zagranicznych (OKKiM),
- Codzienny monitoring wzmianek na temat banku pojawiających się w mediach społecznościowych (w szczególności Facebook, Twitter) (OKKiM),
- Analizowanie przez Biuro Prasowe informacji mających wpływ na wizerunek Grupy BZ WBK S.A. (OKKiM),
- Reagowanie na informacje stwarzające ryzyko pogorszenia odbioru społecznego wizerunku Grupy BZ WBK S.A. (OKKiM),
- Bieżące informowanie dziennikarzy mediów ogólnopolskich i lokalnych o nowych produktach oraz zmianach warunków dotychczasowych produktów,
- Badanie satysfakcji klientów (OKKiM),
- Przygotowywanie i kontrola przez odpowiednie merytoryczne jednostki Banku Zachodniego WBK S.A. wszystkich ważnych komunikatów i raportów dla akcjonariuszy, Komisji Nadzoru Finansowego, Giełdy Papierów Wartościowych S.A. oraz ich terminowa publikacja,
- Opiniowanie konstrukcji nowych produktów lub ich zmian pod kątem zgodności z wymogami prawa oraz wytycznymi regulatorów rynku, a także powiązanych z nimi regulacji prawnych i procedur, oraz komunikacji, materiałów reklamowych i inicjatyw bankowych typu promocje i konkursy kierowanych do klientów, materiałów szkoleniowych dla sprzedawców w aspekcie etycznego prowadzenia biznesu (OZZ),
- Udział w procesie rozpatrywania reklamacji klientów, zwłaszcza tych, które kierowane są do regulatorów (OZZ),
- Nadzór nad procesem kontroli posprzedażowej dot. produktów inwestycyjnych (OZZ),
- Badania „tajemniczego klienta” (mystery shopping) realizowane dla produktów inwestycyjnych (OZZ),
- Cykliczny monitoring ryzyka reputacyjnego w odniesieniu do produktów znajdujących się w ofercie Grupy BZ WBK S.A., poprzez analizę m.in. skarg składanych przez klientów, wielkości sprzedaży, liczby klientów, stopy zwrotu, jeżeli dotyczy (OZZ).

5. Zarządzanie kapitałem

Wprowadzenie

Polityką Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. jest utrzymywanie poziomu kapitału adekwatnego do rodzaju i skali prowadzonej działalności oraz do poziomu ponoszonego ryzyka. Poziom funduszy własnych wymaganych do zapewnienia bezpiecznej działalności Grupy BZ WBK oraz wymogów kapitałowych szacowanych na nieoczekiwane straty jest wyznaczany zgodnie z przepisami tzw. pakietu CRD IV/CRR (złożonego z dyrektywy CDR IV i rozporządzenia CRR), które weszły w życie 1 stycznia 2014 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady Organów Nadzoru (EBA), uwzględniając rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie stosowania opcji narodowych.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów zarządzania kapitałem, szacowania i utrzymywania kapitału, w tym za procesy związane z oceną adekwatności kapitału w różnych warunkach ekonomicznych (łącznie z oceną wyników testów warunków skrajnych) oraz ich wpływu na poziom kapitału wewnętrznego, regulacyjnego i współczynniki kapitałowe. Rada Nadzorcza Banku sprawuje ogólny nadzór nad procesami szacowania kapitału wewnętrznego.

w tys. zł

Zarząd Banku delegował uprawnienia do bieżącego zarządzania kapitałem do Komitetu Kapitałowego, który na bieżąco dokonuje oceny adekwatności kapitałowej Banku i Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. (również w warunkach skrajnych), monitoruje wielkość posiadanego oraz wymaganego kapitału, a także inicjuje działania mające wpływ na poziom funduszy własnych (np. rekomendując wysokość wypłaty dywidendy). Komitet Kapitałowy jest pierwszym organem w Banku określającym politykę kapitałową, zasady zarządzania kapitałem i zasady wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej. Wszelkie decyzje dotyczące poziomu utrzymywanego kapitału (podniesienia lub uwolnienia kapitału) są ostatecznie podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem oraz Statutem Banku przez odpowiednie statutowe organy Banku i spółek zależnych.

W zakresie adekwatności kapitałowej, od dnia 01.01.2014 r. decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady Organów Nadzoru (EBA) obowiązują przepisy tzw. pakietu CRD i CRR tj. odpowiednio przepisy **Dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE) i **Rozporządzenia** Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

Polityka kapitałowa

Polityka zarządzania kapitałem Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A. zakłada minimalne poziomy współczynników kapitałowych respektując zalecenia nadzorcze, obowiązujące bufony kapitałowe lub domiary w ramach II filaru.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR instytucje zobowiązane są utrzymywać minimalne współczynniki kapitałowe na poziomie:

- 4,5% współczynnika kapitału podstawowego Tier I,
- 6,0% współczynnika kapitału Tier I,
- 8,0% całkowitego współczynnika kapitałowego.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. minimalne poziomy współczynników kapitałowych utrzymywanych zarówno na poziomie Banku Zachodniego WBK S.A., jak i Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A., respektujące zalecenia nadzorcze oraz domiary w ramach filaru II wynoszą:

- 9,54% współczynnik kapitału Tier I,
- 12,72% całkowity współczynnik kapitałowy.

Wyżej wymienione współczynniki kapitałowe uwzględniają zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego w ramach dodatkowego wymogu kapitałowego związanego z portfelem walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.

Zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 23.10.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego 0,72 p.p. w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych. Natomiast, Santander Consumer Bank S.A. (należący do Grupy Banku Zachodniego WBK SA) utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego 1,07 p.p. w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.

Ustawa z dnia 05 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym implementuje do polskiego prawa regulacje Dyrektywy CDR IV m.in. w zakresie utrzymywania przez banki dodatkowych buforów kapitałowych. Od dnia 01 stycznia 2016 r. dla sektora bankowego w Polsce minimalne współczynniki kapitałowe zostaną powiększone o 1,25 p. p. w związku z wprowadzeniem bufora zabezpieczającego.

Kapitał regulacyjny

Wymóg kapitałowy Grupy Kapitałowej BZ WBK na dzień 31.12.2015 r. oraz na 31.12.2014 r. wyznaczony został zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, z uwzględnieniem rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie stosowania opcji narodowych.

Metoda standardowa została zastosowana do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. W strukturze wymogów kapitałowych najbardziej istotny jest wymóg z tytułu ryzyka kredytowego.

W metodzie standardowej łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę ekspozycji ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8%. Wartość ekspozycji w przypadku aktywów jest równa wartości bilansowej, a w przypadku udzielonych zobowiązań pozabilansowych jest równa ekwiwalentowi bilansowemu ekspozycji. Do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zastosowano wagi ryzyka zgodnie z wymienionym powyżej Rozporządzeniem.

w tys. zł

W poniższych tabelach przedstawiono kalkulację współczynnika kapitałowego dla Grupy BZ WBK na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz w okresie porównywalnym.

		31.12.2015	31.12.2014
I	Wymóg kapitałowy ogółem (Ia + Ib + Ic + Id + Ie), w tym:	8 745 248	8 082 444
Ia	- z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka kredytowego kontrahenta	7 508 111	6 956 272
Ib	- z tytułu ryzyka rynkowego	152 863	84 493
Ic	- z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej	120 250	101 862
Id	- z tytułu ryzyka operacyjnego	964 024	939 817
II	Ogółem kapitały i fundusze*	18 902 570	16 482 586
III	Pomniejszenia	2 922 207	3 437 661
IV	Kapitały i fundusze po pomniejszeniach (II-III)	15 980 363	13 044 925
V	Współczynnik kapitałowy [IV/(I*12.5)]	14,62%	12,91%

*Na dzień 31 grudnia 2014 r. Bank, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego otrzymaną w dniu 30.10.2014 r., włączył do funduszy własnych część zysku bieżącego okresu w kwocie 370 947 tys zł.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Bank, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 28.12.2015 r., włączył do funduszy własnych część zysku bieżącego okresu w kwocie 528 489 tys zł.

Kapitał wewnętrzny

Niezależnie od regulacyjnych metod pomiaru wymagań kapitałowych, Grupa Kapitałowa Banku Zachodniego WBK S.A. dokonuje oceny bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej w oparciu o wewnętrzne metody i modele pomiaru ryzyka - proces (ICAAP).

W ramach procesu ICAAP, Grupa szacuje poziom kapitału wewnętrznego, zapewniający bezpieczeństwo prowadzonej działalności bankowej, z uwzględnieniem profilu ryzyka Banku, wynikającego z przyjętej deklaracji akceptowalnego poziomu ryzyka.

W procesie ICAAP Grupa wykorzystuje statystyczne modele szacowania strat dla poszczególnych rodzajów ryzyka mierzalnego np. ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego oraz dokonuje oceny jakościowej dla pozostałych istotnych rodzajów ryzyka nie objętych modelem np. ryzyka reputacji i braku zgodności.

W ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są parametry ryzyka przedstawiające prawdopodobieństwo zaniechania wykonania zobowiązań (PD - probability of default) przez klientów Grupy Kapitałowej BZ WBK oraz wielkość potencjalnych strat (LGD loss given default) wynikających z braku wykonania zobowiązań.

Wyniki procesu ICAAP stanowią element oceny bieżących i przyszłych potrzeb kapitałowych, są podstawą oceny własnego akceptowalnego poziomu ryzyka i strategii Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.

Grupa dokonuje wewnętrznej oceny potrzeb kapitałowych również w warunkach skrajnych, uwzględniających różne scenariusze zdarzeń makroekonomicznych.

Modele szacowania kapitału wewnętrznego podlegają corocznej ocenie i weryfikacji, których celem jest dostosowanie do skali i profilu działalności Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A., uwzględnienie nowych kategorii ryzyka oraz oceny kierownictwa.

Przegląd i ocena dokonywana jest w ramach funkcjonujących w Grupie komitetów zarządzania ryzykiem w tym m. in. Komitetu Kapitałowego oraz Panelu Modeli i Metodologii funkcjonującego w ramach Forum Zarządzania Ryzykiem.

Zobowiązania podporządkowane

Do dnia 31.12.2013 r., zobowiązania podporządkowane powstałe z emisji 10-letnich obligacji imiennych o zmiennej stopie oprocentowania z dnia 5 sierpnia 2010 r. w pełni objęte i opłacone przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, na mocy Prawa Bankowego i za zgodą KNF z dn. 13.10.2010 r. zaliczane były do funduszy własnych uzupełniających.

Od 01.01.2014 r. spełniają one wymagania CRR w zakresie kwalifikowanych instrumentów Kapitału Tier II i zostały uwzględnione w kalkulacji współczynnika kapitałowego Grupy.

Szczegółowe informacje na temat zobowiązań podporządkowanych znajdują się w nocie 32.

w tys. zł

6. Wynik z tytułu odsetek

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody odsetkowe z tytułu		
Należności od podmiotów gospodarczych	1 573 719	1 725 168
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	2 958 356	2 621 114
<i>Należności z tytułu kredytów hipotecznych</i>	841 186	891 251
Dłużnych papierów wartościowych, w tym:	629 607	770 291
<i>w portfelu inwestycyjnym dostępnym do sprzedaży</i>	597 025	719 755
<i>w portfelu handlowym</i>	32 582	50 536
Należności leasingowych	165 422	164 026
Należności od banków	62 525	101 600
Należności sektora budżetowego	7 865	14 325
Należności z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	9 602	25 966
Odsetki od IRS -zabezpieczających	301 733	300 553
Razem	5 708 829	5 723 043
Koszty odsetkowe z tytułu		
Depozytów klientów indywidualnych	(744 172)	(952 507)
Depozytów podmiotów gospodarczych	(356 696)	(433 325)
Zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(58 967)	(79 553)
Depozytów sektora budżetowego	(58 465)	(85 047)
Depozytów banków	(29 482)	(34 404)
Zobowiązań podporządkowanych i emisji papierów wartościowych	(151 896)	(141 385)
Razem	(1 399 678)	(1 726 221)
Wynik z tytułu odsetek	4 309 151	3 996 822

Na dzień 31.12.2015 r. przychody odsetkowe zawierają odsetki od kredytów niepracujących w kwocie 334 801 tys. zł (na 31.12.2014 r. - 484 014 tys. zł).

w tys. zł

7. Wynik z tytułu prowizji

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody prowizyjne		
Obszar eBiznes & Płatności	540 965	593 815
Obsługa rachunków i obrót pieniężny	338 547	315 801
Prowizje i opłaty za zarządzanie aktywami	277 876	262 620
Prowizje walutowe	312 907	332 584
Prowizje od kredytów	286 963	292 485
Prowizje ubezpieczeniowe	293 356	125 094
Prowizje maklerskie	70 087	84 230
Karty kredytowe	147 435	123 492
Gwarancje i poręczenia	42 175	40 897
Prowizje od umów leasingowych	12 982	9 543
Organizowanie emisji	14 878	4 607
Opłaty dystrybucyjne	7 585	10 653
Pozostałe prowizje	12 316	15 511
Razem	2 358 072	2 211 332
Koszty prowizyjne		
Obszar eBiznes & Płatności	(173 807)	(157 211)
Opłaty dystrybucyjne	(26 948)	(27 744)
Prowizje maklerskie	(11 579)	(13 648)
Karty kredytowe	(43 611)	(23 922)
Prowizje za pośrednictwo w udzielaniu kredytów	(57 564)	(48 205)
Prowizje ubezpieczeniowe	(23 365)	(13 526)
Prowizje od umów leasingowych	(25 137)	(17 580)
Prowizje, opłaty i inne koszty związane z zarządzaniem aktywami	(6 959)	(8 115)
Pozostałe	(51 002)	(53 620)
Razem	(419 972)	(363 571)
Wynik z tytułu prowizji	1 938 100	1 847 761

Powyższe zestawienie obejmuje przychody prowizyjne z tytułu kredytów, kart kredytowych, gwarancji i poręczeń oraz od umów leasingowych w kwocie 489 555 tys. zł (466 417 tys. zł na 31.12.2014 r.) i koszty prowizyjne związane z kartami kredytowymi, od umów leasingowych oraz za pośrednictwo w udzielaniu kredytów w kwocie (126 312) tys. zł ((89 707) tys. zł na 31.12.2014 r.) (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych nie wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

W pozycji prowizje ubezpieczeniowe wykazano przychody z tytułu ubezpieczeń realizowane dla produktów kredytowych powiązanych z produktem ubezpieczeniowym. Obejmują one przychody ubezpieczeniowe od kredytów gotówkowych, dla których dochód prowizyjny stanowiący wynagrodzenie za usługę pośrednictwa z tytułu sprzedaży ubezpieczeń, stanowi około 30% uzyskanego przychodu a pozostała część realizowanego przychodu z tytułu ubezpieczeń dla kredytów gotówkowych jest rozliczana w czasie według metody efektywnej stopy procentowej i ujmowana w wyniku odsetkowym. Ponadto, w pozycji tej rozpoznano metodą kasową dochody prowizyjne z tytułu produktów ubezpieczeniowych realizowanych cyklicznie w okresie trwania umowy kredytowej (kredyty hipoteczne). Dla pozostałych produktów kredytowych, przychody ubezpieczeniowe zostały rozpoznane metodą kasową z uwzględnieniem pomniejszenia o oszacowane przyszłe zwroty.

8. Przychody z tytułu dywidend

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody z tytułu dywidend		
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów portfela inwestycyjnego	103 899	79 436
Przychody z tytułu dywidend od podmiotów portfela handlowego	1 379	793
Razem	105 278	80 229

w tys. zł

9. Wynik handlowy i rewaluacja

Wynik handlowy i rewaluacja	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Pochodne instrumenty finansowe oraz walutowe operacje międzybankowe	231 511	31 781
Pozostałe handlowe dochody z transakcji walutowych	18 977	62 818
Operacje kapitałowymi instrumentami finansowymi	(10 273)	(6 308)
Operacje dłużnymi instrumentami finansowymi	(16 573)	12 752
Razem	223 642	101 043

W pozycji wynik handlowy i rewaluacja zawarte jest odwrócenie korekty wyceny instrumentów pochodnych z tytułu ryzyka kontrahenta w kwocie 7 049 tys. zł za 2015 r. oraz 8 752 tys. zł za 2014 r.

10. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Wynik na sprzedaży instrumentów kapitałowych	11 579	16 720
Wynik na sprzedaży instrumentów dłużnych	272 048	217 897
Utrata wartości	(1 734)	(6 850)
Razem wynik na instrumentach finansowych	281 893	227 767
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	46 294	(244 820)
Zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczanych	(50 837)	242 605
Razem wynik na instrumentach zabezpieczających i zabezpieczanych	(4 543)	(2 215)
Razem	277 350	225 552

11. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody z tytułu sprzedaży usług	12 051	18 630
Przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań od ubezpieczycieli	1 980	1 495
Zwroty opłat BFG	39 683	16 949
Rozwiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	26 652	40 501
Rozliczenie umów leasingowych	2 986	1 529
Przychody z tytułu odzyskanych należności (przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych)	5 823	9 113
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	16 530	13 562
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto	26 296	178 083
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	892	1 495
Pozostałe	30 714	35 677
Razem	163 607	317 034

Do dnia 27.02.2015 r. Bank sprawował kontrolę nad spółkami BZ WBK-AVIVA TUO S.A. oraz BZ WBK-AVIVA TUŻ S.A. W związku z tym Grupa rozpoznała przychody netto z działalności ubezpieczeniowej.

w tys. zł

	01.01.2015- 27.02.2015*	01.01.2014- 31.12.2014
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto		
Składki przypisane	46 050	413 864
Udział reasekuratorów w składce przypisanej	(16 842)	(3 217)
Suma składek przypisanych i udział reasekuratorów w składce przypisanej	29 208	410 647
Odszkodowania i świadczenia wypłacone	(37 036)	(256 506)
Udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	182	1 853
Zmiana stanu rezerw składek i rezerwy niewygasłe	6 161	31 431
Zmiana stanu rezerw składek - udział reasekuratorów	15 930	-
Zmiana stanu rezerwy w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym	(5 757)	(22 843)
Zmiana stanu rezerwy w ubezpieczeniach na życie na udziale własnym- udział reasekuratorów	857	(9 281)
Zmiana stanu rezerwy w ubezpieczeniach na życie na ryzyko ubezpieczającego	15 859	20 739
Odszkodowania i świadczenia netto	(3 804)	(234 607)
Pozostałe dochody ubezpieczeniowe netto	892	2 043
Przychody z działalności ubezpieczeniowej netto	26 296	178 083

* W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUnż S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w notcie 49.

12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Odpisy netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych		
Odpis na poniesione zidentyfikowane straty (indywidualne i portfelowe)	(926 315)	(975 342)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	22 813	98 774
Wynik z tytułu należności odzyskanych	80 381	11 971
Odpis na kredytowe zobowiązania pozabilansowe	12 429	28 042
Razem	(810 692)	(836 555)

13. Koszty pracownicze

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Koszty pracownicze		
Wynagrodzenia i premie	(1 269 147)	(1 138 579)
Narzut na wynagrodzenia	(212 716)	(187 989)
Koszty świadczeń socjalnych	(37 351)	(35 500)
Koszty szkoleń	(20 896)	(16 119)
Rezerwa na odprawy emerytalne i niewykorzystane urlopy oraz inne świadczenia pracownicze	(3 997)	(2 365)
Koszty integracji *	113	(69 030)
Razem	(1 543 994)	(1 449 582)

*Dodatkowo poza kosztami integracji opisanymi w notach 13 i 14, koszty amortyzacji dotyczące integracji wynosiły narastająco za 2015 r. – 34 599 tys. zł, natomiast za 2014 r. – 15 078 tys. zł.

w tys. zł

14. Koszty działania banku

Koszty działania banku	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	(357 309)	(352 724)
Marketing i reprezentacja	(187 847)	(164 729)
Eksploracja systemów informacyjnych	(189 914)	(157 700)
Koszty ponoszone na rzecz BFG, KNF i KDPW**	(468 999)	(109 235)
Opłaty pocztowe i telekomunikacyjne	(55 601)	(52 648)
Koszty konsultacji i doradztwa	(44 557)	(30 137)
Samochody i usługi transportowe oraz transport wartości	(68 164)	(71 139)
Koszty pozostałych usług obcych	(99 125)	(86 279)
Materiały eksploatacyjne, druki, czekki, karty	(29 478)	(32 691)
Podatki i opłaty	(34 471)	(26 886)
Transmisja danych	(20 152)	(20 542)
Rozliczenia KIR, SWIFT	(26 070)	(20 937)
Koszty zabezpieczenia banku	(19 925)	(20 037)
Koszty remontów maszyn	(10 115)	(9 564)
Koszty integracji*	(27 047)	(93 153)
Pozostałe	(25 933)	(21 496)
Razem	(1 664 707)	(1 269 897)

*Dodatkowo poza kosztami integracji opisanymi w notach 13 i 14, koszty amortyzacji dotyczące integracji wynosiły narastająco za 2015 r. – 34 599 tys. zł, natomiast za 2014 r. – 15 078 tys. zł.

**Całkowite koszty poniesione przez Grupę Banku Zachodniego WBK S.A. na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wynosiły w 2015 r. 455 545 tys. zł, natomiast w 2014 r. wynosiły 104 409 tys. zł.,

w tym w 2015 r.:

- 183 869 tys. zł - opłata obowiązkowa wniesiona do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na wypłatę środków gwarantowanych deponentom Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w związku upadłością Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa z siedzibą w Wołominie,
- 40 750 tys. zł - rezerwa utworzona na pokrycie składki do Funduszu Wsparcia Kredytobiorców.

Całkowite koszty poniesione przez Grupę Banku Zachodniego WBK S.A. na rzecz Komisji Nadzoru Finansowego wynosiły w 2015 r. 14 316 tys. zł, natomiast w 2014 r. wynosiły 11 217 tys. zł.

15. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Zowiązania rezerw na zobowiązania sporne i inne aktywa	(75 760)	(41 115)
Odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(10 767)	(970)
Koszty zakupu usług	(1 703)	(3 454)
Składki na rzecz organizacji o charakterze dobrowolnym	(977)	(984)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(4 164)	(5 292)
Przekazane darowizny	(5 569)	(5 498)
Pozostałe	(14 648)	(19 018)
Razem	(113 588)	(76 331)

w tys. zł

16. Obciążenie z tytułu podatku dochodowego

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Obciążenie z tytułu podatku dochodowego		
Część bieżąca	(680 090)	(1 078 849)
Część odroczone	36 349	486 100
Razem	(643 741)	(592 749)
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego przed opodatkowaniem	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Zysk przed opodatkowaniem	3 178 292	2 640 041
Stawka podatku	19%	19%
Obciążenie podatkowe od zysku przed opodatkowaniem	(603 875)	(501 608)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	(32 530)	(24 609)
Sprzedaż wierzytelności	(29 110)	(61 684)
Przychody niepodatkowe (dywidendy)	20 973	15 051
Koszty rezerw kredytowych niestanowiących kosztów uzyskania przychodu	(4 860)	(8 527)
Korekta podatku roku ubiegłego w tym ulga technologiczna	10 431	(13 274)
Korekty konsolidacyjne	(5 567)	3 449
Pozostałe	797	(1 547)
Ogółem obciążenie wyniku brutto	(643 741)	(592 749)
Podatek odroczonej ujęty bezpośrednio w kapitale własnym	31.12.2015	31.12.2014
Związany z instrumentami kapitałowymi dostępnymi do sprzedaży	(184 416)	(133 969)
Związany z dłużnymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży	(43 023)	(116 251)
Związany z rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych	45 858	25 381
Związany z wyceną programów określonych świadczeń	(610)	1 279
Razem	(182 191)	(223 560)

17. Zysk na akcję

	01.01.2015- 31.12.2015	01.01.2014- 31.12.2014
Zysk na akcję skonsolidowane		
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 327 273	1 914 711
Średnioważona liczba akcji zwykłych	99 234 534	96 154 065
Podstawowy zysk na akcję (zł)	23,45	19,91
Zysk za okres przypadający na akcje zwykłe	2 327 273	1 914 711
Średnioważona liczba akcji zwykłych	99 234 534	96 154 065
Średnioważona liczba potencjalnych akcji zwykłych *	167 928	235 066
Rozwodniony zysk na akcję (zł)	23,41	19,86

* Średnioważona liczba potencjalnych akcji zwykłych uwzględnia liczbę opcji na akcje przyznanych w programie motywacyjnym opisanym w notcie 51.

18. Gotówka i operacje z bankami centralnymi

	31.12.2015	31.12.2014
Gotówka i operacje z bankami centralnymi		
Gotówka	2 026 206	2 455 976
Rachunki bieżące w bankach centralnych	4 203 647	4 350 545
Razem	6 229 853	6 806 521

Bank Zachodni WBK S.A. i Santander Consumer Bank S.A. utrzymują na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim rezerwę

w tys. zł

obowiązkową naliczoną na podstawie wartości miesięcznego średniego stanu depozytów otrzymanych przez Banki i stopy rezerwy obowiązkowej, która we wszystkich ww. okresach wynosiła 3,5%.

Zgodnie z określonymi przepisami kwota naliczonej rezerwy pomniejszona jest o równowartość 500 tys. EUR.

19. Należności od banków

Należności od banków	31.12.2015	31.12.2014
Lokaty i kredyty	603 360	317 986
Rachunki bieżące	2 977 598	1 808 114
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	272 300	397 017
Należności brutto	3 853 258	2 523 117
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(1)	(54)
Razem	3 853 257	2 523 063

Wartość godziwą „Należności od banków” przedstawia nota 40.

w tys. zł

20. Aktywa, zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się na podstawie notowań cen rynkowych, modeli zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych oraz modeli wyceny opcji, zależnie od tego, które rozwiązanie jest w danej sytuacji odpowiednie.

Kontrakty opcyjne wyceniane są do wartości godziwej na podstawie notowań cen rynkowych oraz modeli wyceny opcji zależnie od tego, które jest w danej sytuacji odpowiednie.

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	31.12.2015		31.12.2014	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym	2 065 688	2 011 486	1 919 323	2 304 675
Transakcje stopy procentowej	1 296 009	1 261 947	1 280 091	1 635 916
Forward	-	-	-	139
Opcje	9 638	9 639	1 798	1 798
Swap stopy procentowej (IRS)	1 282 734	1 247 065	1 270 908	1 626 173
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	3 637	5 243	7 385	7 806
Transakcje związane z kapitałowymi papierami wartościowymi	13 099	13 099	9 956	33 400
Opcje	13 099	13 099	9 956	33 400
Transakcje walutowe	756 580	736 440	629 276	635 359
Swap walutowo-procentowy (CIRS)	117 879	171 575	129 987	169 956
Forward	35 472	36 408	38 428	34 840
Swap walutowy (FX Swap)	392 673	324 068	310 711	287 270
Spot	1 913	1 704	4 731	2 419
Opcje	202 503	202 503	140 796	140 798
Inne	6 140	182	4 623	76
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe	2 099 823	-	3 319 418	-
Dłużne papiery wartościowe	2 074 899	-	3 235 504	-
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	2 073 995	-	3 230 890	-
- obligacje	2 073 995	-	3 230 890	-
Komercyjne papiery wartościowe:	904	-	4 614	-
- obligacje	904	-	4 614	-
Kapitałowe papiery wartościowe:	24 924	-	83 914	-
- notowane	24 924	-	83 914	-
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży	-	524 198	-	477 005
Razem aktywa/zobowiązania finansowe	4 165 511	2 535 684	5 238 741	2 781 680

W pozycji aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu - pochodne instrumenty finansowe o charakterze handlowym zawarta jest korekta wyceny z tytułu ryzyka kontrahenta w kwocie 14 214 tys. zł na 31.12.2015 r. oraz 6 116 tys. zł na 31.12.2014 r.

Przychody odsetkowe z instrumentów dłużnych oraz innych instrumentów o stałej stopie dochodu są ujmowane w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

Zyski i straty powstające z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku handlowym i rewaluacji rachunku zysków i strat.

Wszystkie aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zakwalifikowane do tej kategorii w związku z handlowym charakterem zawieranych transakcji. Na dzień sprawozdawczy 31.12.2015 r. oraz w okresie porównywalnym przy początkowym ujęciu nie wystąpiły przypadki desygnacji do wyżej wymienionej kategorii aktywów finansowych.

w tys. zł

Poniższa tabela przedstawia nominaly instrumentów pochodnych wykazywanych jako pozycje pozabilansowe.

Nominały instrumentów pochodnych	31.12.2015	31.12.2014
1. Transakcje pochodne –terminowe (zabezpieczające)	37 200 049	35 207 413
a) Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	2 115 615	2 988 000
b) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne kupiony (IRS)	3 498 747	2 740 423
c) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne kupiony (CIRS)	15 012 938	14 369 815
d) Swap stopy procentowej zabezpieczający przepływy pieniężne-sprzedany (CIRS)	16 572 749	15 109 175
2. Transakcje pochodne-terminowe (handlowe)	250 073 754	178 576 882
a) Transakcje stopy procentowej	147 668 316	94 948 232
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	130 621 773	86 269 606
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	13 375 000	6 450 000
Opcje na stopę procentową	3 671 543	1 792 126
Forward sprzedany	-	436 500
b) Transakcje walutowe	102 405 438	83 628 650
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	22 949 839	20 757 332
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	22 881 247	20 728 416
Forward kupiony	4 872 628	3 372 360
Forward sprzedany	4 899 101	3 394 071
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	9 061 073	6 331 120
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	9 118 586	6 372 837
Opcje walutowe kupione CALL	6 972 190	5 519 076
Opcje walutowe kupione PUT	7 339 292	5 817 181
Opcje walutowe sprzedane CALL	6 972 190	5 519 076
Opcje walutowe sprzedane PUT	7 339 292	5 817 181
3. Bieżące operacje walutowe	3 022 127	4 653 161
Spot - zakupiony	1 511 171	2 327 749
Spot - sprzedany	1 510 956	2 325 412
4. Transakcje związane z kapitałowymi instrumentami finansowymi	1 485 063	751 380
Instrumenty pochodne - zakupione	731 883	341 307
Instrumenty pochodne - sprzedane	753 180	410 073
5 Opcje kapitałowe związane z podmiotami zależnymi	-	255 738
Razem	291 780 993	219 444 574

Nominały instrumentów pochodnych dla transakcji jednowalutowych (IRS, FRA, opcje niebędące opcjami walutowymi) zostały zaprezentowane wyłącznie jako kwoty nabyte.

21. Pochodne instrumenty zabezpieczające

Pochodne instrumenty zabezpieczające	31.12.2015		31.12.2014	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	116	192 392	-	251 397
Instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne	164 661	1 887 413	238 889	1 006 827
Ogółem zabezpieczające instrumenty finansowe	164 777	2 079 805	238 889	1 258 224

Na dzień 31.12.2015 r. w pozycji pochodne instrumenty zabezpieczające – instrumenty finansowe zabezpieczające przepływy pieniężne zawarta jest korekta wyceny dnia pierwszego dla transakcji start forward CIRS w kwocie (11 719) tys. zł.

Do wyceny transakcji Grupa stosuje model wyceny, w którym nie wszystkie istotne dane przyjęte do wyceny oparte są na obserwowalnych parametrach rynkowych, w związku z czym powstają różnice w wycenie początkowej. Grupa traktuje powyższe różnice jako zysk/stratę dnia pierwszego i amortyzuje w czasie ujmując efekt wyceny w rachunku zysków i strat. Amortyzacja korekty wyceny dnia pierwszego została zawarta w nocie Wynik handlowy i rewaluacja.

w tys. zł

22. Należności od klientów

Należności od klientów	31.12.2015	31.12.2014
Należności od podmiotów gospodarczych	43 307 122	39 149 855
Należności od klientów indywidualnych, w tym:	51 950 070	47 784 052
<i>Należności z tytułu kredytów na nieruchomości</i>	33 720 581	30 860 840
Należności z tytułu leasingu finansowego	4 545 711	3 815 843
Należności od podmiotów sektora publicznego	235 177	190 811
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	17 060	100
Pozostałe należności	6 867	6 420
Należności brutto	100 062 007	90 947 081
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(5 131 163)	(5 126 510)
Razem	94 930 844	85 820 571

W grudniu 2015 roku Bank Zachodni WBK S.A. zaprzestał stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych na bazie makro dla udzielonych kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu w PLN (łącznie 6 relacji). Do dnia zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korekta skumulowana z tytułu wyceny do wartości godziwej dla pozycji zabezpieczanej ujęta w bilansie wyniosła 7 148 tys. zł.

Na dzień 31.12.2014 r. korekta wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka kredytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 19 539 tys. zł.

Szczegóły należności z tytułu leasingu finansowego przedstawia nota 43. Wartość godziwą "Należności od klientów" przedstawia nota 40.

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów	31.12.2015	31.12.2014
Utrata wartości oceniana indywidualnie i portfelowo		
Stan na 31 grudnia roku poprzedniego	(4 446 607)	(3 036 549)
Odpis z tyt. utraty wartości ocenianej indywidualnie i portfelowo nabytej w wyniku objęcia kontroli/połączenia jednostek gospodarczych	-	(1 287 435)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	(926 317)	(975 342)
Spisanie należności w ciężar rezerw/sprzedaż wierzytelności	873 273	815 289
Transfer	36 393	50 920
Różnice kursowe	(8 309)	(13 490)
Stan na koniec okresu	(4 471 567)	(4 446 607)
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty		
Stan na 31 grudnia roku poprzedniego	(679 903)	(453 176)
Odpis z tyt. utraty wartości na poniesione niezidentyfikowane straty nabytej w wyniku objęcia kontroli/połączenia jednostek gospodarczych	-	(302 550)
Odpisy/rozwiązania bieżącego okresu	22 761	98 636
Transfer	193	(19 104)
Różnice kursowe	(2 647)	(3 709)
Stan na koniec okresu	(659 596)	(679 903)
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(5 131 163)	(5 126 510)

W czerwcu 2014 roku Santander Consumer Bank S.A. dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów samochodowych i ratalnych o wartości na moment transakcji równej 1 751 436 tys. zł. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Auto 2014-1 Limited (SPV1) z siedzibą w Irlandii.

Spółka ta wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów dwie klasy obligacji o łącznej wartości 1 367 mln zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV1. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. Obligacje te początkowo zostały w całości objęte przez SCB, po czym obligacje klasy A i B zostały odsprzedane podmiotom zewnętrznym, zarówno w transakcjach bezwarunkowych oraz transakcjach z przyrzeczeniem odkupu (typu repo). W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 20.06.2025 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 3 lat od daty zawarcia transakcji.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV1 pożyczki podporządkowanej o wartości na dzień 31.12.2015 r. wynoszącej 391 728 tys. zł. Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji.

w tys. zł

Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych ze środków posiadanych przez SPV1, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie. Wartość obligacji sekurytyzacyjnych będących w posiadaniu SCB na dzień 31.12.2015 r. wynosiła 119 990 tys. zł.

We wrześniu 2015 roku Santander Consumer Bank S.A. dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów ratalnych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 2015-1 sp. z o.o (SPV2) z siedzibą w Polsce.

Spółka ta wyemitowała na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 1 051 125 000 zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV2. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 19.08.2025 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 2 lat od daty zawarcia transakcji.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV2 pożyczki podporządkowanej o wartości na dzień 31.12.2015 r. wynoszącej 228 643 tys. zł. Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji. Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych ze środków posiadanych przez SPV2, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie.

W świetle zapisów MSR 39 warunki umowne obu sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego SCB. W związku z powyższym SCB rozpoznaje sekurytyzowane aktywa na 31.12.2015 r. w pozycji Należności od klientów w wartości netto 1 586 946 tys. zł i jednocześnie zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji w pozycji Zobowiązania wobec klientów w wysokości 1 792 283 tys. zł.

Wpływ decyzji Szwajcarskiego Banku Narodowego na walutowe kredyty na nieruchomości

W wyniku decyzji Szwajcarskiego Banku Narodowego o uwolnieniu kursu franka szwajcarskiego, w styczniu 2015 r. nastąpiła istotna deprecjacja kursu złotego w stosunku do franka szwajcarskiego. Na dzień 31.12.2014 r. średni kurs NBP dla relacji PLN/CHF wynosił 3,5447 podczas gdy na 31.12.2015 r. wyniósł on 3,9394. Zmiana w kursie miała istotny wpływ na wartość oraz profil ryzyka aktywów, zobowiązań oraz pozabilansowych instrumentów finansowych denominowanych w tej walucie obcej.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany kursu franka szwajcarskiego do złotego na ekwiwalent złotowy portfela kredytów na nieruchomości według stanu na 31.12.2014 r. oraz na 31.12.2015 r. dla Grupy Kapitałowej Banku Zachodniego WBK S.A.:

Rozbicie walutowe kredytów na nieruchomości brutto	31.12.2015	31.12.2014
Kredyty na nieruchomości denominowane w CHF, w tym:	13 853 060	13 405 583
<i>Bank Zachodni WBK S.A.</i>	10 809 116	10 444 894
<i>Santander Consumer Bank S.A.</i>	3 043 944	2 960 689
Kredyty na nieruchomości w pozostałych walutach, w tym:	19 867 521	17 455 257
w PLN	17 536 095	14 955 125
Razem	33 720 581	30 860 840

Grupa Banku Zachodniego WBK aktywnie zarządza pozycją walutową w CHF za pomocą instrumentów pochodnych (SWAP) oraz finansowania bezpośredniego w postaci kredytów i transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Na koniec grudnia 2015 r. wolumeny wyżej wymienionych instrumentów wynosiły odpowiednio 2,7 mld CHF oraz 0,9 mld CHF.

Profil ryzyka kredytów indeksowanych i denominowanych w CHF

Kredyty walutowe w CHF na dzień 31.12.2015	Wartość brutto	Odpisy z tytułu utraty wartości	Wskaźnik pokrycia odpisami
Kredyty pracujące	13 648 460	98 587	0,72%
Kredyty niepracujące	204 600	92 173	45,05%
Razem	13 853 060	190 760	

Średni wskaźnik LTV portfela i wskaźnik kredytów niepracujących wynosiły odpowiednio 114% i 1,5%. Według stanu na 31.12.2015 r. 99% portfela kredytów walutowych w CHF udzielone zostało przed 2009 rokiem.

Zgodnie z zaleceniem Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 23.10.2015 r.:

- Bank Zachodni WBK S.A. utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego 0,72 p.p. w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych;

w tys. zł

- Santander Consumer Bank S.A. (należący do Grupy Banku Zachodniego WBK S.A.) utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego 1,07 p.p. w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych.

23. Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	31.12.2015	31.12.2014
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży wyceniane według wartości godziwej		
Dłużne papiery wartościowe	23 463 634	26 152 181
Papiery wartościowe Skarbu Państwa:	18 621 755	19 971 450
- obligacje	18 621 755	19 971 450
Papiery wartościowe banku centralnego:	2 599 243	3 959 781
- bony	2 599 243	3 959 781
Komercyjne papiery wartościowe:	2 242 636	2 220 950
- obligacje	2 242 636	2 220 950
Kapitałowe papiery wartościowe	1 149 147	886 937
- notowane	70 670	66 406
- nienotowane	1 078 477	820 531
Certyfikaty inwestycyjne	9 297	17 975
Razem	24 622 078	27 057 093

Według stanu na 31.12.2015 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 17 149 239 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 6 314 394 tys. zł.

Według stanu na 31.12.2014 r. dłużne papiery wartościowe wyceniane według wartości godziwej o stałej stopie procentowej wynoszą 19 581 097 tys. zł, natomiast papiery o zmiennej stopie wynoszą 6 571 084 tys. zł.

Na dzień 31.12.2015 r. korekta do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka wartości godziwej dłużnych papierów wartościowych objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła 177 761 tys. zł, na dzień 31.12.2014 r. korekta wynosiła 216 207 tys. zł.

Nienotowane kapitałowe instrumenty finansowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, dla których brak jest aktywnego rynku są ujmowane według kosztu nabycia i poddawane testowi na utratę wartości lub ich wartość godziwa ustalana jest w oparciu o modele wyceny. Na dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości godziwej nienotowanych instrumentów finansowych sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży.

Na podstawie informacji otrzymanych od Visa Europe Limited, z tytułu proponowanej sprzedaży 100% udziałów Visa Europe do Visa Inc. Grupa BZ WBK SA, jako posiadacz 2 akcji w Visa Europe (BZ WBK i SCB) o wartości nominalnej 10 euro każda, nabyła uprawnienia do łącznego wynagrodzenia z tytułu tej transakcji, w łącznej kwocie 64 865 183 euro, w tym:

- 48 293 121 euro w gotówce, oraz
- 16 572 062 euro w akcjach Visa Inc.,

Powyższa kwota wynagrodzenia nie jest jeszcze ostateczna i może ulec zmianie, na skutek kosztów transakcyjnych, zapisów umownych oraz skutecznych odwołań uprawnionych członków.

W ocenie Grupy BZ WBK powyższa informacja stanowi wystarczającą przesłankę od rewizji szacunku wartości godziwej posiadanego udziału. Uwzględniając wymienione powyżej czynniki niepewności Grupa BZ WBK rozpoznała zmianę wartości godziwej posiadanego udziału do kwoty 62 mln euro tj. 264.2 mln zł. Zmiana wartości udziałów sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży została odzwierciedlona w pozostałych całkowitych dochodach z uwzględnieniem wpływu podatku odroczonego. Powyższa wycena została ujawniona w ramach kategorii III wartości godziwej w nocie 40.

Ostateczne potwierdzenie wynagrodzenia należnego Bankom powinno nastąpić 1 marca 2016 roku, a jego rozliczenie - do dnia 30 czerwca 2016 r. Finalizacja transakcji planowana jest na 2 kwartał 2016 r. i uzależniona jest od otrzymania stosownych zgód regulacyjnych.

Wycena do wartości godziwej inwestycji w podmioty Grupy Aviva Polska jest dokonywana dla każdej z trzech inwestycji z wykorzystaniem modeli wyceny bazujących na metodzie porównawczej oraz dochodowej. Na dzień 31.12.2014 r. i 31.12.2015 r. nie dokonano zmian w wycenie do wartości godziwej inwestycji w podmioty Grupy Aviva Polska.

Wartość godziwą „Inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” przedstawia nota 40.

w tys. zł

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty finansowe z prawem do kapitału	Razem
Stan na 1 stycznia 2015	26 152 181	904 912	27 057 093
Zwiększenia	124 520 434	6 805	124 527 239
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(126 454 096)	(21 346)	(126 475 442)
Wycena do wartości godziwej	(416 286)	269 806	(146 480)
Zmiana stanu odsetek naliczonych	(37 741)	-	(37 741)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(1 733)	(1 733)
Różnice kursowe	34 657	-	34 657
Korekta inwestycyjnych aktywów finansowych z tytułu utraty kontroli nad podmiotami BZ WBK -Aviva	(335 515)	-	(335 515)
Stan na 31 grudnia 2015	23 463 634	1 158 444	24 622 078

Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty finansowe z prawem do kapitału	Razem
Stan na 1 stycznia 2014	21 217 376	873 388	22 090 764
Inwestycyjne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nabyte w wyniku objęcia kontroli / połączenia jednostek gospodarczych	1 793 202	1 111	1 794 313
Zwiększenia	256 677 919	44 474	256 722 393
Zmniejszenia (sprzedaż i zapadalność)	(254 259 306)	(10 962)	(254 270 268)
Wycena do wartości godziwej	710 816	3 751	714 567
Zmiana stanu odsetek naliczonych	(58 524)	-	(58 524)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(6 850)	(6 850)
Różnice kursowe	70 698	-	70 698
Stan na 31 grudnia 2014	26 152 181	904 912	27 057 093

24. Inwestycje w podmioty stowarzyszone

Inwestycje w podmioty stowarzyszone	31.12.2015	31.12.2014
Podmioty stowarzyszone	831 142	42 792
Razem	831 142	42 792

Zmiana stanu inwestycji w podmioty stowarzyszone	31.12.2015	31.12.2014
Stan na 1 stycznia	42 792	63 444
Udział w zysku/ (stracie)	27 711	1 385
Dywidendy	(5 721)	-
Odpis z tytułu utraty wartości	-	(4 095)
Reklasyfikacja*	766 360	(17 942)
Stan na koniec okresu	831 142	42 792

*W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUnŻ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w nocie 49.

Informacje dotyczące reklasyfikacji podmiotów Krynicki Recykling S.A. oraz Metrohouse Franchise S.A. na dzień 31.12.2014 r. zawiera nota 49.

Wartość godziwą inwestycji w podmioty stowarzyszone przedstawia nota 40.

w tys. zł

Inwestycje w podmioty stowarzyszone wg stanu na 31.12.2015

Nazwa jednostki	POLFUND - Fundusz		BZ WBK Aviva	BZ WBK Aviva	Razem
	Poręczeń Kredytowych S.A.*	Metrohouse Franchise S.A.**	Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.	
Siedziba	Szczecin	Warszawa	Poznań	Poznań	
Rodzaj powiązania	spółka stowarzyszona	spółka stowarzyszona	spółka stowarzyszona	spółka stowarzyszona	
Procent posiadanego kapitału***	50,00	20,13	49,00	49,00	
Wartość bilansowa	42 803	-	390 892	397 447	831 142
Aktywa jednostki razem	95 408	25 260	935 896	315 012	1 371 576
Kapitał własny jednostki, w tym:	85 605	21 267	78 929	138 033	323 834
Kapitał zakładowy	16 000	20 678	24 250	27 000	87 928
pozostały kapitał własny, w tym:	69 605	589	54 679	111 033	235 906
<i>niepodzielony zysk (niepokryta strata) z lat ubiegłych</i>	-	381	-	-	381
<i>zysk (strata) netto</i>	1 541	175	30 688	40 312	72 716
Zobowiązania jednostki	9 803	3 993	856 967	176 979	1 047 742
Przychody	8 885	3 624	239 430	164 415	416 354
Koszty	6 966	3 360	(201 500)	(114 223)	(305 397)

* wybrane dane finansowe według stanu na 30.11.2015

** wybrane dane finansowe według stanu na 30.09.2015

*** stanowi jednocześnie udział w wyniku jednostki stowarzyszonej

Nazwa jednostki	Rodzaj działalności
POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	udzielanie poręczeń kredytowych, lokowanie powierzonych spółce środków pieniężnych i zarządzanie nimi
BZ WBK Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia na życie
BZ WBK Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A.	działalność ubezpieczeniowa, ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe
Metrohouse Franchise S.A.	pośrednictwo w obrotach nieruchomości; pozostała działalność wydawnicza; przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi; działalność portali internetowych; działalność agencji reklamowych; pozostała działalność

w tys. zł

Inwestycje w podmioty stowarzyszone wg stanu na 31.12.2014

Nazwa jednostki	POLFUND - Fundusz		Razem
	Poręczeń Kredytowych S.A. *	Metrohouse Franchise S.A. **	
Siedziba	Szczecin	Warszawa	
Rodzaj powiązania	spółka stowarzyszona	spółka stowarzyszona	
Procent posiadanego kapitału***	50,00	20,13	
Wartość bilansowa	42 792	-	42 792
Aktywa jednostki razem	93 705	21 617	115 322
Kapitał własny jednostki, w tym:	85 583	20 341	105 924
Kapitał zakładowy	16 000	20 226	36 226
pozostały kapitał własny, w tym:	69 583	115	69 698
<i>niepodzielony zysk (niepokryta strata) z lat ubiegłych</i>	-	-	-
<i>zysk (strata) netto</i>	2 602	115	2 717
Zobowiązania jednostki	8 122	1 276	9 398
Przychody	9 069	716	9 785
Koszty	5 982	571	6 553

* wybrane dane finansowe według stanu na 30.11.2014

** wybrane dane finansowe według stanu na 30.09.2014

*** stanowi jednocześnie udział w wyniku jednostki stowarzyszonej

Nazwa jednostki	Rodzaj działalności
POLFUND - Fundusz Poręczeń Kredytowych S.A.	udzielanie poręczeń kredytowych, lokowanie powierzonych spółce środków pieniężnych i zarządzanie nimi
Metrohouse Franchise S.A.	franczyza biur pośrednictwa sprzedaży i kupna oraz wynajmu nieruchomości

w tys. zł

25. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne Rok 2015	Licencje, patenty, koncesje i podobne	Pozostałe	Nakłady na	Razem
	wartości		wartości niematerialne	
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 206 042	562 406	185 900	1 954 348
Zwiększenia z tytułu:				
-zakupu	-	-	165 691	165 691
-przeniesienia z nakładów	150 855	20 630	-	171 485
-transferów	(396)	-	3 941	3 545
Zmniejszenia z tytułu:				
-likwidacji	(45 631)	(1 352)	(17)	(47 000)
-przeniesienia z nakładów	-	-	(171 485)	(171 485)
-transferów	6	767	(13 377)	(12 604)
-utrata kontroli nad podmiotami BZ WBK -Aviva	(3 217)	(153 424)	-	(156 641)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 307 659	429 027	170 653	1 907 339
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 089 574)	(359 389)	-	(1 448 963)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
-amortyzacji bieżącego okresu	(99 381)	(31 190)	-	(130 571)
-likwidacji	45 525	585	-	46 110
-transferów	18 138	(3 324)	-	14 814
-utrata kontroli nad podmiotami BZ WBK -Aviva	2 914	84 553	-	87 467
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	(10 509)	-	(10 509)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 122 378)	(319 274)	-	(1 441 652)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 307 659	429 027	170 653	1 907 339
Skumulowana amortyzacja	(1 122 378)	(319 274)	-	(1 441 652)
Stan na 31 grudnia 2015	185 281	109 753	170 653	465 687

w tys. zł

Wartości niematerialne Rok 2014	Licencje, patenty, koncesje i podobne wartości	Pozostałe	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 123 931	367 043	100 986	1 591 960
Wartości niematerialne nabyte w wyniku połączenia jednostek gospodarczych	3 477	192 911	22 666	219 054
				-
Zwiększenia z tytułu:				
-zakup	-	-	160 767	160 767
-darowizny	64	-	-	64
-przeniesienia z nakładów	98 393	2 333	-	100 726
-transferów	17 118	125	3 449	20 692
Zmniejszenia z tytułu:				
-likwidacji	(19 429)	(1)	(73)	(19 503)
-przeniesienia z nakładów	-	-	(100 726)	(100 726)
-transferów	(17 512)	(5)	(1 169)	(18 686)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 206 042	562 406	185 900	1 954 348
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(1 032 704)	(52 464)	-	(1 085 168)
Skumulowana amortyzacja powstała w wyniku połączenia jednostek gospodarczych	(3 280)	(172 853)	-	(176 133)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:				
-amortyzacji bieżącego okresu	(82 152)	(123 034)	-	(205 186)
-likwidacji	19 264	1	-	19 265
-transferów	9 298	(10 095)	-	(797)
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	(944)	-	(944)
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(1 089 574)	(359 389)	-	(1 448 963)
Wartość bilansowa				
Wartość wg cen nabycia	1 206 042	562 406	185 900	1 954 348
Skumulowana amortyzacja	(1 089 574)	(359 389)	-	(1 448 963)
Stan na 31 grudnia 2014	116 468	203 017	185 900	505 385

w tys. zł

26. Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały Rok 2015	Nieruchomości	Leasing zwrotny - nieruchomości	Sprzęt informatyczny	Środki transportu	Pozostały majątek trwały	Leasing zwrotny - nakłady	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 056 026	-	728 128	90 590	361 115	-	93 439	2 329 298
Zwiększenia z tytułu:								
-zakupu	-	-	-	-	-	3 067	181 364	184 431
-leasingu	-	39 480	-	40 113	-	-	-	79 593
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	25 772	-	89 217	12 087	11 564	-	-	138 640
-transferów	1 374	-	35 379	2 255	(10 978)	-	11	28 041
Zmniejszenia z tytułu:								
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(137 201)	-	(203 351)	(8 142)	(49 890)	-	(1 837)	(400 421)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	-	(138 640)	(138 640)
-transferów	-	-	(23 909)	(15 290)	-	-	(4 441)	(43 640)
-utrata kontroli nad podmiotami BZ WBK -Aviva	-	-	(422)	(1 239)	(889)	-	(36)	(2 586)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	945 971	39 480	625 042	120 374	310 922	3 067	129 860	2 174 716
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(660 770)	-	(570 174)	(33 422)	(307 982)	-	-	(1 572 348)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:								
-amortyzacji bieżącego okresu	(34 068)	(660)	(54 200)	(15 812)	(15 020)	-	-	(119 760)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	82 593	-	203 133	5 462	46 841	-	-	338 029
-transferów	(424)	-	(12 476)	8 580	10 717	-	-	6 397
-utrata kontroli nad podmiotami BZ WBK -Aviva	-	-	317	538	419	-	-	1 274
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	-	-	-	(10)	2 195	-	-	2 185
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(612 669)	(660)	(433 400)	(34 664)	(262 830)	-	-	(1 344 223)
Wartość bilansowa								
Wartość wg cen nabycia	945 971	39 480	625 042	120 374	310 922	3 067	129 860	2 174 716
Skumulowana amortyzacja	(612 669)	(660)	(433 400)	(34 664)	(262 830)	-	-	(1 344 223)
Stan na 31 grudnia 2015	333 302	38 820	191 642	85 710	48 092	3 067	129 860	830 493

w tys. zł

Rzeczowy majątek trwały Rok 2014	Sprzęt			Pozostały majątek trwały	Środki trwałe w budowie	Razem
	Nieruchomości	informatyczny	Środki transportu			
Wartość w cenie nabycia na początek okresu	1 002 415	729 898	56 714	297 438	58 245	2 144 710
Rzeczowy majątek trwały nabyty w wyniku połączenia jednostek gospodarczych	76 584	12 250	17 391	63 269	424	169 918
Zwiększenia z tytułu:						
-zakup	-	-	-	-	147 039	147 039
-leasingu	-	-	13 893	-	-	13 893
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	2 718	85 460	9 469	14 171	-	111 818
-transferów	20 519	11 448	6 478	4 125	759	43 329
Zmniejszenia z tytułu:						
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	(45 124)	(98 924)	(3 545)	(14 501)	-	(162 094)
-przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(111 818)	(111 818)
-transferów	(1 086)	(12 004)	(9 810)	(3 387)	(1 210)	(27 497)
Wartość w cenie nabycia na koniec okresu	1 056 026	728 128	90 590	361 115	93 439	2 329 298
Skumulowana amortyzacja na początek okresu	(621 009)	(615 500)	(18 951)	(256 608)	-	(1 512 068)
Skumulowana amortyzacja powstała w wyniku połączenia jednostek gospodarczych	(38 832)	(7 065)	(8 939)	(49 658)	-	(104 494)
Zwiększenia/zmniejszenia z tytułu:						
-amortyzacji bieżącego okresu	(31 092)	(46 358)	(11 071)	(14 198)	-	(102 719)
-sprzedaży, likwidacji, darowizny	32 954	98 705	1 920	13 978	-	147 557
-transferów	(2 809)	44	3 632	(1 512)	-	(645)
Odpisy/odwrócenie z tytułu utraty wartości	19	-	(14)	16	-	21
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(660 769)	(570 174)	(33 423)	(307 982)	-	(1 572 348)
Wartość bilansowa						
Wartość wg cen nabycia	1 056 026	728 128	90 590	361 115	93 439	2 329 298
Skumulowana amortyzacja	(660 769)	(570 174)	(33 423)	(307 982)	-	(1 572 348)
Stan na 31 grudnia 2014	395 257	157 954	57 167	53 133	93 439	756 950

w tys. zł

27. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015	31.12.2014
Rezerwy na kredyty i zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym	608 733	632 421
Niezrealizowane zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	767 844	681 206
Inne rezerwy nie będące kosztem podatkowym	142 925	104 450
Przychody przyszłych okresów	406 727	357 322
Różnica między bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	190 921	148 660
Koszty niezrealizowane z tytułu odsetek od kredytów, lokat i papierów wartościowych	89 897	187 002
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością aktywów niefinansowych	212	(358)
Pozostałe	14 647	18 131
Suma aktywów z tytułu podatku odroczonego	2 221 906	2 128 834
Pasywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015	31.12.2014
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży*	(180 535)	(223 373)
Niezrealizowane należności od instrumentów pochodnych	(423 608)	(411 875)
Dochód niezrealizowany z tytułu odsetek od kredytów, papierów wartościowych i lokat międzybankowych	(182 660)	(201 987)
Rezerwa z tyt. zastosowania ulgi inwestycyjnej	(2 203)	(3 227)
Niezrealizowane różnice kursowe z wyceny bilansowej należności i zobowiązań	(8 492)	(6 228)
Wycena akcji/ udziałów w podmiotach zależnych	(152 664)	(84 680)
Pozostałe	(19 936)	(15 854)
Suma pasywów z tytułu podatku odroczonego	(970 098)	(947 224)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	1 251 808	1 181 610

*Zmiany stanu pasywów z tytułu podatku odroczonego zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień 31.12.2015 r. w wyliczeniu aktywów z tyt. podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie 10 684 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie 61 866 tys. zł

Na dzień 31.12.2014 r. w wyliczeniu aktywów z tyt. podatku odroczonego nie uwzględniono skupionych wierzytelności w kwocie 11 874 tys. zł i rezerw na kredyty, które nie staną się kosztem podatkowym w kwocie 95 001 tys. zł

Zmiana stanu podatku odroczonego netto	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	1 181 610	476 430
Zmiany na podatku odroczonego w wyniku połączenia jednostek gospodarczych	-	276 441
Zmiany odniesione do rachunku zysków i strat	36 349	486 100
Zmiany odniesione na pozostałe całkowite dochody netto	39 681	(57 361)
Inne	(5 832)	-
Stan na koniec okresu	1 251 808	1 181 610

Na różnice przejściowe odniesione na kapitał własny składa się podatek odroczonego od wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne.

Na różnice przejściowe odniesione do rachunku zysków i strat składa się podatek odroczonego od wyceny pozostałych aktywów finansowych, rezerw na należności kredytowe oraz innych aktywów i pasywów wykorzystywanych w bieżącej działalności Grupy.

28. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	31.12.2015	31.12.2014
Nieruchomości	638	638
Pozostałe aktywa trwałe	931	740
Razem	1 569	1 378

w tys. zł

29. Pozostałe aktywa

Pozostałe aktywa	31.12.2015	31.12.2014
Należności z tytułu ubezpieczeń*	-	749 309
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	120 024	456 910
Dłużnicy różni	353 994	382 925
Czynne rozliczenia międzyokresowe	133 667	125 754
Aktywa przejęte za długi	37 364	41 425
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	23 508	22 615
Pozostałe	4 608	7 618
Razem	673 165	1 786 556

* W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUnŻ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w notcie 49. Na dzień 31.12.2014 r. zostały rozpoznane należności z tytułu ubezpieczeń.

30. Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	4 637 841	7 045 487
Lokaty	179 260	399 402
Kredyty otrzymane od banków	574 693	548 545
Rachunki bieżące	312 810	366 422
Razem	5 704 604	8 359 856

Na dzień 31.12.2015 r. korekta wartości zabezpieczanego ryzyka depozytów objętych rachunkowością zabezpieczeń wyniosła zero zł (31.12.2014 r. – zero zł).

Wartość godziwą „Zobowiązań wobec banków” przedstawia nota 40.

31. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	59 200 715	58 257 053
depozyty terminowe	26 967 411	30 938 819
w rachunku bieżącym	32 087 123	27 204 883
pozostałe	146 181	113 351
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	39 306 710	33 150 169
depozyty terminowe	20 119 828	16 164 448
w rachunku bieżącym	14 957 442	13 640 292
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	519 052	157 134
kredyty i pożyczki	3 002 047	2 668 541
pozostałe	708 341	519 754
Zobowiązania wobec podmiotów sektora publicznego	3 357 951	3 574 587
depozyty terminowe	1 476 264	1 371 671
w rachunku bieżącym	1 668 272	2 202 706
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	101 138	-
pozostałe	112 277	210
Razem	101 865 376	94 981 809

w tys. zł

Na dzień 31.12.2015 r. depozyty stanowiące zabezpieczenie należności kredytowych wynoszą 505 528 tys. zł (31.12.2014 r. – 395 164 tys. zł).

Wartość godziwą „Zobowiązań wobec klientów” przedstawia nota 40.

32. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane	Termin wymagalności/ wykupu	Waluta	Wartość nominalna
Transza 1	05.08.2020	EUR	100 000
Transza 2 *	14.12.2016	PLN	100 000

* Dotyczy Santander Consumer Bank S.A.

Zamiana stanu zobowiązań podporządkowanych	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	1 539 967	1 384 719
Pożyczki podporządkowane nabyte w wyniku objęcia kontroli/połączenia jednostek gospodarczych	-	100 144
Zwiększenia z tytułu:	168 913	118 364
-odsetki od pożyczki podporządkowanej	45 260	63 659
-różnice kursowe	123 653	54 705
Zmniejszenia z tytułu:	(1 182 246)	(63 260)
-spłata pożyczek podporządkowanych	(1 138 338)	-
-spłata odsetek	(43 908)	(63 260)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	526 634	1 539 967
Krótkoterminowe	2 285	4 903
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	524 349	1 535 064

Pozostałe informacje dotyczące zobowiązań podporządkowanych zostały zaprezentowane w nodzie 5.

W czerwcu 2015 r. Bank dokonał wcześniejszej spłaty pożyczek podporządkowanych z KBC Bank, w kwocie 1 138 338 tys. zł, gdyż zgodnie z przepisami CRD IV/CRR nie mogły być zakwalifikowane do kapitału Tier II.

w tys. zł

33. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	ISIN	Wartość nominalna	Waluta	Termin wymagalności	31.12.2015
SCB00013	nienotowane	25 000	PLN	27.01.2016	
SCBP00330500	nienotowane	50 000	PLN	29.01.2016	
SCBP00310038	nienotowane	38 000	PLN	29.01.2016	
SCB00014	nienotowane	10 000	PLN	03.02.2016	
SCBP00360217	nienotowane	21 700	PLN	12.02.2016	
SCBP00340050	nienotowane	50 000	PLN	12.02.2016	
Bankowe Papiery Wartościowe serii A	PLBZ00000184	230 000	PLN	17.02.2016	
SCB00016	nienotowane	50 000	PLN	24.02.2016	
SCB00030	nienotowane	40 000	PLN	24.03.2016	
SCB00001	nienotowane	60 000	PLN	29.04.2016	
SCB00002	nienotowane	10 000	PLN	29.04.2016	
SCB00027	nienotowane	50 000	PLN	29.04.2016	
SCB00028	nienotowane	20 000	PLN	29.04.2016	
SCB00029	nienotowane	50 000	PLN	13.05.2016	
SCB00005	PLSNTND00026	100 000	PLN	08.08.2016	
Emisja serii A	PLBZ00000150	500 000	PLN	19.12.2016	
Emisja serii B	PLBZ00000168	475 000	PLN	17.07.2017	
SCB00006	PLSNTND00034	100 000	PLN	07.08.2017	
SCB00008	nienotowane	110 000	PLN	30.08.2017	
SCB00010	nienotowane	20 000	PLN	30.08.2017	
SCB00012	PLSNTND00042	215 000	PLN	04.10.2017	
SCB00019	PLSNTND00083	220 000	PLN	30.10.2017	
SCB00022	PLSNTND00091	100 000	PLN	16.02.2018	
SCB00017	PLSNTND00059	50 000	PLN	18.06.2018	
Emisja serii C	PLBZ00000176	485 000	PLN	25.06.2018	
SCB00018	PLSNTND00067	170 000	PLN	12.08.2019	
Obligacje Sekurytyzacyjne Float sprzedaż	XS1275288295	1 051 125	PLN	19.08.2025	
Stan zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu					4 320 891

w tys. zł

34. Pozostałe pasywa

Pozostałe pasywa	31.12.2015	31.12.2014
Rozrachunki z tytułu transakcji giełdowych	25 376	48 377
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	202 317	239 148
Rezerwy, w tym:	516 600	1 595 194
<i>Rezerwy pracownicze</i>	380 724	365 083
<i>Rezerwy na sprawy sporne</i>	48 582	53 128
<i>Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obciążone ryzykiem kredytowym</i>	75 340	87 517
<i>Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe *</i>	-	1 074 445
<i>Rezerwy na restrukturyzację **</i>	8 648	11 721
<i>Inne rezerwy</i>	3 306	3 300
Wierzyciele różni	342 341	332 202
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	232 127	165 124
Rozliczenia publiczno-prawne	52 119	58 952
Rozliczenia międzyokresowe bierne	429 113	362 563
Zobowiązania wobec kontrahentów leasingowych	78 866	29 595
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń oraz pozostałe *	229	854
Zobowiązania do odkupu udziałów w jednostkach zależnych *	-	699 072
Razem	1 879 088	3 531 081

* W wyniku przejęcia kontroli nad spółkami BZ WBK-AVIVA TUO S.A. oraz BZ WBK-AVIVA TUŻ S.A. Grupa rozpoznała zobowiązania z tytułu odkupu udziałów w jednostkach zależnych, zobowiązania z tytułu ubezpieczeń, oraz rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUŃ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w nocie 49.

** Rezerwa restrukturyzacyjna nabyta w wyniku przejęcia kontroli nad Santander Consumer Bank S.A. na 01.07.2014 r. w kwocie 15 547 tys. zł (na dzień 31.12.2015 r. wynosiła 8 648 tys. zł) dotyczyła:

- restrukturyzacji zatrudnienia w banku 3 323 tys. zł (na dzień 31.12.2015 r. w wysokości 2 944 tys. zł) oraz
- likwidacji oddziałów bankowych 12 224 tys. zł (na dzień 31.12.2015 r. w wysokości 5 704 tys. zł).

Rezerwa związana jest z planem restrukturyzacji biznesu Grupy Santander Consumer Finance (SCF) w Polsce, który przyjęty został przez Grupę w roku 2010. Przyjęcie planu było następstwem objęcia przez Grupę SCF kontroli nad AIG Bank Polska S.A. oraz kolejnych działań restrukturyzacyjnych prowadzonych w latach 2013-2014 (m.in. restrukturyzacji biznesu przeniesionego z Santander Consumer Finance Sp. z o.o.). Rezerwa związana jest także z wdrożeniem Programu Doskonałość Operacyjna w 2015 roku.

Przewiduje się, że przepływy pieniężne związane z utworzoną rezerwą restrukturyzacyjną w przeważającej części wystąpią w latach 2016-2018.

Grupa tworzy rezerwy wynikające z istniejącego obowiązku na prawne lub zwyczajowo oczekiwane, pewne lub w dużym stopniu prawdopodobne zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować. Zobowiązania te wynikają z przeszłych zdarzeń i prawdopodobny jest wypływ środków w celu ich zaspokojenia.

Na rezerwy pracownicze składają się kategorie wymienione w nocie 50.

w tys. zł

Zmiana stanu rezerw	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	1 595 194	1 555 371
Rezerwy pracownicze	365 083	293 962
Rezerwy na sprawy sporne	53 128	45 104
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	87 517	95 934
Rezerwy techniczno ubezpieczeniowe	1 074 445	1 117 071
Rezerwy na restrukturyzację	11 721	-
Inne rezerwy	3 300	3 300
Rezerwy nabyte w wyniku objęcia kontroli/połączenia jednostek gospodarczych	-	81 230
Rezerwy pracownicze	-	36 243
Rezerwy na sprawy sporne	-	11 309
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	-	18 131
Rezerwy techniczno ubezpieczeniowe	-	-
Rezerwy na restrukturyzację	-	15 547
Inne rezerwy	-	-
Zawiązania rezerw	426 999	495 283
Rezerwy pracownicze	297 134	312 857
Rezerwy na sprawy sporne	12 320	13 527
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	115 734	167 454
Rezerwy techniczno ubezpieczeniowe	-	-
Rezerwy na restrukturyzację	1 805	1 445
Inne rezerwy	6	-
Wykorzystania rezerw	(243 547)	(256 263)
Rezerwy pracownicze	(236 171)	(257 891)
Rezerwy na sprawy sporne	(7 628)	(254)
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	252	1 882
Rezerwy techniczno ubezpieczeniowe	-	-
Rezerwy na restrukturyzację	-	-
Inne rezerwy	-	-
Rozwiązania rezerw	(1 262 363)	(280 427)
Rezerwy pracownicze	(45 639)	(20 088)
Rezerwy na sprawy sporne	(9 238)	(16 558)
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	(128 163)	(195 884)
Rezerwy techniczno ubezpieczeniowe	(1 074 445)	(42 626)
Rezerwy na restrukturyzację	(4 878)	(5 271)
Inne rezerwy	-	-
Inne zmiany rezerw	317	-
Rezerwy pracownicze	317	-
Rezerwy na sprawy sporne	-	-
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	-	-
Rezerwy na restrukturyzację	-	-
Inne rezerwy	-	-
Stan na koniec okresu	516 600	1 595 194
Rezerwy pracownicze	380 724	365 083
Rezerwa na sprawy sporne	48 582	53 128
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem kredytowym	75 340	87 517
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	-	1 074 445
Rezerwy na restrukturyzację	8 648	11 721
Inne rezerwy	3 306	3 300

w tys. zł

35. Kapitał akcyjny**31.12.2015**

Seria	Emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
				99 234 534	992 345

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Akcjonariuszami posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Banku Zachodniego WBK S.A. byli Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 69,41% ogólnej liczby głosów na WZ oraz Nationale Nederlanden OFE z udziałem w wysokości 5,15%.

31.12.2014

Seria	Emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii wg ceny nominalnej w tys. zł
A	na okaziciela	brak	brak	5 120 000	51 200
B	na okaziciela	brak	brak	724 073	7 241
C	na okaziciela	brak	brak	22 155 927	221 559
D	na okaziciela	brak	brak	1 470 589	14 706
E	na okaziciela	brak	brak	980 393	9 804
F	na okaziciela	brak	brak	2 500 000	25 000
G	na okaziciela	brak	brak	40 009 302	400 093
H	na okaziciela	brak	brak	115 729	1 157
I	na okaziciela	brak	brak	1 561 618	15 616
J	na okaziciela	brak	brak	18 907 458	189 075
K	na okaziciela	brak	brak	305 543	3 055
L	na okaziciela	brak	brak	5 383 902	53 839
				99 234 534	992 345

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł. Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

Akcjonariuszami posiadającym co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Banku Zachodniego WBK S.A. byli Banco Santander S.A. posiadający pakiet kontrolny uprawniający do wykonywania 69,41% ogólnej liczby głosów na WZ oraz ING OFE z udziałem w wysokości 5,15%.

Podwyższenie kapitału i dopuszczenie akcji nowej emisji do obrotu giełdowego

W III kwartale 2014 r. Bank wyemitował 305 543 akcji zwykłych na okaziciela serii K (rejestracja w dniu 11 lipca 2014 r.) o wartości nominalnej 3,1 mln zł w ramach realizacji Programu Motywacyjnego IV dla pracowników Grupy, a następnie 5 383 902 akcji zwykłych serii L o wartości emisyjnej 2 156,4 mln zł (rejestracja w dniu 18 lipca 2014 r.), które zostały zaoferowane i objęte przez Santander Consumer Finance S.A. w zamian za świadczenie niepieniężne w postaci akcji Santander Consumer Bank S.A. Wartość nominalna akcji serii L w kwocie 53 839 tys. zł zwiększyła kapitał akcyjny, natomiast nadwyżka ze sprzedaży akcji ponad ich wartość nominalną w kwocie 2 102 575 tys. zł zasilila kapitał zapasowy.

w tys. zł

36. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2015	31.12.2014
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	649 810	649 810
Premia akcyjna	7 035 424	7 035 424
Inne kapitały rezerwowe w tym::	7 000 685	4 624 190
<i>Kapitał rezerwowy**</i>	<i>7 028 781</i>	<i>5 618 518</i>
<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>635 729</i>	<i>353 785</i>
<i>Korekta kapitałów własnych z tytułu przejęcia kontroli nad Santander Consumer Bank</i>	<i>(663 825)</i>	<i>(663 825)</i>
<i>Korekta z tytułu zobowiązania do odkupu udziałów w jednostkach zależnych*</i>	<i>-</i>	<i>(684 288)</i>
Razem	14 685 919	12 309 424

* W wyniku przejęcia kontroli nad spółkami BZ WBK-AVIVA TUO S.A. oraz BZ WBK-AVIVA TUŻ S.A. Grupa rozpoznała korektę z tytułu zobowiązania z tytułu odkupu udziałów w jednostkach zależnych.

** W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUŃ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w nocie 49.

Premia akcyjna (emisyjna) - powstaje z nadwyżki nad wartością nominalną sprzedanych akcji po odjęciu kosztów emisji akcji i stanowi kapitał rezerwowy Banku.

Według stanu na 31.12.2015 r. w kapitale rezerwowym znajduje się efekt planu opcyjnego w wysokości 104 537 tys. zł., według stanu na 31.12.2014 r. w kapitale rezerwowym znajduje się efekt planu opcyjnego w wysokości 85 782 tys. zł

Inne zmiany pozostałych kapitałów zostały zaprezentowane w skonsolidowanych zestawieniach zmian w kapitałach własnych za 2015 i 2014 rok.

Statutowy kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku netto zgodnie z obowiązującym Statutem Banku. Kapitał ten nie podlega podziałowi. Tworzony jest on na pokrycie strat bilansowych. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy z zysku netto powinny wynosić co najmniej 8 % zysku netto i dokonywane są od czasu osiągnięcia przez kapitał zapasowy wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego Banku. Wysokość odpisu uchwalana jest przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Kapitał rezerwowy tworzony jest z odpisów z zysku po opodatkowaniu, w wysokości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Decyzje o wykorzystaniu kapitału rezerwowego podejmuje Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

37. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny	31.12.2015	31.12.2014
Kapitały według stanu na 31 grudnia	951 546	708 907
Zmiana wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	163 308	706 961
Wycena brutto z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(107 777)	(172 108)
Rezerwa na odprawy emerytalne-zyski/(straty) aktuarialne	8 055	(14 408)
Przeniesienie z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	(276 368)	(220 445)
Wpływ odpisów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	38 150	(57 361)
Razem	776 914	951 546

w tys. zł

38. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa BZ WBK S.A. stosuje rachunkowość zabezpieczeń zgodnie z założeniami zarządzania ryzykiem opisanymi w nocie 4 skonsolidowanego sprawozdania rocznego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Grupa Banku Zachodniego WBK SA stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej w odniesieniu do następujących klas instrumentów finansowych:

- Dłużnych papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu denominowanych w złotych i euro,
- Kredytów o stałym oprocentowaniu denominowanych w złotych.

Transakcjami zabezpieczającymi wartość godziwą są transakcje typu Interest Rate Swap i Overnight Indexed Swap, dla których Bank płaci stałą stopę i otrzymuje zmienną. Zabezpieczanym ryzykiem jest zmiana wartości godziwej instrumentu lub portfela na skutek zmian rynkowych stóp procentowych. Transakcje te nie zabezpieczają przed zmianami wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego.

Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem korekty do wartości godziwej z tytułu zabezpieczanego ryzyka.

Szczegóły dotyczące poszczególnych grup transakcji zabezpieczających na 31.12.2015 r. i w okresie porównywalnym zawierają poniższe tabele:

31.12.2015		Obligacje
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego		2 115 615
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka		(181 935)
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)		177 761
Ryzyko zabezpieczane		Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku		do roku 2023

31.12.2014	Obligacje	Kredyty
Wartość nominalna instrumentu zabezpieczającego	1 838 000	1 150 000
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego z tytułu zabezpieczenia ryzyka	(215 921)	(20 870)
Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczanego z tytułu zabezpieczanego ryzyka należność/(zobowiązanie)	216 207	19 540
Ryzyko zabezpieczane		Ryzyko stopy procentowej
Okres przez jaki instrumenty mają wpływ na wynik Banku	do roku 2023	do roku 2018

W grudniu 2015 roku Bank Zachodni WBK S.A. zaprzestał stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ryzyka stóp procentowych na bazie makro dla udzielonych kredytów gotówkowych o stałym oprocentowaniu w PLN (łącznie 6 relacji). Do dnia zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korekta skumulowana z tytułu wyceny do wartości godziwej dla pozycji zabezpieczanej ujęta w bilansie wyniosła 7 148 tys. zł. Kwota ta będzie amortyzowana do rachunku zysków i strat zgodnie z pierwotnymi terminami, na jakie były ustanawiane poszczególne relacje zabezpieczające. Większość tej kwoty zostanie ujęta w rachunku zysków i strat roku 2016, a całość trafi do rachunku zysków i strat do końca 2018 roku. W roku 2015 do rachunku zysków i strat z tytułu powyższej amortyzacji przeniesiono kwotę 0 tys. zł.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych w stosunku do portfeli kredytów o zmiennym oprocentowaniu w PLN i denominowanych w EUR, USD i CHF. Strategie zabezpieczające stosowane w Grupie Banku Zachodniego WBK S.A. mają na celu zabezpieczenie ekspozycji Grupy przed ryzykiem zmiany wielkości przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z ryzyka stóp procentowych oraz dla portfeli denominowanych do walut obcych, również z ryzyka walutowego. Powiązania zabezpieczające konstruowane są przy użyciu transakcji Interest Rate Swap, kontraktów FX Swap oraz dwuwalutowych Currency Interest Rate Swap. W celu pomiaru efektywności zabezpieczenia Bank stosuje metodę tzw. „derywatu hipotetycznego”, w której zabezpieczany portfel kredytów odzwierciedlony jest transakcją pochodną o określonej charakterystyce. Pozycje zabezpieczane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. Pozycje zabezpieczające wyceniane są do wartości godziwej.

w tys. zł

Przy spełnionych warunkach efektywności powizań, zmiana wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitałach własnych.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. wartość nominalna pozycji zabezpieczającej wyniosła 20 071 496 tys. zł (31 grudnia 2014 r. – 17 849 598 tys. zł). Korekta do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego wyniosła (241 359) tys. zł (31 grudnia 2014 r. – (133 582 tys. zł), ta sama kwota po pomniejszeniu o podatek odroczone rozpoznana jest w kapitałach własnych Banku, w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny. Instrumenty zabezpieczające zostały zawarte na okres do roku 2028.

Część nieefektywna wyceny instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne wyniosła (11 582) tys. zł na 31.12.2015 r. oraz (12 176) tys. zł 31.12.2014 r. i została odniesiona do rachunku zysków i strat do pozycji „Wynik handlowy i rewaluacja”.

39. Transakcje z przyrzeczeniem odkupu i odsprzedaży

Grupa pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po z góry ustalonej cenie.

Przedmiotem transakcji repo i sell-buy-back mogą być papiery wartościowe stanowiące portfel bilansowy Grupy.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy-back stanowiące portfel bilansowy Grupy, nie są usuwane z bilansu, gdyż Grupa zachowuje znacząco wszystkie korzyści, stanowiące przychody odsetkowe od zastawionych papierów, i ryzyka, ryzyko stopy procentowej i ryzyko kredytowe emitenta, wynikające z tych aktywów.

	31.12.2015 wartość bilansowa	31.12.2014 wartość bilansowa
Zobowiązania wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (z klauzulą przyrzeczenia odkupu):	5 258 031	7 202 621
Wartość papierów (obligacji skarbowych) zablokowanych po stronie aktywów	5 187 346	7 195 004
Należności z klauzulą odsprzedaży	289 260	397 017

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie opisane powyżej koszty oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów oraz możliwość ich sprzedaży pozostają po stronie Grupy.

Grupa nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell-back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Grupa nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell-back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Grupę, które Grupa ma prawo sprzedać lub zastawić.

Instrumenty finansowe stanowiące zabezpieczenie dla transakcji z przyrzeczeniem odkupu (reverse repo) mogą podlegać sprzedaży lub obciążeniu w ramach standardowo zawartych umów, ale podlegają zwrotowi w dacie zapadalności transakcji.

Na dzień 31.12.2014 r. w SCB istniały instrumenty finansowe stanowiące zabezpieczenie podstawy dla zawartych transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo) o wartości 263 432 tys. zł, których termin zapadalności jest krótszy od terminu zapadalności transakcji pierwotnej. Na dzień 31.12.2015 w SCB nie istniały instrumenty finansowe stanowiące zabezpieczenie podstawy dla zawartych transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo), których termin zapadalności byłby krótszy od terminu zapadalności transakcji pierwotnej.

w tys. zł

40. Wartość godziwa

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązań w przeprowadzonej na zwykłych warunkach transakcji między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla poszczególnych grup aktywów i pasywów.

Aktywa	31.12.2015		31.12.2014	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	6 229 853	6 229 853	6 806 521	6 806 521
Należności od banków	3 853 257	3 853 257	2 523 063	2 523 063
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	4 165 511	4 165 511	5 238 741	5 238 741
Pochodne instrumenty zabezpieczające	164 777	164 777	238 889	238 889
Należności od klientów	94 930 844	95 615 899	85 820 571	85 835 391
Inwestycyjne aktywa finansowe	24 622 078	24 622 078	27 057 093	27 057 093
Inwestycje w podmioty stowarzyszone	831 142	831 142	42 792	42 792
Pasywa				
Zobowiązania wobec banków	5 704 604	5 704 604	8 359 856	8 359 856
Pochodne instrumenty zabezpieczające	2 079 805	2 079 805	1 258 224	1 258 224
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	2 535 684	2 535 684	2 781 680	2 781 680
Zobowiązania podporządkowane	526 634	603 709	1 539 967	1 789 755
Zobowiązania wobec klientów	101 865 376	101 891 082	94 981 809	94 975 685

Poniżej znajduje się podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwych instrumentów finansowych z powyższej tabeli.

Aktywa i zobowiązania finansowe niewyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej

W Grupie znajdują się instrumenty finansowe, które zgodnie z MSSF w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Dla oszacowania wartości godziwej tych instrumentów zastosowano następujące metody i założenia.

Należności od banków: Wartość godziwa lokat i depozytów jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego pozostającym w terminie do wykupu dla należności o podobnym ryzyku kredytowym i w danej walucie.

Należności od klientów: Są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu rezerw. Wartość godziwa zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek nastąpią będą w terminach uzgodnionych w umowach. Oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego (marż) od momentu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych. Na dzień bilansowy nie dokonano oszacowania wartości godziwej dla portfela kredytów hipotecznych denominowanych w CHF ze względu na brak aktywnego rynku dla podobnych produktów. Jednakże, w przypadku części portfela kredytów hipotecznych denominowanych w CHF, przejętego z Kredyt Banku, wartość bilansowa zawiera w sobie komponent wartości godziwej ustalonej na dzień połączenia

Inwestycyjne aktywa finansowe niewyceniane do wartości godziwej: Grupa nie stosuje wyceny do wartości godziwej w odniesieniu do grupy nienotowanych kapitałowych papierów wartościowych, dla których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie wartości godziwej.

W sprawozdaniu z pozycji finansowej instrumenty z prawem do kapitału prezentowane są w cenie nabycia skorygowanej o odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości. Dłużne instrumenty finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Inwestycje w podmioty stowarzyszone: Aktywa finansowe stanowiące udziały w podmiotach stowarzyszonych zostały zaprezentowane wg wyceny metodą praw własności. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej jest to najlepsze możliwe do ustalenia przybliżenie wartości godziwej dla tych instrumentów.

Zobowiązania wobec banków i zobowiązania wobec klientów: Wartość godziwą depozytów o terminie wymagalności powyżej 6 miesięcy oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi właściwymi dla

w tys. zł

depozytów o zbliżonych terminach wymagalności. W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie, bez ustalonej daty wymagalności lub o terminie wymagalności do 6 miesięcy, zakłada się, że ich wartość godziwa nie różni się istotnie od wartości bilansowej. Znaczenie długoterminowej współpracy z depozytariuszami nie jest brane pod uwagę w procesie szacowania wartości godziwej tych instrumentów.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane: Wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. Wartość godziwa tych instrumentów nie różni się istotnie od ich wartości bilansowej.

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

W prezentowanych okresach sprawozdawczych Grupa dokonała następującego zaklasyfikowania instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do wartości godziwej do odpowiednich kategorii:

Kategoria I (kwotowania aktywnego rynku): dłużne, kapitałowe i pochodne instrumenty finansowe, które na dzień bilansowy zostały wycenione na podstawie cen kwotowanych na aktywnym rynku. Do tej kategorii Grupa klasyfikuje stałoprocentowe obligacje Skarbu Państwa, bony skarbowe, euroobligacje rządu niemieckiego, euroobligacje rządu amerykańskiego, akcje spółek notowanych na giełdzie oraz kontrakty terminowe na indeks WIG 20.

Kategoria II (techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku): Zaliczone do niej są instrumenty pochodne oraz zmiennoprocentowe obligacje Skarbu Państwa. Powyższe obligacje zostały wycenione w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych bazujący na krzywej dyskontowej uzyskanej z rynku stałoprocentowych obligacji skarbowych.

Kategoria III (techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku): Do kategorii tej należą niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe, wycenione przez Grupę na podstawie eksperckiego modelu wyceny; certyfikaty inwestycyjne wycenione na dzień bilansowy na podstawie ceny ogłaszanej przez fundusz.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz w okresach porównywalnych Grupa zaklasyfikowała instrumenty finansowe do następujących kategorii wartości godziwej:

31.12.2015	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 743 074	2 420 598	1 839	4 165 511
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	164 777	-	164 777
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	15 299 779	8 163 855	-	23 463 634
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	51 754	-	1 106 690	1 158 444
Razem	17 094 607	10 749 230	1 108 529	28 952 366
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	524 198	2 011 486	-	2 535 684
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	2 079 805	-	2 079 805
Razem	524 198	4 091 291	-	4 615 489

31.12.2014	Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 878 034	3 359 317	1 390	5 238 741
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	238 889	-	238 889
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	16 581 263	9 570 918	-	26 152 181
Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	54 155	-	850 757	904 912
Razem	18 513 452	13 169 124	852 147	32 534 723
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	477 005	2 304 675	-	2 781 680
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	1 258 224	-	1 258 224
Razem	477 005	3 562 899	-	4 039 904

w tys. zł

Poniższe tabele prezentują uzgodnienie zmiany stanu instrumentów finansowych, których wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku.

Kategoria III	Aktywa finansowe			Zobowiązania finansowe
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
31.12.2015				
Na początek okresu	1 390	-	850 757	-
Zyski lub straty	23	-	262 004	-
<i>rozpoznane w rachunku zysków i strat</i>	23	-	-	-
<i>rozpoznane w kapitałach własnych</i>	-	-	262 004	-
Zakupy	1 278	-	6 597	-
Sprzedaże	(852)	-	(15 820)	-
Splaty/zapadalność	-	-	-	-
Odpis z tytułu utraty wartości	-	-	-	-
Transfer	-	-	3 152	-
Na koniec okresu	1 839	-	1 106 690	-

Kategoria III	Aktywa finansowe			Zobowiązania finansowe
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty dłużne	Inwestycyjne aktywa finansowe - instrumenty kapitałowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
31.12.2014				
Na początek okresu	-	-	836 536	-
Zyski lub straty	-	-	-	-
<i>rozpoznane w rachunku zysków i strat</i>	-	-	-	-
<i>rozpoznane w kapitałach własnych</i>	-	-	-	-
Zakupy	-	-	5 868	-
Sprzedaże	-	-	(100)	-
Splaty/zapadalność	-	-	-	-
Odpis z tytułu utraty wartości	-	-	(3 799)	-
Transfer	1 390	-	12 252	-
Na koniec okresu	1 390	-	850 757	-

41. Zobowiązania warunkowe

Informacja o wszczętych postępowaniach sądowych

Na dzień 31.12.2015 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku oraz spółek zależnych, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosiła 483 466 tys. zł, co stanowi 2,35% kapitałów własnych Grupy. W kwocie tej 256 443 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Grupy, 211 811 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Grupa jest pozwany, natomiast 15 212 tys. zł to wartość wierzytelności Grupy w sprawach o układ lub upadłość.

Na dzień 31.12.2015 r. wartość istotnych zakończonych postępowań sądowych wynosiła 80 040 tys. zł.

Na dzień 31.12.2014 r. nie występowały postępowania przed sądem lub organami administracji państwowej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności Banku oraz spółek zależnych, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

Łącznie wartość wszystkich prowadzonych spraw sądowych wynosi 364 074 tys. zł, co stanowi 2,02% kapitałów własnych Grupy. W kwocie tej 176 684 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach z powództwa (wniosku) Grupy, 182 274 tys. zł to wartość przedmiotu sporu w sprawach, w których Grupa jest pozwany, natomiast 5 116 tys. zł to wartość wierzytelności Grupy w sprawach o układ lub upadłość.

w tys. zł

Na dzień 31.12.2014 r. wartość zakończonych postępowań sądowych wynosiła 187 263 tys. zł.

Bank tworzy rezerwy na ryzyko prawne w przypadku gdy wewnętrznie przeprowadzona ocena ryzyka związanego z daną sprawą sądową daje podstawy do oczekiwań potencjalnego wypływu środków pieniężnych. Kwoty rezerw na sprawy sporne zostały zaprezentowane w nocie 34.

Zobowiązania pozabilansowe

Wartości zobowiązań warunkowych oraz transakcji pozabilansowych z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane poniżej. Wartości gwarancji i akredytyw pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

Zobowiązania warunkowe udzielone	31.12.2015	31.12.2014
Zobowiązania udzielone		
- finansowe:	21 870 729	19 959 943
- linie kredytowe	18 462 963	17 047 109
- kredyty z tyt. kart płatniczych	2 966 977	2 367 098
- akredytywy importowe	437 988	413 654
- depozyty terminowe z przyszłym terminem rozpoczęcia okresu depozytu	2 801	132 082
- gwarancyjne	4 397 631	4 383 084
Razem	26 268 360	24 343 027

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe na dzień 31.12.2015 r. wyniosły (75 340) tys. zł, oraz (87 960) tys. zł na 31.12.2014 r.

W 2015 roku Grupa zobowiązała się do udzielenia kredytów w kwocie 1 746 957 tys. PLN wynikających z umów konsorcjalnych z przyszłą datą uruchomienia przypadającą na 2016 r. Powiązana kwota rezerwy na zobowiązania pozabilansowe oraz wymóg kapitałowy z tytułu aktywów ważonych ryzykiem są niematerialne.

42. Aktywa i pasywa stanowiące zabezpieczenie

Aktywa stanowiące zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych BFG stanowią dłużne papiery wartościowe.

Bank Zachodni WBK S.A. oraz Santander Consumer Bank S.A. przyjęły do wyliczenia wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych wynikającą z przepisów stawkę procentową w wysokości 0,55% (w roku 2014 stawka procentowa wynosiła 0,55%) sumy środków pieniężnych zgromadzonych w Banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej, stąd aktywa stanowiące zabezpieczenie według stanu na 31.12.2015 r. wynoszą 557 977 tys. zł, natomiast według stanu na 31.12.2014 r. wynoszą 534 399 tys. zł.

W 2015 roku zostały założone lokaty w instytucjach finansowych w wysokości 2 345 259 tys. zł stanowiące zabezpieczenie wyceny zawartych transakcji (według stanu na 31.12.2014 r. – 1 659 022 tys. zł).

W 2015 Grupa przyjęła depozyt na kwotę 202 918 tys. zł (w 2014 roku – 155 363 tys. zł) stanowiący zabezpieczenie transakcji.

Dodatkowe aktywa i pasywa stanowiące zabezpieczenie przedstawione są w nocie 31 i w nocie 39.

43. Leasing finansowy i operacyjny

Leasing finansowy

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingodawcą

Grupa Banku Zachodniego WBK S.A. prowadzi działalność leasingową poprzez spółki: BZ WBK Leasing S.A., BZ WBK Lease S.A. oraz Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., które specjalizują się w usługach finansowania pojazdów i środków transportu na rzecz firm oraz osób fizycznych, a także w leasingu maszyn i urządzeń oraz nieruchomości.

w tys. zł

Pozycja aktywów „Należności od klientów” zawiera następujące wartości dotyczące należności z tytułu leasingu finansowego:

Należność brutto z tytułu leasingu finansowego wg terminów zapadalności	31.12.2015	31.12.2014
poniżej 1 roku	1 763 670	1 530 223
między 1 a 5 lat	2 997 371	2 488 324
powyżej 5 lat	133 967	164 766
Razem	4 895 008	4 183 313

Wartość bieżąca należnych minimalnych rat leasingowych wg terminów zapadalności	31.12.2015	31.12.2014
poniżej 1 roku	1 708 814	1 481 187
między 1 a 5 lat	2 748 416	2 233 130
powyżej 5 lat	88 481	101 526
Razem	4 545 711	3 815 843

Uzgodnienie różnic między należnościami z tytułu leasingu finansowego a wartością bieżącą należnych minimalnych rat leasingowych	31.12.2015	31.12.2014
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	4 895 008	4 183 313
Niezrealizowane przychody finansowe	(349 297)	(367 470)
Utrata wartości od należności leasingowych	(79 952)	(98 244)
Wartość bieżąca minimalnych rat leasingowych netto	4 465 759	3 717 599

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą

Podmioty Grupy BZ WBK posiadają również umowy leasingu finansowego, w których stanowią stroną finansowaną, jednak ze względu na to, że zostały one zawarte pomiędzy jednostkami powiązаныmi zostały one wyeliminowane ze skonsolidowanych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat.

Leasing operacyjny

Bank Zachodni WBK S.A. leasinguje powierzchnię biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Standardowo umowy zawarte są na 5 do 10 lat. Nieznacząca część powierzchni jest subleasingowana poza Grupę. W ciągu roku 2015 i 2014 Grupa poniosła opłaty z tytułu czynszów w wysokości odpowiednio 262 979 tys. zł i 261 639 tys. zł. Opłaty te zostały ujęte w rachunku zysku i strat w pozycji „koszty działania banku”.

SCB większość umów najmu lokali użytkowych zawierał na czas określony wynoszący od 3 do 5 lat. Umowy najmu biur jednostek mobilnych zawarte zostały na czas nieokreślony z okresem wypowiedzenia od 1 do 3 miesięcy.

W 2014 roku Spółka BZ WBK Leasing S.A. zawarła z doradcami leasingowymi/finansowymi umowy leasingu operacyjnego na samochody wykorzystywane do działalności operacyjnej. Umowy zostały zawarte na okres trzech lat.

Całkowite zobowiązania z tytułu umów zawartych przez Grupę z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego (łącznie z wartością wieczystego użytkowania gruntów) prezentuje poniższa tabela.

Płatności leasingowe wg terminów zapadalności	31.12.2015	31.12.2014
poniżej 1 roku	258 473	281 798
między 1 a 5 lat	478 038	602 414
powyżej 5 lat	421 770	345 356
Razem	1 158 281	1 229 568

w tys. zł

44. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych – informacja dodatkowa

Poniższa tabela zawiera informacje na temat komponentów środków pieniężnych w sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych Grupy BZ WBK S.A.

Komponenty środków pieniężnych	31.12.2015	31.12.2014
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	6 229 853	6 806 521
Lokaty międzybankowe, rachunek bieżący	3 848 596	2 764 675
Inwestycyjne aktywa finansowe	2 599 243	3 959 779
Razem	12 677 692	13 530 975

Bank Zachodni WBK S.A. i Santander Consumer Bank S.A. posiadają środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, które są środkami zgromadzonymi na rachunku rezerwy obowiązkowej utrzymywanym w Banku Centralnym .

45. Podmioty powiązane

Poniżej zostały zaprezentowane informacje o transakcjach BZ WBK S.A. oraz jednostek stowarzyszonych z podmiotami powiązanymi. Większość transakcji dotyczy operacji bankowych dokonywanych w ramach działalności biznesowej. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, gwarancje, leasing. Transakcje wzajemne dokonywane w ramach Grupy Kapitałowej między emitentem i jednostkami zależnymi zostały wyeliminowane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUŃ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. Szczegółowe informacje na ten temat zostały opisane w nocie 49.

Transakcje z BZ WBK-AVIVA TUŃ S.A. oraz BZ WBK-Aviva TUO S.A. w pozycji zysku i strat zostały zaprezentowane jako transakcje z podmiotami stowarzyszonymi za okres od 1 marca do 31 grudnia 2015 r.

Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa	68	-
Pozostałe aktywa	68	-
Pasywa	60 351	2 931
Zobowiązania wobec klientów	60 075	2 931
Pozostałe pasywa	276	-
Przychody	49 561	3
Przychody prowizyjne	49 561	3
Koszty	7 689	201
Koszty odsetkowe	1 237	201
Koszty prowizyjne	3 480	-
Koszty operacyjne w tym:	2 972	-
<i>koszty działania banku</i>	2 972	-
Zobowiązania warunkowe	407	-
Udzielone:	407	-
-gwarancyjne	407	-

w tys. zł

Transakcje z Grupą Santander	31.12.2015	31.12.2014
Aktywa	697 853	259 377
Należności od banków, w tym:	338 490	697
<i>lokaty</i>	252 132	-
<i>rachunki bieżące</i>	86 358	697
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	355 772	256 908
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 529	869
Pozostałe aktywa	2 062	903
Pasywa	526 784	410 462
Zobowiązania wobec banków, w tym:	111 783	155 537
<i>rachunki bieżące</i>	111 783	155 537
Pochodne instrumenty zabezpieczające	22 065	21 505
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	283 916	158 907
Zobowiązania wobec klientów	105 202	74 459
Pozostałe pasywa	3 818	54
Przychody	737 372	219 596
Przychody odsetkowe	13 046	7 585
Przychody prowizyjne	2 283	4 911
Pozostałe przychody operacyjne	614	-
Wynik handlowy i rewaluacja	721 429	207 100
Koszty	17 535	8 309
Koszty odsetkowe	1 150	1 309
Koszty prowizyjne	1 159	204
Koszty operacyjne w tym:	15 226	6 796
<i>koszty pracownicze i koszty działania banku</i>	15 016	6 796
<i>pozostałe koszty operacyjne</i>	210	-
Zobowiązania warunkowe	280	725
Udzielone:	280	725
<i>finansowe</i>	280	-
<i>gwarancyjne</i>	-	725
Nominały instrumentów pochodnych	50 581 073	32 826 135
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty zakupione	3 704 776	3 052 808
Swap stopy procentowej dwuwalutowy (CIRS)-kwoty sprzedane	3 586 042	2 970 459
Swap stopy procentowej jednowalutowy (IRS)	13 583 294	7 265 993
Kontrakt na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 600 000	-
Opcje na stopę procentową	3 626 907	1 669 031
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty zakupione	4 412 806	2 920 096
Swap walutowy (FX Swap)-kwoty sprzedane	4 401 243	2 896 754
Opcje walutowe kupione CALL	3 563 906	3 002 819
Opcje walutowe kupione PUT	3 751 086	3 116 998
Opcje walutowe sprzedane CALL	3 408 284	2 516 257
Opcje walutowe sprzedane PUT	3 588 205	2 700 183
Spot - zakupiony	144 011	90 068
Spot - sprzedany	143 917	90 297
Forward kupiony	165 120	96 328
Forward sprzedany	169 671	100 936
Kapitałowe instrumenty pochodne - zakupione	731 805	337 108

w tys. zł

Transakcje z personelem zarządzającym**WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ BANKU ZACHODNIEGO WBK S.A.
31.12.2015 r.**

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Okres	Kwota (w tys. zł)
Gerry Byrne	Przewodniczący	01.01.2015-31.12.2015	-
Jose Garcia Cantera	Członek Rady	23.04.2015-31.12.2015	-
Jose Antonio Alvarez	Członek Rady	01.01.2015-05.02.2015	-
Danuta Dąbrowska	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	202,3
Witold Jurcewicz	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	207,9
Jose Luis De Mora	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	-
David Hexter	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	250,6
John Power	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	297,7
Jerzy Surma	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	216,3
Marynika Woroszyńska-Sapieha	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	172,3
Jose Manuel Varela	Członek Rady	01.01.2015-31.12.2015	187,8

Pan John Power otrzymał wynagrodzenie w wysokości 31 tys. zł od spółek zależnych za pełnienie funkcji w Radach Nadzorczych.

W 2015 roku Pan Gerry Byrne, Pan Jose Garcia Cantera, Pan Jose Antonio Alvarez oraz Pan Jose Luis De Mora nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji w Radzie Nadzorczej.

Pan John Power otrzymał wynagrodzenie za sprawowanie w imieniu Rady Nadzorczej indywidualnego nadzoru nad procesem połączenia BZ WBK S.A. i Kredyt Banku S.A. w kwocie 1 050,3 tys. zł.

Łączne wynagrodzenie oraz wszelkie dodatkowe korzyści uzyskane przez Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Okres	Wynagrodzenia	Dodatkowe korzyści
Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	01.01.2015-09.11.2015	1 618,44	94,57
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	1 012,95	109,51
Eamonn Crowley	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	989,17	39,27
Beata Daszyńska-Muzyczka	Członek Zarządu	23.04.2015 -31.12.2015	493,51	14,49
Michael McCarthy	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	1 145,45	44,58
Piotr Partyga	Członek Zarządu	01.01.2015-23.04.2015	321,03	33,55
Carlos Polaino Izquierdo	Członek Zarządu	23.04.2015-31.12.2015	923,50	221,36
Juan de Porras Aguirre	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	1 221,12	42,45
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	912,09	95,77
Marco Antonio Silva Rojas	Członek Zarządu	01.01.2015-23.04.2015	544,60	27,77
Miroslaw Skiba	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	1 032,51	101,71
Feliks Szyszkowski	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	1 032,05	94,70
Paweł Wieczorek	Członek Zarządu	23.04.2015-31.12.2015	496,50	53,69

Dodatkowe korzyści dla poszczególnych Członków Zarządu obejmują m. in. ubezpieczenia na życie bez opcji emerytalnej, a w przypadku Panów Juana de Porras Aguirre, Marco Antonio Silva Rojas i Carlosa Polaino Izquierdo także ubezpieczenia medyczne, koszty zakwaterowania, podróży i opłat szkolnych.

W roku 2015 członkom Zarządu wypłacony został ekwiwalent z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych w kwocie 1 056,3 tys. zł.

Ponadto, Pan Piotr Partyga otrzymał dodatkowe wynagrodzenie z tytułu rozwiązania kontraktu i zakazu konkurencji w kwocie 1 108,3 tys. zł.

Nikt z Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. nie pobierał w roku 2015 wynagrodzenia od jednostek zależnych i stowarzyszonych.

w tys. zł

31.12.2014 r.

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Okres	Kwota (w tys. zł)
Gerry Byrne	Przewodniczący	01.01.2014-31.12.2014	-
Jose Antonio Alvarez	Członek Rady	01.01.2014-31.12.2014	-
Danuta Dąbrowska	Członek Rady	16.04.2014-31.12.2014	111,0
Witold Jurcewicz	Członek Rady	01.01.2014-31.12.2014	177,0
Jose Luis De Mora	Członek Rady	01.01.2014-31.12.2014	-
David Hexter	Członek Rady	01.01.2014-31.12.2014	206,0
John Power	Członek Rady	01.01.2014-31.12.2014	240,6
Jerzy Surma	Członek Rady	01.01.2014-31.12.2014	173,0
Marynika Woroszyńska-Sapieha	Członek Rady	16.04.2014-31.12.2014	96,0
Jose Manuel Varela	Członek Rady	01.01.2014-31.12.2014	100,2

Pan John Power otrzymał wynagrodzenie w wysokości 33 tys. zł od spółek zależnych za pełnienie funkcji w Radach Nadzorczych.

W 2014 roku Pan Gerry Byrne, Pan Jose Antonio Alvarez oraz Pan Jose Luis De Mora nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji w Radzie Nadzorczej.

Pan John Power otrzymał wynagrodzenie za sprawowanie w imieniu Rady Nadzorczej indywidualnego nadzoru nad procesem połączenia BZ WBK S.A. i Kredyt Banku S.A. w kwocie 2 012,4 tys. zł.

Łączne wynagrodzenie oraz wszelkie dodatkowe korzyści uzyskane przez Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Okres	Wynagrodzenia	Dodatkowe korzyści
Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 761,18	92,90
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 013,02	121,62
Eamonn Crowley	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	954,00	45,63
Michael McCarthy	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 110,67	58,10
Piotr Partyga	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	962,19	100,15
Juan de Porras Aguirre	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 221,10	110,73
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	912,07	93,63
Marco Antonio Silva Rojas	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 653,71	184,08
Mirosław Skiba	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 032,69	107,40
Feliks Szyszkiwiak	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 032,06	96,37

Dodatkowe korzyści dla poszczególnych Członków Zarządu obejmują m. in. ubezpieczenia na życie bez opcji emerytalnej, a w przypadku Panów Juana de Porras Aguirre i Marco Antonio Silva Rojas także ubezpieczenia medyczne, koszty zakwaterowania, podróży i opłat szkolnych.

Ponadto, niektórzy Członkowie Zarządu otrzymali dodatkowe wynagrodzenie za zakończenie procesu integracji z Kredyt Bankiem S.A. w kwocie 304,0 tys. zł.

Nikt z Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. nie pobierał w roku 2014 wynagrodzenia od jednostek zależnych i stowarzyszonych.

Członkowie Zarządu mają zawarte umowy o zakazie konkurencji po zaprzestaniu pełnienia funkcji w Zarządzie Banku. W przypadku nie powołania na nową kadencję lub odwołania, Członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa. Odprawa nie przysługuje w przypadku przyjęcia propozycji dalszego zatrudnienia w strukturach Banku.

31.12.2015 r.

Kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym Banku Zachodniego WBK S.A. oraz ich krewnym przez Bank według stanu na dzień 31.12.2015 r. wyniosły 5 160 tys. zł. Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Według stanu na dzień 31.12.2015 r. Członkowie Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. korzystali z leasingu udzielonego przez jednostki zależne i stowarzyszone w wysokości zero zł.

w tys. zł

Stan pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych udzielonych Członkom Zarządu wyniósł zero zł.

31.12.2014 r.

Kredyty i pożyczki udzielone osobom zarządzającym Banku Zachodniego WBK S.A. oraz ich krewnym przez Bank według stanu na dzień 31.12.2014 r. wyniosły 11 720 tys. zł. Kredyty i pożyczki zostały udzielone na warunkach ogólnie obowiązujących.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r. Członkowie Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. korzystali z leasingu udzielonego przez jednostki zależne i stowarzyszone w wysokości zero zł.

Stan pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych udzielonych Członkom Zarządu wyniósł zero zł.

Rezerwy na zobowiązania pracownicze wykazane w nocy 50 obejmują odpowiednio kwoty dotyczące Członków Zarządu Banku:

31.12.2015 r.

Rezerwa emerytalno-rentowa w kwocie 15,8 tys. zł, rezerwa na niewykorzystane urlopy w kwocie 852,4 tys. zł.

31.12.2014 r.

Rezerwa emerytalno-rentowa w kwocie 15,6 tys. zł, rezerwa na niewykorzystane urlopy w kwocie 1 088 tys. zł.

46. Informacje o liczbie oraz wartościach wystawionych przez Bank tytułów egzekucyjnych

W 2015 roku wystawiono 75 208 tytułów egzekucyjnych o wartości 997 476 tys. zł.

W 2014 roku wystawiono 51 025 tytułów egzekucyjnych o wartości 1 241 835 tys. zł.

47. Włączenie Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. w struktury Banku Zachodniego WBK S.A.

Decyzją z dnia 10.06.2014 r. Komisja Nadzoru Finansowego zezwoliła Bankowi Zachodniemu WBK S.A. na prowadzenie działalności maklerskiej w szerokim zakresie usług, co umożliwiło podjęcie intensywnych działań mających na celu podział Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. i włączenie jego zorganizowanej części w struktury Banku.

W dniu 30.09.2014 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A., które podjęło uchwałę w sprawie podziału Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. zgodnie z „Planem podziału” z dnia 24.07.2014 r.

Podział Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. został przeprowadzony poprzez przeniesienie na Bank Zachodni WBK S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa Dom Maklerski BZ WBK S.A. zajmującej się świadczeniem usług maklerskich oraz pozostałych usług niestanowiących działalności reklamowej. Jednocześnie utworzona została spółka Giełdokracja Sp. z o.o., która przejęła część przedsiębiorstwa Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. związaną z realizacją działań edukacyjnych w zakresie funkcjonowania rynku kapitałowego, prowadzeniem portali internetowych oraz świadczeniem usług reklamowych i informacyjnych.

Z uwagi na fakt, iż Bank Zachodni WBK S.A. był jedynym akcjonariuszem Domu Maklerskiego BZ WBK S.A., „Plan podziału” nie przewidywał podwyższenia kapitału zakładowego Banku poprzez emisję i przydział akcji w zamian za przejętą część majątku spółki. Bank objął wszystkie udziały w nowo utworzonej spółce Giełdokracja Sp. z o.o., tj. 1 000 udziałów o jednostkowej wartości nominalnej 100 zł i łącznej wartości nominalnej 100 tys. zł.

W dniu 31.10.2014 r. Sąd zarejestrował wykreślenie z rejestru KRS spółki Dom Maklerski BZ WBK S.A. bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego oraz dokonał rejestracji spółki Giełdokracja Sp. z o.o.

Dom Maklerski BZ WBK S.A. stał się wyodrębnioną jednostką Banku, prowadzącą działalność maklerską i spełniającą definicję biura maklerskiego.

w tys. zł

48. Przejęcie kontroli nad Santander Consumer Bank S.A.

Opis transakcji

W dniu 01.07.2014 r. Bank Zachodni WBK S.A. objął kontrolę nad Grupą Kapitałową Santander Consumer Bank S.A. („Grupa SCB”). Objęcie kontroli odbyło się w wyniku realizacji zawartej w dniu 27.11.2013 r. Umowy Inwestycyjnej („Umowa Nabycia”) pomiędzy Bankiem Zachodnim WBK S.A., Santander Consumer Finance S.A. (SCF) i Banco Santander S.A. (Santander).

Na mocy tej umowy, Bank Zachodni WBK S.A. zobowiązał się do nabycia 3 120 000 (tj. 1 040 001 uprzywilejowanych oraz 2 079 999 zwykłych) akcji Santander Consumer Bank S.A. (SCB) (z siedzibą we Wrocławiu) o wartości nominalnej 100 zł każda, stanowiących 60% kapitału zakładowego SCB oraz około 67% głosów na Walnym Zgromadzeniu SCB. Nabycie to nastąpiło w trybie subskrypcji prywatnej i wniesienia aportu.

Na warunkach określonych w Umowie Nabycia Bank wyemitował 5 383 902 (słownie: pięć milionów trzysta osiemdziesiąt trzy tysiące dziewięćset dwie) zwykłych akcji imiennych serii L Banku, o wartości nominalnej 10 zł każda, które zostały zaoferowane i objęte wyłącznie przez Santander Consumer Finance w zamian za świadczenie niepieniężne w postaci akcji SCB.

Wartość akcji SCB określona w Umowie Nabycia wynosi 2 156 414 268,06 zł i stanowi ona jednocześnie cenę nabycia udziałów w Grupie SCB. Emisja nowych akcji BZWBK S.A. w drodze subskrypcji prywatnej kierowanej wyłącznie do SCF posłuży do sfinansowania nabycia akcji SCB przez Bank.

Dodatkowo na mocy Umowy Nabycia, w 2015 roku strony zniosły uprzywilejowanie akcji SCB, czego skutkiem jest posiadanie przez Bank na 31.12.2015 r. 60% akcji w kapitale zakładowym SCB, stanowiących 60% głosów na Walnym Zgromadzeniu SCB.

Analiza ujętych aktywów i zobowiązań na dzień połączenia

Na 31.12.2015 r. Bank dokonał ostatecznego rozliczenia przejęcia kontroli na Grupą SCB.

W związku z faktem, że powyższa transakcja stanowi reorganizację działalności Grupy Santander pod wspólną kontrolą Banco Santander, aktywa netto SCB zostaną ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku według wartości księgowej.

Poniższa tabela przedstawia wstępne oszacowanie wartości księgowej przejętych aktywów i zobowiązań.

	na dzień:	01.07.2014
AKTYWA		
Gotówka i operacje z bankami centralnymi		283 627
Należności od banków		629 910
Pochodne instrumenty zabezpieczające		6 423
Należności od klientów		11 879 394
Inwestycyjne aktywa finansowe		1 794 312
Wartości niematerialne		42 921
Rzeczowy majątek trwały		65 426
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto		276 361
Pozostałe aktywa		108 449
Aktywa razem		15 086 823
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania wobec banków		(2 936 751)
Pochodne instrumenty zabezpieczające		(6 027)
Zobowiązania wobec klientów		(7 122 868)
Zobowiązania podporządkowane		(100 144)
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		(1 983 357)
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		(11 488)
Pozostałe pasywa		(438 540)
Zobowiązania razem		(12 599 175)
Wartość bilansowa zidentyfikowanych aktywów netto		2 487 648

w tys. zł

Udziały niedające kontroli

Na dzień objęcia kontroli ujawnione zostały udziały niedające kontroli reprezentujące 40% kapitału zakładowego oraz 33% liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy SCB S.A. Wartość księgowa powyższych udziałów wyznaczona została metodą wartości księgowej i wyniosła ona 995 059 tys. zł.

Wstępne wyliczenie wysokości nadwyżki ceny zapłaconej nad wartością księgową przejętych aktywów netto

	na dzień:	01.07.2014
Nawyżka przekazanej zapłaty nad wartością bilansową aktywów netto		
Przekazana zapłata		2 156 414
Udziały niedające kontroli		995 059
Minus: wartość bilansowa zidentyfikowanych aktywów netto		(2 487 648)
Razem		663 825

Powstała na dzień objęcia kontroli nadwyżka ceny zapłaconej nad wartością księgową przejętych aktywów netto reprezentuje premię z tytułu kontroli, oraz stanowi korektę kapitałów własnych Grupy, gdyż odzwierciedla rozrachunki pomiędzy akcjonariuszami SCB, w ramach reorganizacji działalności Grupy pod wspólną kontrolą.

49. Nabycia, sprzedaże i likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych**Nabycia i sprzedaże/likwidacje podmiotów zależnych i stowarzyszonych w 2015 roku i 2014 roku****Rejestracja spółki SC Poland Consumer 15-1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**

W dniu 07.07.2015 r. została zarejestrowana spółka zależna Santander Consumer Banku pod nazwą SC Poland Consumer 15-1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Jest to spółka celowa powołana do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w której udziałowcem jest zagraniczna osoba prawna niepowiązana z Grupą. Spółka jest kontrolowana przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

Zamknięcie transakcji zbycia przez Bank pakietu 17% akcji BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. na rzecz AVIVA International Insurance Limited

W dniu 27.02.2015 r. Bank Zachodni WBK S.A. utracił kontrolę nad podmiotami BZ WBK-AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. („TUnŻ S.A.”) oraz BZ WBK-Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych S.A. („TUO S.A.”) w wyniku wykonania przez Aviva International Insurance Limited („Aviva Ltd.”) opcji kupna. W związku ze spełnieniem warunków zawieszających, obejmujących m.in. uzyskanie zgody Komisji Europejskiej oraz decyzji Komisji Nadzoru Finansowego („KNF”) stwierdzającej brak podstaw do zgłoszenia sprzeciwu co do bezpośredniego nabycia przez Aviva Ltd. oraz pośredniego nabycia przez Aviva plc. 17% akcji TUnŻ S.A. oraz 17% akcji TUO S.A., Bank dokonał przeniesienia tytułu własności ww. akcji w każdym z towarzystw ubezpieczeniowych.

Po transakcji, Bank posiada 49% łącznej liczby akcji w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczby głosów na walnych zgromadzeniach każdego z towarzystw ubezpieczeniowych, a pozostałe 51% akcji oraz głosów jest w posiadaniu Aviva Ltd.

w tys. zł

Poniższe tabele przedstawiają analizę aktywów i zobowiązań będących przedmiotem transferu kontroli oraz łączny zysk przed opodatkowaniem na tej transakcji.

	na dzień 27.02.2015	BZ WBK-Aviva TUO S.A.	BZ WBK-Aviva TUŹ S.A.
AKTYWA			
Należności od banków		17 629	52 187
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu		5 784	27 493
Inwestycyjne aktywa finansowe		234 773	104 897
Wartości niematerialne		179	180
Rzeczowy majątek trwały		552	786
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto		(1 613)	(93)
Pozostałe aktywa		58 228	743 166
Aktywa razem		315 532	928 616
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		(9 626)	(3 470)
Pozostałe pasywa		(196 992)	(861 955)
Zobowiązania razem		(206 618)	(865 425)
Wartość bilansowa aktywów netto		108 914	63 191

	na dzień 27.02.2015
Łączny zysk przed opodatkowaniem na transakcji	
Przekazana zapłata	244 317
Rewaluacja posiadanych udziałów	766 360
Zaprzestanie ujmowania udziałów niesprawujących kontroli	540 854
Minus: wartość bilansowa aktywów netto	(172 105)
Minus: zaprzestanie ujmowania wartości firmy	(853 809)
Pozostałe korekty konsolidacyjne	(2 622)
Zysk ze sprzedaży udziałów w podmiotach powiązanych	522 995
Pozostałe korekty wynikające z utraty kontroli	38 226
Razem	561 221

Zmiana dotychczas posiadanych udziałów w spółce Krynicki Recycling S.A.

W dniu 09.12.2014 r. rozliczono zawarte na rynku regulowanym transakcje sprzedaży 320 000 akcji zwykłych na okaziciela Krynicki Recycling S.A., w wyniku których spółka zależna BZ WBK Inwestycje posiada obecnie 3 332 648 akcji Spółki, stanowiących 19,96% udziału w kapitale Spółki. Tym samym spółka Krynicki Recycling S.A. nie jest już podmiotem stowarzyszonym z BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o.

Wykreślenie spółki BFI Serwis Sp. z o.o. w likwidacji

W listopadzie 2014 r. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego, Spółka „BFI Serwis” Sp. z o.o. (spółka zależna BZ WBK S.A.).

Włączenie Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. w struktury Banku Zachodniego WBK S.A.

Włączenie Domu Maklerskiego BZ WBK S.A. w struktury Banku Zachodniego WBK S.A. oraz utworzenie spółki Gieldokracja Sp. z o.o. zostało szczegółowo opisane w nocie 47.

Przejęcie kontroli nad Santander Consumer Bank S.A.

Przejęcie kontroli nad Santander Consumer Bank S.A. zostało szczegółowo opisane w nocie 48.

Rejestracja spółki Metrohouse Franchise S.A.

W dniu 01.07.2014 r. została zarejestrowana spółka – Metrohouse Franchise S.A.

w tys. zł

We wrześniu 2014 r. zostały wniesione akcje spółki Metrohouse S.A. aportem do spółki Metrohouse Franchise S.A. w zamian za akcje nowej emisji MHF. Tym samym, na 30.09.2014 r. spółka BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. posiadała 20,58 % udziałów w spółce Metrohouse Franchise S.A. W wyniku rejestracji kolejnego podwyższenia kapitału zakładowego spółki MHF udział BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. w tym podmiocie wynosi 20,13 % w kapitale zakładowym i liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Spółki zależne Metrohouse Franchise S.A.: MH-Uslugi Wspólne S.A., MH Warszawa Sp. z o.o. oraz MH Kraków Sp. z o.o. prowadzą działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami, natomiast spółka Metrofinance Sp. z o.o. zajmuje się dodatkowo doradztwem finansowym.

50. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze obejmują następujące kategorie:

- Świadczenia krótkoterminowe (wynagrodzenia i składki, płatne urlopy wypoczynkowe, wypłaty z zysku i premie, świadczenia niepieniężne przekazywane nieodpłatnie lub subsydiowane),
- Świadczenia po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne i podobne świadczenia, ubezpieczenia na życie lub opieka medyczna po okresie zatrudnienia).

W obrębie wymienionych kategorii podmioty Grupy BZ WBK tworzą następujące rodzaje rezerw:

Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów jest wyceniane w kwocie oczekiwanej do zapłaty (na podstawie bieżących zarobków) bez uwzględnienia dyskontowania.

Rezerwa na premie pracownicze

Zobowiązania z tytułu przyjętego systemu premiowego w stosunku do zysku jest wyceniane w kwocie prawdopodobnej wypłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Na mocy postanowień wewnętrznych regulacji dotyczących wynagradzania, pracownikom Banku przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie o pracę:

- a) Odprawy emerytalne i rentowe,
- b) Odprawy pośmiertne.

Wartość bieżąca tych zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuarium za pomocą metody prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych oraz pośmiertnych jest uzależniona od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Przewidywana kwota odpraw jest prezentowana w przewidywanej wartości bieżącej, uwzględniającej dyskonto finansowe, prawdopodobieństwo osiągnięcia przez daną osobę wieku emerytalnego, bądź momentu, w którym może nastąpić zgon. Dyskonto finansowe jest ustalane na podstawie aktualnych na dzień bilansowy rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby odpowiednio do wieku emerytalnego bądź momentu, w którym może nastąpić zgon, jest ustalane metodą ryzyk współzawodniczących („Multiple Decrement Model”), gdzie pod uwagę bierze się następujące ryzyka: możliwość odejścia z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy oraz ryzyko śmierci.

Programy określonych świadczeń narażają Grupę na ryzyko aktuarialne, obejmujące:

- ryzyko stopy procentowej – spadek rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych spowoduje zwiększenie zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko wynagrodzeń – wzrost wynagrodzeń pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń,
- ryzyko mobilności pracowników – zmiany oczekiwanego wskaźnika rotacji pracowników,
- ryzyko długowieczności – zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia pracowników Banku spowoduje wzrost zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń.

w tys. zł

Do głównych założeń, przyjętych przez niezależnego aktuariusza na dzień 31 grudnia 2015 r. należą:

- stopa procentowa do dyskontowania przyszłych świadczeń w wysokości 3,1% (na dzień 31 grudnia 2014 r. – 2,6%),
- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 2,0% (na dzień 31 grudnia 2014 r. – 2,5%),
- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczone na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Grupie Banku Zachodniego WBK,
- umieralność przyjęta zgodnie z Tablicami Trwania Życia dla mężczyzn i kobiet, publikowanymi przez GUS, odpowiednio skorygowana na podstawie historycznych danych Banku.

Uzgodnienie wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

Tabela poniżej przedstawia uzgodnienie bilansu otwarcia z bilansem zamknięcia wartości bieżącej zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń.

	31.12.2015	31.12.2014
Stan na początek okresu	69 778	49 533
Rezerwa nabyta w wyniku połączeń jednostek gospodarczych	-	3 640
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 790	148
Koszty z tytułu odsetek	1 585	2 049
(Zyski) i straty aktuarialne	(9 944)	14 408
Stan na koniec okresu	63 209	69 778

Analiza wrażliwości

Poniższa tabela pokazuje, jaki wpływ na zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń miałyby zmiany w kluczowych założeniach aktuarialnych o 1 punkt procentowy na dzień 31 grudnia 2015 r.

Zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	Wzrost o 1 punkt procentowy	Spadek o 1 punkt procentowy
Stopa dyskontowa	12,26%	-13,51%
Stopa wzrostu wynagrodzeń	-13,57%	12,42%

Pozostałe rezerwy pracownicze

Obejmują one rezerwy z tytułu płatności na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i odprawy pieniężne oraz rezerwę na godziny nadliczbowe oraz szkolenia. Zobowiązania te wyceniane są w kwocie oczekiwanej do zapłaty bez uwzględnienia dyskontowania.

Stany wymienionych rodzajów rezerw prezentuje poniższa tabela:

Tytuł rezerwy	31.12.2015	31.12.2014
Rezerwa na niewykorzystane urlopy wypoczynkowe	63 465	61 038
Rezerwa na premie pracownicze	240 073	220 910
Rezerwa na odprawy emerytalne	63 209	69 778
Pozostałe rezerwy pracownicze	13 977	13 357
Razem	380 724	365 083

Szczegółowo ruchy na rezerwach pracowniczych zostały zaprezentowane w nocie 34.

W Grupie BZ WBK obowiązuje Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących wybrane kierownicze stanowiska w Grupie BZ WBK S.A. zatwierdzona i zaakceptowana przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą. Polityka podlega przeglądowi, które są dokonywane w okresach rocznych lub częściej w przypadku istotnych zmian organizacyjnych.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego dla osób zajmujących stanowiska kierownicze następuje raz w roku po zakończeniu okresu rozliczeniowego i ogłoszeniu wyników Banku. Wynagrodzenie zmienne przyznane na podstawie regulaminów premiowych, wypłacane jest w formie gotówkowej oraz w formie akcji fantomowych, przy czym część wypłaty wynagrodzenia zmiennego w formie akcji fantomowych nie może być niższa niż 50% całkowitej wartości wypłaty wynagrodzenia zmiennego. Wypłata nie mniej niż 40% wartości wynagrodzenia zmiennego określonego powyżej jest warunkowa i jest odznaczana na okres 3 lat (po 13,3% w

w tys. zł

każdym z kolejnych lat) i następuje w trakcie tego okresu w równych rocznych ratach płatnych z dołu, uzależnionych od efektów pracy danego pracownika za okres podlegający ocenie oraz wartości akcji fantomowych.

Nagrody dla Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. przekazane w roku 2015.

Nagrody wypłacone Członkom Zarządu Banku w roku 2015 obejmowały część nagrody należnej odpowiednio za lata 2014, 2013 i 2012, której wypłata była warunkowa i została odroczone w czasie.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Okres	
Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	01.01.2015-09.11.2015	1 358,43
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	609,10
Eamonn Crowley	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	577,03
Beata Daszyńska-Muzyczka	Członek Zarządu	23.04.2015-31.12.2015	0,00
Michael McCarthy	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	577,84
Piotr Partyga	Członek Zarządu	01.01.2015-23.04.2015	405,33
Carlos Polaino Izquierdo	Członek Zarządu	23.04.2015-31.12.2015	0,00
Juan de Porras Aguirre	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	687,52
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	467,39
Marco Antonio Silva Rojas	Członek Zarządu	01.01.2015-23.04.2015	438,06
Mirosław Skiba	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	677,52
Feliks Szyszkiwiak	Członek Zarządu	01.01.2015-31.12.2015	676,55
Paweł Wieczorek	Członek Zarządu	23.04.2015-31.12.2015	0,00

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, w przypadku spełnienia określonych kryteriów, Członkom Zarządu Banku może warunkowo przysługiwać premia za rok 2015, która byłaby wypłacona częściowo w roku 2016 i częściowo w kolejnych latach. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego decyzja w tym zakresie nie została jeszcze podjęta przez Radę Nadzorczą Banku.

Nagrody dla Członków Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A. przekazane w roku 2014.

Nagrody wypłacone Członkom Zarządu Banku w roku 2014 za rok 2013 mogły również obejmować część nagrody należnej za rok 2012, której wypłata była warunkowa i została odroczone w czasie.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Okres	
Mateusz Morawiecki	Prezes Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	1 768,77
Andrzej Burliga	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	789,97
Eamonn Crowley	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	765,70
Michael McCarthy	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	751,04
Piotr Partyga	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	674,33
Juan de Porras Aguirre	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	747,63
Marcin Prell	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	602,53
Marco Antonio Silva Rojas	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	691,04
Mirosław Skiba	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	878,37
Feliks Szyszkiwiak	Członek Zarządu	01.01.2014-31.12.2014	910,27

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, w przypadku spełnienia określonych kryteriów, Członkom Zarządu Banku może warunkowo przysługiwać premia za rok 2014, która byłaby wypłacona częściowo w roku 2015 i częściowo w kolejnych latach.

51. Program motywacyjny w formie akcji

Czwarta edycja programu motywacyjnego zakończyła się z dniem 31 grudnia 2013. Spełnienie przesłanek zostało zrealizowane na poziomie maksymalnym a realizacja planu poprzez emisję nowych akcji i ich alokację na uprawnionych została przeprowadzona w pierwszym półroczu 2014 roku.

w tys. zł

W dniu 30 czerwca 2014 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Zachodniego WBK S.A., wprowadziło 3 letni Program Motywacyjny V, którego uczestnikami są pracownicy Grupy Banku Zachodniego WBK S.A. (w tym Członkowie Zarządu Banku) w łącznej liczbie nie większej niż 500 osób.

Prawo do nabycia akcji będzie oceniane z dwóch perspektyw, osobno dla każdego roku funkcjonowania programu oraz w ujęciu skumulowanym po okresie 3 lat.

W każdym poszczególnym roku będzie oceniana możliwość nabycia nagrody rocznej w wysokości nie przekraczającej jednej trzeciej nagrody łącznej. Uprawnieni piątej edycji nabędą prawo do nabycia od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od wzrostu zysku netto. Przedział wzrostu zysku netto wynosi od 7% do 11% dla pierwszego roku trwania programu oraz od 17% do 26% dla drugiego i trzeciego roku trwania programu.

Ponadto, po okresie 3 lat zostanie dokonana ocena możliwości nabycia nagrody łącznej. Uprawnieni nabędą prawo do nabycia od 25% do 100% według liniowej skali w zależności od średniorocznego skumulowanego wzrostu zysku netto w okresie 3 lat wynoszącego od 13,6% do 20,8%. Jeżeli liczba akcji wynikająca z oceny skumulowanej będzie wyższa niż suma nagród rocznych nabytych w okresie trzyletnim, uczestnikom zostaną przydzielone dodatkowe akcje do liczby wynikającej z oceny skumulowanej.

W odniesieniu do osób, które podlegają przepisom wynikającym z europejskich regulacji dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń i mają istotny wpływ na profil ryzyka Grupy, nałożono dodatkowy warunek uzyskania nagrody, tj. osiągnięcie określonego poziomu wskaźnika RoRWA w poszczególnych latach trwania programu.

Do wyceny planu wykorzystano model Black'a-Scholes'a na dzień przyznania praw. Oczekiwana zmienność wartości akcji została oparta na historycznej zmienności cen akcji z okresu 160 sesji poprzedzających datę przyznania praw. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe założenia użyte dla potrzeb określenia wartości godziwej wynikającej z przyjętego modelu wyceny.

Prawa przyznane w roku 2014:

	2014
Liczba akcji	177 336
Cena akcji w zł	363,30
Cena wykonania w zł	10
Okres nabywania praw	2,8 lat
Oczekiwana zmienność cen akcji	26,40%
Okres trwania planu	3 lata
Stopa dyskontowa - stopa wolna od ryzyka	2,29%
Wartość godziwa 1 prawa do akcji	322,39 zł
Stopa dywidendy	2,75%

Poniższa tabela podsumowuje zmiany w planie:

	12 miesięcy 2015	12 miesięcy 2014
	Liczba praw	Liczba praw
Stan na dzień 1 stycznia	177 336	311 989
Przyznane	-	177 336
Wykonane	-	(305 543)
Utracone	(8 552)	(6 446)
Wygaste	-	-
Stan na dzień 31 grudnia	168 784	177 336
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia	-	-

Cena wykonania dla wszystkich praw wynosi 10 zł.

Dla praw pozostających do wykonania na dzień 31 grudnia 2015 r. i 2014 r. pozostały okres do wykonania wynosi w przybliżeniu odpowiednio 1,5 roku i 2,5 roku.

Łączny koszt rozpoznany w rachunku zysków i strat oraz korespondujący z nim wzrost kapitałów własnych (kapitału rezerwowego) w okresie 12 miesięcy 2015 i 2014 roku wynosi odpowiednio 18 754 tys. zł. oraz 6 846 tys. zł.

w tys. zł

Poniższe tabele przedstawiają szczegóły na temat liczby warunkowych praw do akcji przyznanych Członkom Zarządu BZ WBK w ramach Programu Motywacyjnego V. Realizacja poniższych uprawnień jest warunkowa i uzależniona od przyszłych wyników Grupy oraz może wystąpić jedynie w części przyznanych uprawnień. Realizacja całości lub części warunkowych uprawnień zostanie potwierdzona w przyszłych okresach.

Liczba sztuk	2015
Stan na dzień 1 stycznia	24 073
Przyznane	-
Powołani na nową kadencję	2 500
Wykonane	-
Wygasłe	-
Zakończenie kadencji	(4 798)
Rezygnacja z pełnionej funkcji Prezesa	(3 857)
Stan na dzień 31 grudnia	17 918
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia	-

Imię i nazwisko	Stan na 01.01.2015	Zakończenie kadencji w 2015	Rezygnacja z pełnionej funkcji Prezesa w 2015	Powołani na nową kadencję w 2015	Stan na 31.12.2015
Mateusz Morawiecki	3 857	-	(3 857)	-	-
Andrzej Burliga	2 204	-	-	-	2 204
Eamonn Crowley	2 094	-	-	-	2 094
Beata Daszyńska-Muzyczka	-	-	-	700	700
Michael McCarthy	2 424	-	-	-	2 424
Carlos Polaino Izquierdo	-	-	-	1 000	1 000
Piotr Partyga	2 094	(2 094)	-	-	-
Juan de Porras Aguirre	2 217	-	-	-	2 217
Marcin Prell	1 983	-	-	-	1 983
Marco Antonio Silva Rojas	2 704	(2 704)	-	-	-
Mirosław Skiba	2 248	-	-	-	2 248
Feliks Szyszkowiak	2 248	-	-	-	2 248
Paweł Wieczorek	-	-	-	800	800
Razem	24 073	(4 798)	(3 857)	2 500	17 918

Liczba sztuk	2014
Stan na dzień 1 stycznia	38 570
Przyznane	24 073
Wykonane	(38 570)
Wygasłe	-
Stan na dzień 31 grudnia	24 073
Uprawnione do wykonania na dzień 31 grudnia	-

Imię i nazwisko	Stan na 01.01.2014	Wykonane w 2014	Przyznane w 2014	Stan na 31.12.2014
Mateusz Morawiecki	10 120	(10 120)	3 857	3 857
Andrzej Burliga	4 282	(4 282)	2 204	2 204
Eamonn Crowley	4 003	(4 003)	2 094	2 094
Michael McCarthy	4 875	(4 875)	2 424	2 424
Piotr Partyga	2 855	(2 855)	2 094	2 094
Juan de Porras Aguirre	-	-	2 217	2 217
Marcin Prell	3 704	(3 704)	1 983	1 983
Marco Antonio Silva Rojas	-	-	2 704	2 704
Mirosław Skiba	4 282	(4 282)	2 248	2 248
Feliks Szyszkowiak	4 449	(4 449)	2 248	2 248
Razem	38 570	(38 570)	24 073	24 073

w tys. zł

52. Informacje o zatrudnieniu

Na dzień 31.12.2015 r. zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. wyniosło 11 392 osoby oraz 11 216 etatów. W spółkach zależnych zatrudnionych było 3 112 osób (w tym 96 osób pracujących w Banku) oraz 3 002 etaty. Przeciętne zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. za rok 2015 ukształtowało się na poziomie 11 425 etatów. Przeciętne zatrudnienie w spółkach zależnych Banku Zachodniego WBK S.A. konsolidowanych metodą pełną za 2015 rok ukształtowało się na poziomie 3 043 etatów.

Na dzień 31.12.2014 r. zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. wyniosło 11 838 osób oraz 11 688 etatów. W spółkach zależnych zatrudnionych było 3 290 osób (w tym 107 osób pracujących w Banku) oraz 3 147 etatów. Przeciętne zatrudnienie w Banku Zachodnim WBK S.A. za rok 2014 ukształtowało się na poziomie 11 583 etatów. Przeciętne zatrudnienie w spółkach zależnych Banku Zachodniego WBK S.A. konsolidowanych metodą pełną za 2014 rok ukształtowało się na poziomie 3 124 etatów.

53. Dywidenda na akcję

Na dzień publikacji niniejszego raportu, Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. nie zakończył analizy w zakresie rekomendacji wypłaty dywidendy za rok 2015.

Na dzień publikacji niniejszego raportu Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. nie zakończył analizy w zakresie wykorzystania niepodzielonej części zysku za 2014 rok, która nie została wypłacona zgodnie z zaleceniami KNF.

W dniu 23.04.2015 r. WZA Banku Zachodniego WBK S.A. podjęło Uchwałę o podziale zysku netto za 2014 r. w kwocie 1 994 632 tys. zł w następujący sposób: na kapitał rezerwowo przeznaczono kwotę 1 041 980 tys. zł a pozostałą część zysku netto w kwocie 952 652 tys. zł pozostawiono niepodzielną.

54. Zdarzenia, które wystąpiły po dacie zakończenia okresu sprawozdawczego

Szacowany wpływ ustawy o podatku od instytucji finansowych na wyniki Banku Zachodniego WBK S.A. oraz Santander Consumer Banku w 2016 r.

W związku z wchodzącą w życie z dniem 01.02.2016 r. ustawą z dnia 15.01.2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. poz. 68), Bank Zachodni WBK S.A. wstępnie oszacował, że pomniejszenie zysku netto Banku Zachodniego WBK SA za rok 2016 z tytułu podatku określonego w Ustawie wyniesie około 405 milionów złotych, natomiast w SCB około 34 mln złotych.

Jednocześnie Grupa BZWBK zwróciła uwagę, że powyższe kwoty mogą ulec zmianie z uwagi na fakt, że aktualne szacunki są obciążone następującymi czynnikami wpływającymi na ich niepewność: zmienność pozycji kształtujących podstawę kalkulacji podatku, konieczność dalszej interpretacji przepisów Ustawy, stanowisko organu nadzoru finansowego w zakresie pozycji wpływających na wysokość podstawy opodatkowania, możliwość wejścia w życie nowych przepisów prawa, a także przyszłe decyzje Banków, które mogą mieć wpływ na ten szacunek, a które na moment publikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2015 r. nie są znane.

Transakcja sprzedaży akcji spółki Metrohouse Franchise S.A.

W dniu 22.01.2016 r. została zrealizowana transakcja sprzedaży wszystkich akcji spółki Metrohouse Franchise S.A. znajdujących się w posiadaniu BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. Tym samym BZ WBK Inwestycje Sp. z o.o. nie jest już akcjonariuszem spółki Metrohouse Franchise S.A.

Zamiar dokonania zmiany Statutu Banku

Dnia 26.01.2016 r. Zarząd Banku Zachodniego WBK S.A. przekazał do publicznej wiadomości treść planowanych zmian Statutu Banku, jakie zostaną przedstawione na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
09.02.2016	Gerry Byrne	Pełniący funkcję Prezesa Zarządu	
09.02.2016	Andrzej Burliga	Członek Zarządu	
09.02.2016	Eamonn Crowley	Członek Zarządu	
09.02.2016	Beata Daszyńska-Muzyczka	Członek Zarządu	
09.02.2016	Michael McCarthy	Członek Zarządu	
09.02.2016	Carlos Polaino Izquierdo	Członek Zarządu	
09.02.2016	Juan de Porras Aguirre	Członek Zarządu	
09.02.2016	Marcin Prell	Członek Zarządu	
09.02.2016	Mirosław Skiba	Członek Zarządu	
09.02.2016	Feliks Szyszkowiak	Członek Zarządu	
09.02.2016	Paweł Wieczorek	Członek Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych			
Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
09.02.2016	Wojciech Skalski	Dyrektor Obszaru Rachunkowości Finansowej	